

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

นายเนมิราช ชงสันเทียะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

เนมิราช ชงสันเทียะ : การประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.อาทิตย์ ศรีแก้ว, 202 หน้า

สารนิพนธ์เล่มนี้เป็นการนำเสนอการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแก้ปัญหาจากเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศโดยใช้ ชีพป์ โมเดล (CIPP Model) ในการประเมิน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินอย่างชัดเจน เพื่อให้ทราบ การบริหารจัดการ การดำเนินงานของกองทุน การรู้จักพึ่งตนเองของชุมชน ปัจจัยด้าน บวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการปฏิบัติงานของกองทุน และเพื่อให้ทราบตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้เทคนิค/วิธีการเก็บข้อมูลจากเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เอกสาร การ สัมภาษณ์ สังเกต เป็นต้น โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรในหมู่บ้าน แล้วนำข้อมูลมา วิเคราะห์เพื่อกำหนดตัวแปรและตัวชี้วัด หลังจากนั้นก็ทำการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านอย่าง เป็นระบบ ทั้งระบบ C คือบริบทชุมชน ระบบ A คือสมาชิกกองทุนทั้งหมด และระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุน สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 10 ประการของการทำสารนิพนธ์ และ อื่น ๆ แล้วทำการสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ นำเสนอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นวิชาการ มี ประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และทำการวิจัยค้นคว้า ต่อไป

จากการศึกษา คนคว่ำทำการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนครั้งนี้ก็พบว่า กองทุน หมู่บ้านหนองหัวแหวนมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านหมู่บ้านและกองทุนดีในระดับใช้ได้ คาดว่าในอนาคตของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนจะมีการพัฒนาขึ้นในทางที่ดีกว่านี้ มีความ เจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์สมเจตนารมของรัฐบาลได้อย่างดียิ่ง

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา...เนมิราช ชงสันเทียะ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขา การจัดการและการประเมินโครงการ ของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว)

กรรมการสอบ

.....

(อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว)

.....

(อาจารย์พี่ระพงษ์ อุทธารสกุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขา การจัดการและการประเมินโครงการ

.....

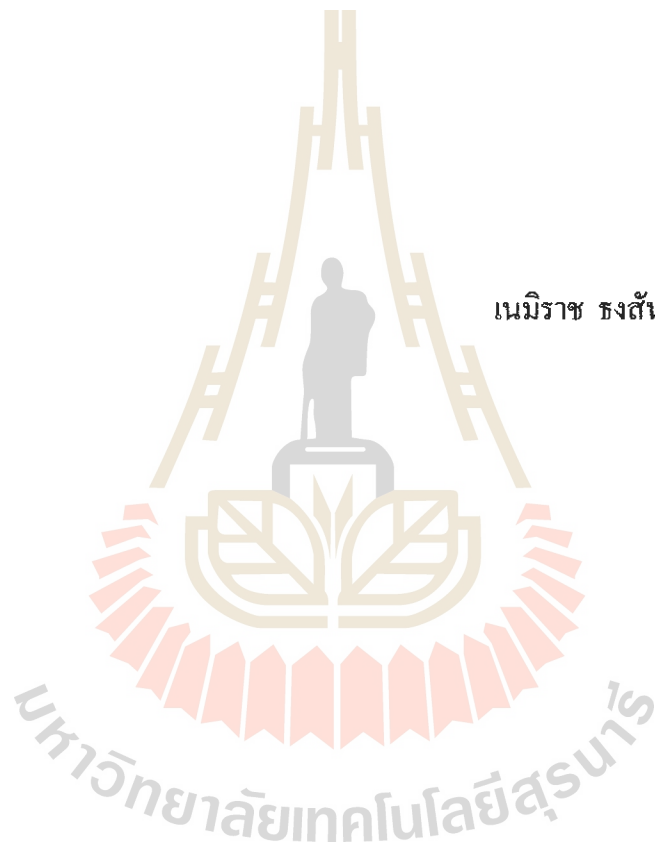

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่เดือน.....พ.ศ.

- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้าน สมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหนองหัวแหวนทุกคนที่ให้ข้อมูล การอำนวยความสะดวก และให้การอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ ของผู้วิจัยที่ให้การเลี้ยงดู อบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีเยี่ยมตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพและแผนผัง	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	2
4. วิธีดำเนินการ	6
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	9
1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	9
2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
3. กฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน	18
4. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	22
5. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	24
6. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟพีโมเดล	25
7. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ	30
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	34
1. วิธีประเมินโครงการ	34
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	41
4. ตัวแปรและตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่	54

	หน้า
5. ตัวแปรและตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	55
6. ตัวแปรและตัวชี้วัดอื่นๆ ที่เกิดขึ้น	65
7. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการ	65
8. เทคนิค/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	66
9. การวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	69
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน	70
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	91
3. ผลการทดลองวิธีการใหม่	112
4. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	113
5. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	116
6. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ	117
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
1. สรุป อภิปราย	124
1.1 สรุป	124
1.2 อภิปราย	126
2. ข้อเสนอแนะ	130
2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน	130
2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน	131
2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพ	131
2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป	132
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก ก แบบรายงาน บร.1 – บร.12	135
ภาคผนวก ข รูปภาพการร่วมกิจกรรมของกองทุนและชาวบ้านหนองหัวแหวน	189
ภาคผนวก ค เสนอโครงการแผนพัฒนา 5 ปี หมู่บ้านหนองหัวแหวน โดย อบต.พันดุง	195
ภาคผนวก ง โมเดลกระบวนการจัดตั้งกองทุน	198
ภาคผนวก จ แผนที่หมู่บ้านหนองหัวแหวน	200

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 แผนผังแสดงองค์ประกอบของระบบ	3
1.2 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมิน และประเภทของการตัดสินใจ	4
1.3 องค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “จีพีพีโมเดล”	5
2.1 แบบจำลองการประเมินของ ไทเลอร์	26
2.2 แบบจำลองการประเมินของสเต็ค	27
2.3 แบบจำลองการประเมินของโพรวีส	27
2.4 แบบจำลองการประเมินของสต๊อฟเฟิลบีม	28
2.5 ประเด็นที่จะประเมิน 4 ประเภท	29
2.6 ประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ	30
4.1 แผนผังบ้านหนองหัวแหวนในอดีต	71
4.2 แผนผังการขยายตัวของประชากร	72
4.3 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในอดีต	73
4.4 แผนภูมิระบบเครือญาติบ้านหนองหัวแหวน	79

หมายเหตุ ตัวเลขหน้าแผนภาพตัวแรกบอกระดับภาพอยู่ในบทที่เท่าไร ตัวเลขตัวที่สองบอกลำดับหรือจำนวนภาพที่เท่าไร เช่น แผนภาพที่ 1.2 หมายถึง ภาพในบทที่ 1 ลำดับภาพที่ 2 หรือ ภาพที่ 2 ในบทที่ 1 เป็นต้น

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 องค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้านระดับหมู่บ้าน	36
3.2 องค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้านระดับบุคคล	37
3.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน	38
4.1 แหล่งน้ำในหมู่บ้านหนองหัวแหวน	76
4.2 บริบทกลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง	96
4.3 บริบทกลุ่มอาชีพเลี้ยงโคกระบือ	98
4.4 บริบทกลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร	99
4.5 บริบทกลุ่มอาชีพค้าขาย	100
4.6 บริบทกลุ่มอาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์	100
4.7 ปัจจัยนำเข้ากลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง	104
4.8 ปัจจัยนำเข้ากลุ่มอาชีพเลี้ยงโคกระบือ	106
4.9 ปัจจัยนำเข้ากลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร	106
4.10 ปัจจัยนำเข้ากลุ่มอาชีพค้าขาย	107
4.11 ปัจจัยนำเข้ากลุ่มอาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์	107
4.12 สรุปภาพรวมของกลุ่มผู้กู้	108
4.13 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	121

หมายเหตุ ตัวเลขนำหน้าตารางตัวแรกบอกถึงตารางอยู่ในบทที่เท่าไร ตัวเลขตัวที่สองบอกลำดับหรือจำนวนตารางที่เท่าไร เช่น ตารางที่ 1.2 หมายถึง ตารางในบทที่ 1 ลำดับตารางที่ 2 หรือ ตารางที่ 2 ในบทที่ 1 เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมแต่ประชาชนที่ทำอาชีพเกษตรกรรมกลับยากจนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ การไม่มีความรู้ ไม่มีการจัดระบบในการประกอบอาชีพที่ดีพอและที่สำคัญ คือ การที่ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ รัฐบาลซึ่งเป็นผู้บริหารประเทศมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนชาวไทย โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้หมู่บ้านมีการจัดตั้งกองทุนแล้วอนุมัติเงินให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาทสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ลดรายจ่าย ก่อให้เกิดการจ้างงาน บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถจัดตั้งกองทุนได้แล้วเสร็จและได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนได้และรัฐบาลได้จัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว รัฐบาลก็ให้คณะกรรมการในหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือบุคลากรในหมู่บ้านและชุมชนเมืองดำเนินการบริหารจัดการกองทุนของคนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมั่นคงอันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติในอนาคต

เพื่อที่จะให้ทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของแต่ละหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ตามที่รัฐบาลได้หวังไว้มากน้อยเพียงใด จึงได้มีการประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการเข้ามาประจำในหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นๆ แล้วเขียนเรียบเรียงรายงานการประเมินในรูปของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) โดยการเรียบเรียงข้อมูลที่เป็นจริง มีหลักวิชา และเป็นข้อมูลเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วย

(ที่มา : ชุควิชาสารนิพนธ์ . 2545 : 18-19 ; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2545 ; ชีวิตและชุมชน . 2544 ; ประชาชาติธุรกิจ . 2545 ; ข่าวสารอื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ . 2544

2.วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

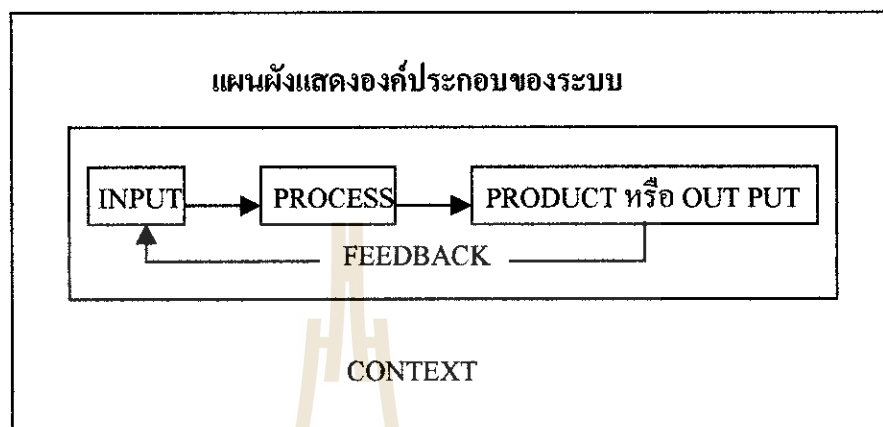
- 1). เพื่อให้ทราบว่ากระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่และบรรลุวัตถุประสงค์มากหรือน้อยเพียงใด
- 2). เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มผู้กู้ยืมหรือสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่วางไว้จริง
- 3). เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิก ได้จริงตามที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายไว้
- 4). เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของตน
- 5). เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองได้ แก้ปัญหาของตนเองได้ มีความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพของตนเองได้
- 6). เพื่อให้ทราบว่าเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้น
- 7). เพื่อให้ทราบว่าประชากรในท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 8). เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน
- 9). เพื่อศึกษาและส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันในพื้นที่
- 10). เพื่อให้ทราบว่าตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในทัศนะของประชาชนในพื้นที่อันนำไปสู่การได้ทราบถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544 ; ชุด วิชาการนิพนธ์ .2545 ; คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ . 2544 – 2545 ; ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544)

3.กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีหรือต้นแบบทางความคิดในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้แก่ ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบของสตัฟเฟิลบีม(Stufflebeam)ที่เรียกว่า “ซิฟฟ์โมเดล” (CIPP Model) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ ดังนี้

CIPP Model เป็นแบบจำลองพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการประเมินและเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

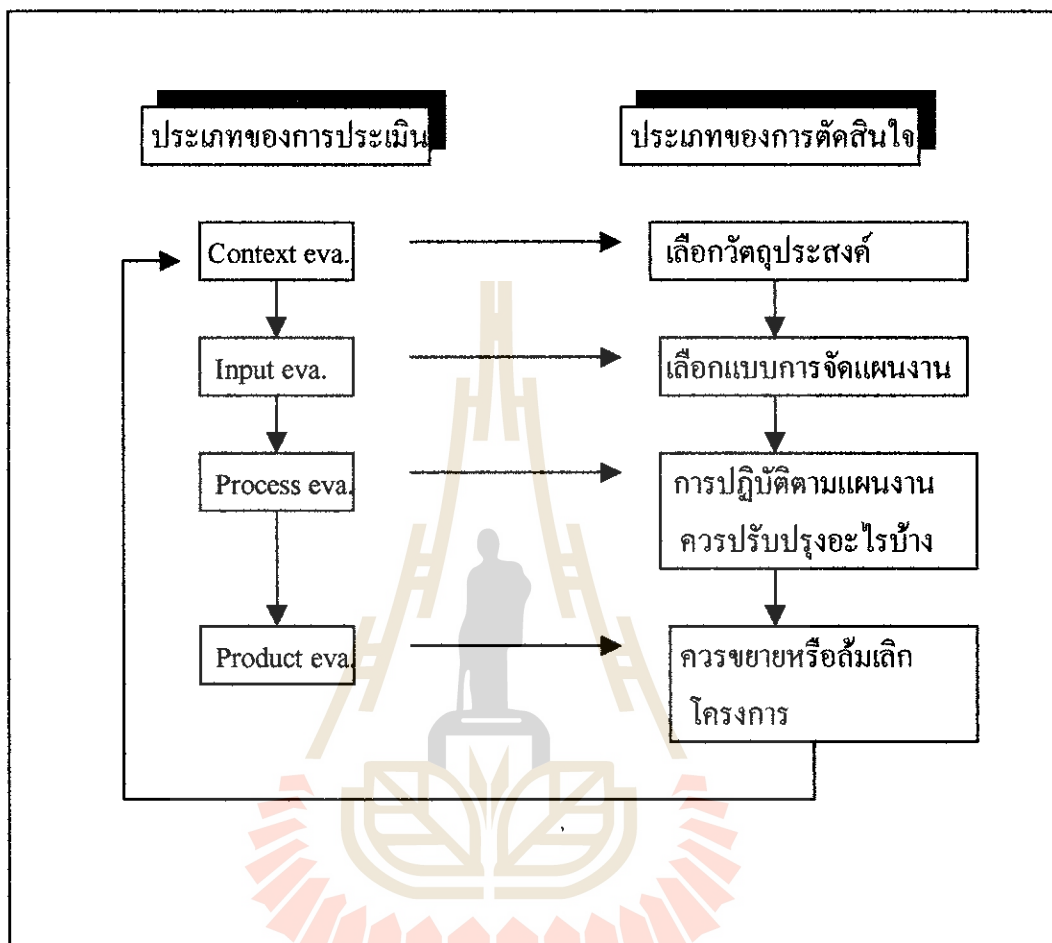
แผนภาพที่ 1.1 แผนผังแสดงองค์ประกอบของระบบ
(ที่มา : เอกสารการเรือนวิชา การประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

การประเมินตามทัศนของ Stufflebeam คือ การประเมินองค์ประกอบของระบบเพื่อการตัดสินใจ จึงมีการประเมิน 4 ประเภท ตามองค์ประกอบของระบบ คือ

C	ย่อมาจาก	CONTEXT	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	INPUT	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	PROCESS	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	PRODUCT	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

(ที่มา : ชุควิชาสารนิพนธ์ . 2545 : 20 ; ชุควิชา การประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 89 – 91)

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ

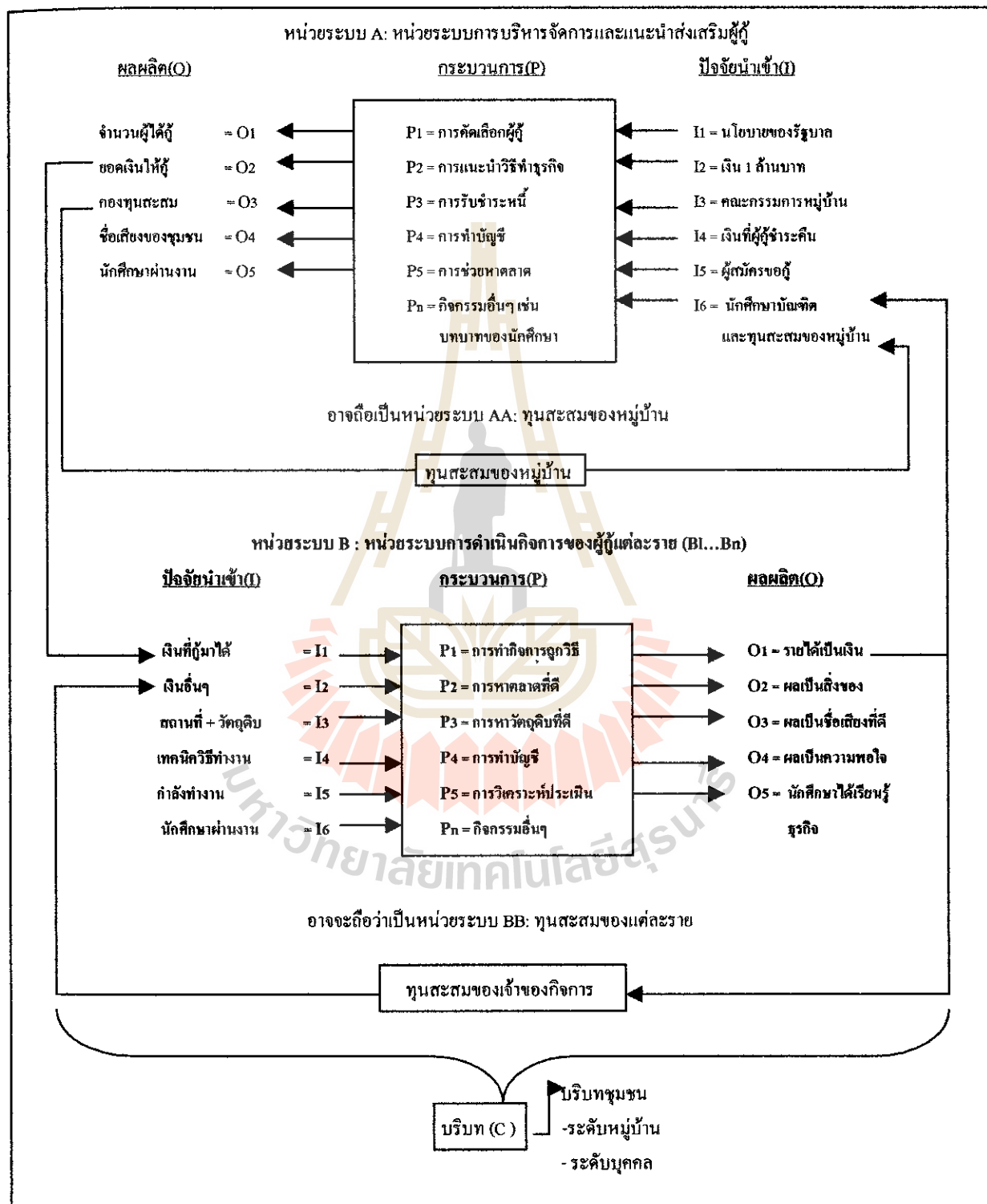

แผนภาพที่ 1.2 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ
(ที่มา : ชูติวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 91 ; รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ . 2544 : 233 ;
เอกสารการ เรียนวิชา การประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

การพิจารณา “โครงการ” ที่จะประเมินอาจพิจารณาได้เป็น :

- 1.ระบบใหญ่ (ภาพรวมของโครงการ)
- 2.ระบบย่อย (ส่วนย่อยของโครงการ)

แผนภาพดังต่อไปนี้แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิฟท์โมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1.3 องค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิฟท์โมเดล”

(ที่มา : ชดวชิสาสารนิพนธ์ . 2545 : 21 ; ชดวชิสาการวิจัยชุมชน . 2545 : 31 – 49)

จากแผนภูมิที่ 2 นี้ แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมเป็นระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิตได้แก่ตามรายการต่างๆ ดัง ปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้าได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท (C) ในที่นี้หมายถึงบริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่นสภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ โดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนดังกล่าว

(ที่มา : ชูวิชาสารนิพนธ์ . 2545 : 22 ; ชูวิชาการวิจัยชุมชน . 2545 : 50)

4.วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2. ศึกษาบริบทของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพและอื่นๆ ในหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นที่ 3. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น

ขั้นที่ 4. ใช้ชีพม์โมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตัวแปร ตลอดจนตัวชี้วัด ที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. ข้อมูลบางส่วนทำการเก็บรวบรวมเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6. ประมวลผลข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 7. นำเสนอผลการศึกษา

สารนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ เป็นการนำเสนอภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบเขตความคิดทฤษฎี วิธีดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ เช่น เอกสารกองทุน เอกสารทางราชการ และบทความและเอกสารอื่นๆ เป็นต้น

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ เป็นการนำเสนอวิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร ตัวชี้วัด เทคนิค/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ เป็นการนำเสนอผลการประเมินบริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้ ผลอื่น ๆ จากโครงการกองทุนหมู่บ้าน และสรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอการสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

หลังจากนั้นก็จัดทำบรรณานุกรม ภาคผนวก และอื่น ๆ จนสมบูรณ์

5.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจในตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของของชุมชน การบริหารพัฒนากองทุนหมู่บ้านและแนวทางการสำเร็จในโครงการพัฒนาต่างๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. ได้ทราบและมีความเข้าใจในศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการบริหารจัดการกองทุนของตน

4. มีความรู้ความเข้าใจในปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5. ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์อันนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ เป็นการศึกษาเอกสารต่างๆ เป็นหลักวิชาที่ประมวลมาจากแนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและการประเมินกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ หลักวิชาหรือเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและการประเมินกองทุนหมู่บ้านสรุปได้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1.นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3.กฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน
- 4.การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 6.หลักการประเมิน โครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพ์โมเดล
- 7.เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

1.นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

-นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลชุดปัจจุบัน โดยมี พ.ต.ท. คร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีเจตนารมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนชาวไทย โดยใช้การกระตุ้นจากเศรษฐกิจฐานรากของประเทศโดยอนุมัติเงินให้กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้หมู่บ้านเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สมเจตนารมและเป้าหมายที่รัฐบาลได้วางไว้

-หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1).เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2).ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของคนเอง
- 3).เกื้อกูลประ โยชน์ต่อผู้ค้อย โอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- 4).เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

5).กระจายอำนาจในท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

ก. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข. การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน

ค. การปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทาง ให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

ง. การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

-วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2.ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตน

3.เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชน

4.กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5.เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(ที่มา : คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ .2544 – 2545 ; ชุติวารสารนิพนธ์ . 2545 ; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544)

2.ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีระเบียบที่เกี่ยวข้องคือ ระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 7. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินต่างๆ เช่น เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ เงินกู้ยืม ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุน เป็นต้น

ข้อ 8. คณะกรรมการต้องเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไว้กับธนาคาร เพื่อดำรองจ่ายและจัดสรรให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยให้ธนาคารโอนเงินเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 9. ให้คณะกรรมการสั่งจ่ายเงินเพื่อเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดหากไม่ทันให้ขยายได้ไม่เกิน 15 วัน

ข้อ 10. อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเข้ามาบริหารจัดการเงินกองทุนได้ตามระเบียบนี้

ข้อ 11. คณะกรรมการมีอำนาจในการระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุน หรือให้ขาดใช้ในกรณีที่เกิดปัญหาไปแล้วเนื่องจากมีหลักฐานว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดหรือทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุน

(ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544)

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือ กทบ. มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่ 1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่ 2 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่ 3 ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการและคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจจะแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 7 คน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่งหากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวรรคข้างต้นนี้แล้วกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยังพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน

- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงานและอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) อกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา และการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 6) อกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- 7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) อกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลมให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 5) ดำเนินการประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็น “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544” ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544)

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

-การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาทำหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีความจำเป็นต่อการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่ง

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องทำตามหมวดที่ 9 “บทเฉพาะกาล” บทบัญญัติข้อที่ 41 แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คือ

1. เริ่มแรกให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละ 1 คน
2. เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้การเลือกสรรเป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม
3. จำนวนหัวหน้าครัวเรือนจะต้องไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนอาจให้ผู้อื่นในครัวเรือนไปแทนก็ได้
4. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือก
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่คิดการพันน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนจรรยาบรรณในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดต่อการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิ

9. ไม่เคยเป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20(3) และ (4) ซึ่งได้แก่
- (3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดที่มีอยู่
- (4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544)

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน ได้แก่

- จำนวนประชากรในหมู่บ้าน
- จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน
- อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน
- ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน
- รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้านต่อครัวเรือน/ต่อปี

2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

- จำนวนครัวเรือนที่เข้าประชุมเพื่อกำหนดวิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือไม่
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

- รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา

3 การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน

- ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
- ระเบียบข้อบังคับมีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่
 - ก. ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ
 - ข. ข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - ค. ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืม คืน และชำระเงินกู้
 - ง. ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุน
- วิธีการระเบียบข้อบังคับกำหนดขึ้นโดย
 - ก. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดขึ้น
 - ข. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น

4 ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

- จำนวนกลุ่ม-องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน
- สมาชิกกองทุนในปัจจุบันประเภทบุคคล หรือประเภทองค์กร/กลุ่มในชุมชน
- จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน ในรูปของการถือหุ้น/การออม-ค่าธรรมเนียม/เงินบริจาคหรือให้เปล่า
- การเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน
- หมู่บ้านมีความร่วมมือหรือเชื่อมโยง ในการพัฒนากับหมู่บ้าน ชุมชน หรือเครือข่ายนอกหมู่บ้านหรือไม่

5 แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง
- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
- กองทุนหมู่บ้านจะให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง
- หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้
- วิธีการในการควบคุมติดตามการใช้เงินกู้
- วิธีการป้องกันความเสี่ยงในการให้กู้

- วิธีการแก้ปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้เงินคืนและดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญา
- แนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน
- ข้อคิดเห็นอื่นๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- การประเมินความพร้อมในหมู่บ้าน

(ที่มา : คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน)

3.กฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน หมู่ที่ 6 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ ณ ศาลาประชาคมกลางหมู่บ้านหนองหัวแหวน

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองหัวแหวน หมู่ที่ 6 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีสาระสำคัญดังนี้

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ซึ่งก่อตั้งเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวมจึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนดังนี้

กระบวนการจัดตั้ง

กองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองหัวแหวนจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2544 โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล อำเภอ ให้คำแนะนำปรึกษา จัดประชุมเลือกคณะกรรมการโดยชาวบ้านครั้งแรกเป็นโมฆะและมีการประชุมใหม่ครั้งที่สองจึงได้คณะกรรมการจำนวน 15 คน หลังจากนั้นคณะกรรมการก็ประชุม เพื่อร่างกฎระเบียบแล้วนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาเมื่อที่ประชุมเห็นชอบก็เปิดรับสมาชิกหลังจากนั้นก็ขอจดทะเบียนรับอนุมัติโอนเงิน 1 ล้านบาทเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2544

การเปิดรับสมัครผู้กู้เงิน โดยการทำสัญญาเพื่อขอกู้โดยพิจารณาให้กู้จากคุณสมบัติตามกฎข้อบังคับของกองทุนการชำระเงินกู้กองทุนหมู่บ้านคืน ของบ้านหนองหัวแหวนโดยชำระคืนเป็นรายปี

คณะกรรมการ 1 คน ดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้จับฉลากออก หรือลาออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณีกรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระในระยะเวลา 30 วัน

กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

กฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญ

กฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนร่างโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนแล้วนำมาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อลงมติเห็นชอบ โดยมีข้อสรุปดังนี้

- วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
 1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
 2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ
 3. เพื่อให้บริการแก่สมาชิก
 4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - *เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - *เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - *เป็นคนไม่มัวเมาในอบายมุข
 - *เป็นคนรู้จักสามัคคี
 5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - *เป็นคนเก่งเรียน
 - *เป็นคนเก่งคิด
 - *เป็นคนเก่งงาน
 - *เป็นคนเก่งคน
- แหล่งที่มาของกองทุน
 1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล โครงการ 1 ล้านบาท
 2. เงินกู้ยืม

3. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าที่สมัครสมาชิก
4. เงินค่าหุ้น
5. เงินฝากสัจจะ
6. เงินบริจาค

- คุณสมบัติ

1. สมาชิกอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและมีที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน
2. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้าคิดรายละ 20 บาท
3. หุ้นๆหนึ่งมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท สมาชิกแต่ละบุคคลสามารถซื้อได้ไม่เกิน 10 หุ้น
4. การชำระค่าหุ้นชำระได้โดยเงินสดเท่านั้น
5. สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกๆเดือนขั้นต่ำ 10 บาท แต่ไม่เกิน 100 บาท
6. คณะกรรมการกองทุนมีจำนวน 15 คน คณะกรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี กองทุนประกอบด้วยที่ปรึกษาของกองทุนจำนวน 5 คน
7. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
8. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียงในกรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งถือเป็นผลชี้ขาด
9. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกที่สามารถกู้ยืมเงินได้ต้องมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งจะไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - *การพัฒนาอาชีพ
 - *การสร้างงาน
 - *การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
10. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน
11. วงเงินกู้ เงินกู้ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าเกินวงเงินสองหมื่นบาทขึ้นไปต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

12. หลักประกันเงินกู้ต้องเป็นคนในหมู่บ้านหนองหัวแหวนอายุ 20 ปีขึ้นไป โดยใช้คนค้ำประกัน 2 คน แต่ต้องอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการกองทุน
13. ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยภายใน 1 ปี
14. อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี
15. ค่าปรับในกรณีผู้กู้ยืมผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 0.05 ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน (ต่อวัน) ถ้าเกิน 1 เดือนผู้กู้จะเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.50 ต่อวันเว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนชำระหนี้สินจากคณะกรรมการกองทุน
16. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้นเฉลี่ยคืน	20	เปอร์เซ็นต์
2. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน	10	เปอร์เซ็นต์
3. เป็นเงินเพื่อสมทบกองทุน	20	เปอร์เซ็นต์
4. เป็นทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	30	เปอร์เซ็นต์
5. อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร	20	เปอร์เซ็นต์
17. ในคณะกรรมการกองทุนนี้ประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ตามวาระการประชุม

-สมาชิก

การรับสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนจะไม่จำกัดจำนวนสมาชิก โดยรับสมาชิกตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไปและต้องมีชื่อและที่พักอาศัยในบ้านหนองหัวแหวนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุนผู้ที่มาสมัครเป็นสมาชิกกองทุนต้องเสียค่าสมัครคนละ 20 บาท และค่าสมุดอีกคนละ 10 บาท

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ตาย
- ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม
- จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือไม่ร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- จงใจปิดบังความจริงอันควร แจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

- นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

สมาชิกผู้ไม่มีหนี้หรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้กู้หรือผู้ค้าประกันอาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาต และให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาตเงินทุกอย่างคืนภายใน 15 วันทำการ

ผู้ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ปัจจุบันสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมี 113 คนสมาชิกกู้เงินไปแล้ว มีทั้งสิ้น 58 ราย

- กิจกรรมหลักของกองทุน

กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีกิจกรรมหลักๆ ก็คือปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการลงทุน และ/หรือเพิ่มทุนประกอบอาชีพกองทุนต้องดูแลตั้งแต่การรับสมัครการพิจารณาปล่อยเงินกู้การดูแลผู้กู้ว่าดำเนินการจริงหรือไม่ทำไปแล้วคิดแค่นั้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับเงินหนึ่งล้านบาทอื่นๆ ทุกด้านการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำสมาชิกผู้กู้การดูแลเรื่องงบประมาณส่งเสริมโครงการของกลุ่มสมาชิก การจัดสรรเงินกู้ ดูแลเงินฉุกเฉิน การนำผลประโยชน์ กำไรหรือดอกเบี้ยจากกองทุนไปจัดสรร เพื่อประโยชน์และความเจริญรุ่งเรืองของกองทุนและหมู่บ้าน

(ที่มา : ระเบียบข้อบังคับบ้านหนองหัวแหวน ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน . 2544 ; รายงานการศึกษาชุมชน . 2545)

4.การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

การปล่อยเงินกู้ นั้น คณะกรรมการต้องพิจารณาตามหมวด 7 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินจากกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน และยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
2. การอนุมัติเงินกู้ในแต่ละรายนั้นไม่เกิน 20,000 บาท ถ้ารายใดต้องการกู้ในจำนวนที่มากกว่านี้คณะกรรมการกองทุนต้องเรียกประชุมสมาชิกเพื่อร่วมพิจารณาตามความเหมาะสม

3. กรณีที่คณะกรรมการอนุมัติเงินกู้ตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในใบคำขอกู้ยืม และส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมตลอดจนเงื่อนไขรายละเอียดในการอนุมัติแจ้งให้ผู้กู้และธนาคารทราบ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกผู้แทนกรรมการอย่างน้อย 2 คน เพื่อทำสัญญากู้ยืมกับผู้ที่ได้รับอนุมัติ จากนั้นผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ต้องเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารและแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน
4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยของเงินฝากและเงินกู้ที่แน่นอนตามความเห็นจากที่ประชุม โดยต้องคำนึงถึงด้านต่างๆ เช่น จารีตประเพณี สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และตีคประกาศไว้อย่างเปิดเผย
6. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ คณะกรรมการกองทุนต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสัญญาแต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ผู้ชำระภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา ซึ่งผู้กู้ต้องนำไปชำระที่ธนาคารและนำหลักฐานการชำระคืนเงินกู้ให้แก่คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
7. หากผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ผู้กู้ต้องเสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้สำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้ คณะกรรมการอาจยกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุอันควร และความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด
8. หากผู้กู้ไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือได้นำเอาเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยไม่มีเหตุอันควร คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้ทันที ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ที่นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์พ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลา 30 วัน หลังจากวันยกเลิกสัญญา และห้ามมิให้สมาชิกที่พ้นสภาพสมัครเป็นสมาชิกเป็นเวลา 2 ปี

(ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544 ; ระเบียบข้อบังคับบ้านหนองหัวแหวน ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน . 2544)

5.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

-หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน โดยรัฐให้หมู่บ้านดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดตั้งกองทุน เมื่อหมู่บ้านหรือชุมชนจัดตั้งกองทุนเสร็จรัฐก็ดำเนินการโอนเงินมาให้กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนของกองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ลดรายจ่ายและอื่นๆ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจจากฐานรากด้วย

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงจัดให้มีการสนับสนุนเพิ่มเติมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนในพื้นที่ที่ตนปฏิบัติงานอยู่ และยังเป็น การส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้

- วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิต
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลของหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้าน

- เป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจำนวน 74,881 กองทุน
2. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษาและมีศักยภาพด้านการบริหาร โครงการจำนวน 74,881 คน
3. มีการรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการวิจัยกองทุน รวมทั้งสิ้น 74,881 กองทุน

- วงเงินค่าใช้จ่าย

รวม 5,077,119,790 บาท

- พื้นที่ดำเนินการ : ทั่วประเทศ
- แผนการดำเนินการ

- 1.ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร โครงการ
 - 2.จัดทำหลักสูตร
 - 3.จัดตั้งคณะกรรมการ
 - 4.นักศึกษาผู้รับทุนต้องรายงานการดำเนินการ ในหมู่บ้านเป็นระยะๆ
 - ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ปี นักศึกษาปฏิบัติงานในพื้นที่ 10 เดือน
 - การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล
- 1.ดัชนีวัดผลสำเร็จของโครงการ
 - 2.กลไกติดตามประเมินผล
 - 3.ผลประโยชน์ของโครงการ

(ที่มา : คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ . 2544)

6.หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล

รูปแบบการประเมินชีพฟ์โมเดล

จำเนียร สุขหลาย และคณะได้สรุป “รูปภาพการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล” ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ [สมหวัง พิธิยานุวัฒน์,(บรรณาธิการ) 2544 :221- 234] ดังนี้

แนวคิดและรูปแบบการประเมินมีหลายรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินได้นำเสนอแนวคิด ด้วยการเชื่อมโยงความคิดกับประสบการณ์ของตน ดังนั้นการเลือกรูปแบบการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการควรจะมีการพิจารณาความเหมาะสม หรือความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและจุดประสงค์ของโครงการที่จะประเมิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินได้จำแนกรูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้เป็น 3 รูปแบบ คือ

- 1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Base Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่โดยตรวจสอบจากจุดมุ่งหมายกับผลผลิตว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ ผู้นำเสนอแนวคิดนี้ได้แก่ ไทเลอร์ ครอนบาค และเคริก แพตทริก เป็นต้น
- 2) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีหลักการของการประเมินที่เป็นระบบ โดยมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ที่จะทำให้ได้สารสนเทศเพื่อที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณา การตัดสินใจ ที่เหมาะสม ผู้นำเสนอแนวคิดนี้ได้แก่ สตีฟเฟิลบิม และอัลคิน เป็นต้น

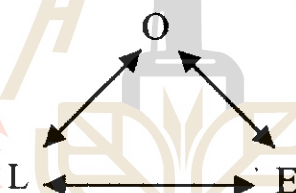
- 3) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินคุณค่า (Value Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นการกำหนดคุณค่า หรือดีราคาของสิ่งที่ได้รับการประเมินรวมทั้งการให้ความสำคัญกับผลผลิตทั้งหมดของโครงการ โดยใช้กระบวนการประเมินเป็นระบบผสมกับวิธีการแบบธรรมชาติ (Naturalistic Approach) ผู้นำเสนอแนวคิดนี้ได้แก่ สคริปเว่น , สเตล , โพรวิส เป็นต้น

(ที่มา : รวมบทความการประเมินโครงการ . 2544 ; ชุดวิชา การประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 83 – 84)

แบบจำลองการประเมิน

1. Tyler's Goal Attainment Model

เป็นแบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จของโครงการ ตรวจสอบผลผลิตของโครงการว่าได้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใด

O : Objective = วัตถุประสงค์

L : Learning = เรียนรู้

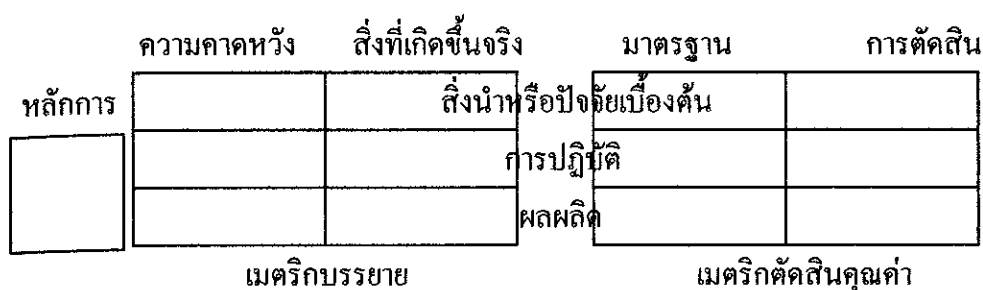
E : Evaluation = วัดผล, ประเมินผล

แผนภาพที่ 2.1 แบบจำลองการประเมินของ ไทเลอร์

(ที่มา : เอกสารการเรียนการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

2. Stake's Countenance Model

เป็นการเก็บข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง แล้วนำมาจัดให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อบรรยายและตัดสินคุณค่าของโครงการที่ต้องการประเมิน โดยเน้นการบรรยายสิ่งที่ต้องการประเมินให้ชัดเจน

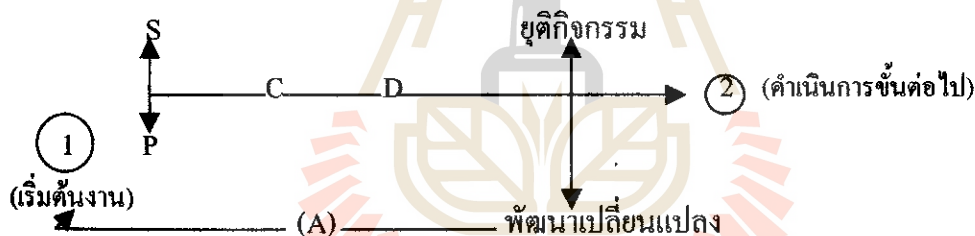

แผนภาพที่ 2.2 แบบจำลองการประเมินของสเค็ค

(ที่มา : ชุติวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 86 ; เอกสารการเรียนรู้วิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

3. Provus's Discrepancy Evaluation Model

เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และการค้นหาช่องว่างระหว่างสภาพจริงกับเกณฑ์ เพื่อชี้ข้อบกพร่องของโครงการให้แกผู้ตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการนี้

- S คือ Standard หมายถึง เกณฑ์มาตรฐาน
- P คือ ProGram performance หมายถึง การปฏิบัติงานของโครงการ
- C คือ Comparision หมายถึง การเปรียบเทียบ
- D คือ Discrepancy information หมายถึง สารสนเทศที่แสดงความแตกต่าง
- A คือ Alternative หมายถึง ทางเลือกเพื่อการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะของการพัฒนาของการทำงานของโครงการให้มีผลดียิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 2.3 แบบจำลองการประเมินของโทรวัต

(ที่มา : ชุติวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 89 ; เอกสารประกอบการเรียนรู้วิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ใช้รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ ของ “สตัฟเฟิลบีม” ซึ่งเรียกรูปแบบการประเมินนี้ว่า “ซิฟฟ์โมเดล” (เยาวคี รงชัยกุล วิทยุศรี , 2542 : 46 – 60)

การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

Stufflebeam's CIPP Model

กระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจ ในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

มีขั้นตอนของการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

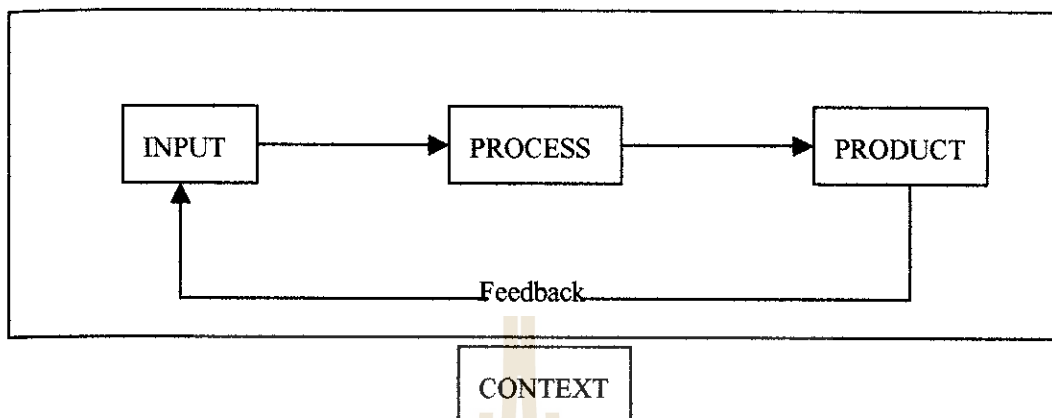
ขั้นที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

แผนภาพที่ 2.4 แบบจำลองการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

(ที่มา : ชุติวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 90)

ประเด็นที่จะประเมิน 4 ประเภทซึ่งเป็นที่มาของ CIPP Model ได้แก่

แผนภาพที่ 2.5 ประเด็นที่จะประเมิน 4 ประเภท

(ที่มา : เอกสารการเรียนรู้วิชาการประเมินเพื่อพัฒนา . 2545)

C ย่อมาจาก Context หมายถึง บริบทหรือสภาวะแวดล้อม

I ย่อมาจาก Input หมายถึง ปัจจัยนำเข้า

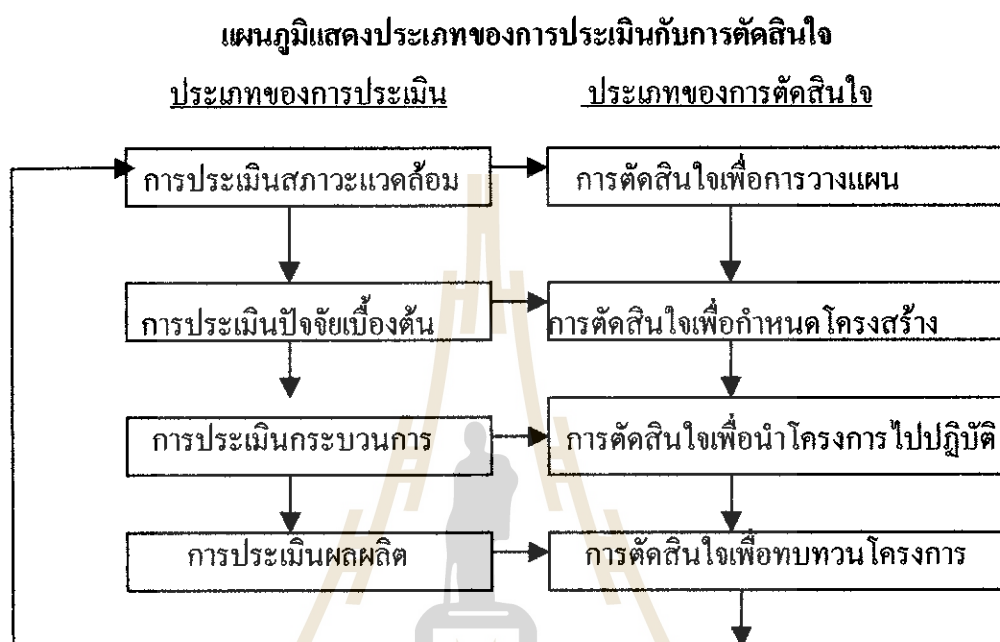
P ย่อมาจาก Process หมายถึง กระบวนการ

P ย่อมาจาก Product หมายถึง ผลผลิต .

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ที่นำไปกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจ ที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้นที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินงานของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติสัมเล็กลงหรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

แผนภาพที่ 2.6 ประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ
(ที่มา : ชูวิชากรประเมินเพื่อพัฒนา . 2545 : 90 – 91)

การนำเอาแบบจำลองชีพพีโมเดล ไปใช้ประเมินทำได้ในโครงการ 3 ลักษณะ

1. จัดหาโครงการ ศึกษาให้ประจักษ์ว่ามีปัญหาอะไรที่น่าจะทำ
2. โครงการที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการ
3. โครงการในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่

7. เอกสารอื่นๆ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา โครงการร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันวางแผนและร่วมกันแก้ปัญหา ทำให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชน
2. ความเข้มแข็งของชุมชนคือการที่ชุมชน มีศักยภาพ มีความรักใคร่สามัคคีพึ่งพาตนเองได้ ใฝ่เรียนรู้ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเองทุกฝ่ายมุ่งหวังประโยชน์ส่วนรวมกว่าส่วนตน

3. เครื่องข่ายองค์การเรียนรู้ โดยการทำประชาคม หรือการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านต่างๆ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกันทำให้ชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
4. ธุรกิจชุมชน การจัดการธุรกิจชุมชน ศึกษาความต้องการของตลาด การแบ่งส่วนตลาด การกำหนดเป้าหมายตลาด และการวางตำแหน่งสินค้าการจัดการร้านค้าและบริการ การกำหนดราคา รวมถึงการจัดหาช่องทางในการจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาด
5. ระบบบัญชีกองทุน จากการศึกษาจากเอกสารระเบียบกองทุนและการเข้ารับการอบรมจากส่วนต่างๆ ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
6. แบบรายงาน บร. 1 – บร.12 และข้อมูลมือ 2 เช่น จปฐ. กชช 2 ค. เป็นต้น
7. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

-ชุดวิชาสารนิพนธ์ (Substantive Report) ประมวลความรู้จากการศึกษาการจัดการและการประเมินโครงการ ไปสู่การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย แล้วจัดทำเอกสารรายงานประกอบด้วยรายงานการปฏิบัติงานจริงและผลงานประเมินโครงการและกรณีศึกษาในชุมชนที่ปฏิบัติงาน

-ชุดวิชาการวิจัยชุมชน (Community Research Study) มโนทัศน์เกี่ยวกับชุมชน และการพัฒนาชุมชนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคมวัฒนธรรม ศาสนาและการศึกษากับการพัฒนาชุมชน การวิเคราะห์สภาพบริบท ปัญหาจุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการของชุมชนโดยใช้กระบวนการวิจัย ปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและการวิจัยแบบร่วมมือที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน การออกแบบการวิจัย กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอผลการวิจัยและการใช้ประโยชน์จากการวิจัยในการพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชนการจัดการชุมชนพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

-ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา (Evaluation for Development) มโนทัศน์เกี่ยวกับการประเมินแนวคิดการประเมินแบบต่างๆ ได้แก่ การประเมินตนเองการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่ใช้ชุมชนเป็นฐานการวิเคราะห์สภาพโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ชุมชนใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงาน การวางแผนการประเมิน การออกแบบการประเมิน การกำหนดกรอบการประเมินและเกณฑ์การประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบมาตรฐานการประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา การกระตุ้นกำกับติดตามการดำเนินงานของชุมชน การประยุกต์ใช้แนวคิดของการประเมินในการศึกษาติดตาม ประเมินประ

สิทธิผลของการดำเนินงานในชุมชน การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา

-ชุดวิชาการจัดการและวางแผนธุรกิจ (Business Management and Planning) มโนทัศน์เกี่ยวกับการจัดการ แนวคิดการจัดการธุรกิจในรูปแบบต่างๆ การจัดการธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม การจัดการธุรกิจท้องถิ่น การสร้างจิตสำนึกในการจัดการธุรกิจท้องถิ่น หลักเศรษฐศาสตร์ ปรัชญา และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนงานธุรกิจ การเขียนโครงการขอสินเชื่อ วิธีดำเนินโครงการ ทั้งในด้านการตลาด การผลิต การบัญชี การเงินและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สารสนเทศทางการจัดการธุรกิจ

-ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน(Community Business Management) มโนทัศน์ในการจัดการธุรกิจชุมชน ศึกษาความต้องการของตลาด การแบ่งส่วนตลาด การกำหนดตลาดเป้าหมาย และการวางตำแหน่งสินค้า การจัดร้านค้าและบริการการกำหนดราคา การจัดการช่องทาง การจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาด การออกแบบและพัฒนาสินค้า การกำหนดเป้าหมายการผลิต การจัดการการผลิตในด้านกระบวนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการวัตถุดิบ การควบคุมคุณภาพสินค้า การทำบัญชี การจัดการด้านการบัญชี การวางแผนและควบคุมการทำงานประมาณการวางแผนและพยากรณ์ทางการเงิน การจัดหาแหล่งเงินทุน การบริหารสินทรัพย์ และการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจุดคุ้มทุนที่สอดคล้องกับธุรกิจ

- รายงานการศึกษาชุมชน เรื่อง ศักยภาพของชุมชนกับอนาคตของกองทุนเงินล้าน เป็น การวิจัยวิเคราะห์ศักยภาพของหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและปฏิบัติหน้าที่อยู่ โดย รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดวิชา 202 510 การวิจัยชุมชน ซึ่งจัดทำขึ้นเสนอ อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จากผลการทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้รับประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ดังนี้

1. เอกสารของทางราชการ ช่วยให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. เอกสารกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ กฎระเบียบ แนวทางการปฏิบัติงาน การจัดทำบัญชี การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

3. ขำว บทควม และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกักองทุนหมู่บ้าน ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบและเข้าใจ แนวคิด ความคิดเห็น การวิภาควิจาร ความเข้าใจ อคติ กว้าง ๆ ของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งในแนวกว้างและแคบ ในแนวลึกและตื้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาสำคัญในบทนี้เป็นการนำเสนอ วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ โดยมีการนำ
เอวิธีการดำเนินการประเมินโครงการเป็นลำดับขั้นตอนทั้งหมด 9 ด้าน คือ

1. วิธีประเมินโครงการ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ
4. ตัวแปรและตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่
5. ตัวแปรและตัวชี้วัดการประมวลผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้
6. ตัวแปรและตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น
7. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
8. เทคนิค/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
9. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยวิธีการประเมินโครงการทั้ง 9 ด้านนี้จะนำเสนอเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

รูปแบบในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนในครั้งนี้ เป็นการ
ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน หมู่ที่ 6 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ
จังหวัดนครราชสีมา โดยเป็นการประเมินตามสภาพจริง หรือที่เรียกว่า “Authentic Evaluation”
โดยรวมทั้งหมดของหมู่บ้านหนองหัวแหวนและกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน บ้านหนองหัว
แหวนมีประชากรทั้งหมด 423 คน เป็นประชากรที่อยู่ในหมู่บ้านจริง 349 คน ไปทำงานนอกบ้าน
74 คน เป็นชาย 173 คน หญิง 176 คน เด็กและเยาวชน 111 คน คนชรา 42 คน คนพิการ 2 คน มี
ประชากรเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 113 คน ในการศึกษาการประเมินเน้นประชากรส่วนใหญ่
หรือประชากรทั้งหมดในหมู่บ้านเป็นหลักสำคัญ

(ที่มา : บันทึกสนาม . 2544-2545 ; ทะเบียนคุมจำนวนประชากรของหมู่บ้าน . 2544-2545 ; รายงานการศึกษาชุมชน . 2545 : 14)

* จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจริง 349 คน ชาย 173 คน หญิง 176 คน จำนวนประชากรตามทะเบียน
บ้าน 423 คน ชาย 201 คน หญิง 222 คน เพราะประชากรอีก 74 คนออกไปประกอบอาชีพรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด

ในการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนนี้เป็นการประเมินโครงการตามความคิดเชิงระบบ ซึ่งนักประเมินหลายท่านได้กำหนดแนวคิดและรูปแบบการประเมินโครงการไว้หลายท่าน เช่น Tyler Conbach Scriven Stake Alkin Provus เป็นต้น แต่รูปแบบที่จะใช้ในการประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบที่เรียกว่า ชิฟฟ์โมเดล ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) โดยเป็นการประเมิน 4 ประเภท คือ

C	ย่อมาจาก	CONTEXT	คือ	บริบทของหน่วยระบบรายบุคคลและหมู่บ้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น
I	ย่อมาจาก	INPUT	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ เช่น นโยบายของรัฐบาล เงินกองทุน 1 ล้านบาท เป็นต้น
P	ย่อมาจาก	PROCESS	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ เช่น การทำระเบียบข้อบังคับของกองทุน เป็นต้น
P	ย่อมาจาก	PRODUCT	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ เช่น การชำระคืนเงินกู้ จำนวนผู้กู้เงินกองทุน เป็นต้น

*(หมายเหตุ : คู่มือ ชิฟฟ์โมเดล บทที่ 1 และบทที่ 2 ที่ได้อธิบายไว้แล้ว)

และเมื่อนำ ชิฟฟ์โมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้าน สามารถนำมาประยุกต์ใช้และแสดงรายละเอียดได้ตามตาราง ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ระดับหมู่บ้าน			
C	I	P (PC)	P (PD)
C1=ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	I1=นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	P1=การจัดระเบียบกองทุน P2=การจัดทำเอกสารขอขึ้น ทะเบียน	P1=จำนวนสมาชิกกองทุน P2=จำนวนผู้ได้เงินกู้ P3=ยอดเงินที่ให้กู้ P4=จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตาม กำหนดเวลา P5=ยอดเงินที่มีการชำระคืน P6=กองทุนสะสม P7=การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ P8=ทัศนคติของชุมชนต่ออง ทุน P9=การเกิดเครือข่ายองค์กรการ เรียนรู้ P10=การเรียนรู้เพื่อการพึ่ง พาตนเอง P11=ความเข้มแข็งของชุมชนที่ เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน
C2=สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	I2=การประชาสัมพันธ์ I3=คณะกรรมการระดับ อำเภอที่เกี่ยวข้อง	P3=ระบบบัญชีกองทุน P4=กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สมาชิก	
C3=สภาพเศรษฐกิจและสังคม ของหมู่บ้าน	I4=คณะกรรมการกองทุน I5=การเตรียมความพร้อม/สร้าง ความเข้าใจให้แก่คณะ กรรมการ	-การรับสมัคร -การหมดสภาพ -ประเภทสมาชิก -การทำทะเบียนสมาชิก	
C4=วัฒนธรรม ประเพณี			
C5=โครงสร้างพื้นฐานและ ทรัพยากรธรรมชาติ			
C6=ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	I6=เงินกองทุน 1 ล้านบาท I7=เงินทุนสะสมอื่นๆ I8=บัญชีคอกองทุน	P5=กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงิน กองทุนหมู่บ้าน -ขั้นตอนการขอกู้ -การคัดเลือกผู้กู้ -การโอนเงินให้ผู้กู้ -การรับชำระหนี้ P6=การส่งเสริมการใช้เงินกู้ -การแนะนำวิธีทำธุรกิจ -การช่วยหาตลาด P7=การตรวจสอบการใช้เงินกู้ P8=การจัดทำรายงานและเผยแพร่ ผลการดำเนินงาน P9=การจัดสรรผลประโยชน์ P10=การสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้โดยบัญชีคอกองทุน	
C7=โครงการพัฒนาที่ผ่านมา			
C8=ความเข้มแข็งของชุมชน			

ตารางที่ 3.1 องค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้านระดับหมู่บ้าน

ระดับรายบุคคล (ผู้กู้)			
C	I	P (PC)	P (PD)
C9=อาชีพเดิม	I9=จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	P11=การใช้จ่ายเงินกู้	P12=ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน
C10=สมาชิกในครอบครัว	I10=จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	P12=การหาความรู้เพิ่มเติม	-ผลโดยตรง
C11=ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ	I11=วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	P13=การหาตลาด	-ผลโดยอ้อม
C12=รายได้ของครอบครัว	I12=สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และ วัสดุในการประกอบอาชีพ	P14=การทำบัญชีจ่ายเงิน	P13=รายได้เป็นเงินและสิ่งของ
C13=หนี้สินของครอบครัว	I13=ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	P15=การจัดหาวัตถุดิบ	P14=ชื่อเสียงที่ดีและความพอใจ
C14=หนี้ในระบบ	I14=จำนวนแรงงาน		P15=นักศึกษากองทุนฯ
C15=ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว			
C16=ประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรม			

ตารางที่ 3.2 องค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้านระดับบุคคล

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนในครั้งนี้เป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้การประเมินมีคุณค่าและประโยชน์ต่อชุมชนทั้งในแนวตั้งและแนวนอนอันแสดงถึงความตั้งใจในการพัฒนาอย่างแท้จริง

- การพัฒนาชุมชนในแนวตั้ง หมายถึง การยกมาตรฐานการครองชีพ หรือการเพิ่มโอกาสชีวิต (Life – Chances) ของประชากรในชุมชน ซึ่งขอบเขตของการยกมาตรฐานการครองชีพจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศาสนา สังคม ครอบครัว การสาธารณสุข และการคมนาคม
- การพัฒนาชุมชนในแนวนอน หมายถึง การแพร่กระจายความเจริญไปให้ทั่วทั้งชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างเสมอภาค และสมดุลในทุกด้าน โดยพัฒนานั้นครอบคลุมทุกพื้นที่หรือทุกหน่วยของชุมชน
(อ้างอิง : การประเมินเพื่อพัฒนา . หน้า 15 – 19)
- การประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการใช้ข้อมูลโดยระบุค่าที่เป็นตัวเลข เช่น การกำหนดค่าโดยใช้ค่าทางสถิติอย่างง่าย ๆ อาทิ ร้อยละ อัตราส่วน การสุ่มตัวอย่าง จำนวนหรือค่าเฉลี่ย เป็นต้น

- การประเมิน โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการกำหนดค่าในลักษณะของข้อ
ความที่ระบุความคิดเห็น ความสอดคล้อง ความเหมาะสมตามความคิด ความ
เป็นจริง ความเป็นไปได้ หรือแนวทางของความสำเร็จ เป็นต้น
- ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยเพื่อเขียนสารนิพนธ์ 9 เดือน โดย
บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ถึง
เดือนกันยายน พ.ศ. 2545 เป็นระยะเวลาทั้งหมด 10 เดือน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือสมาชิกของหมู่บ้านหนองหัวแหวน ประกอบด้วย 3
ระบบย่อย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลระบบ A คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน
2. ผู้ให้ข้อมูลระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน
3. ผู้ให้ข้อมูลระบบ C คือ บริบทชุมชน หรือประชากรทั้งหมดในหมู่บ้านหนอง

หัวแหวน

- ผู้ให้ข้อมูลระบบ A คือ สมาชิกของกองทุน จำนวน 113 คน โดยแบ่งเป็นสมาชิก
ที่ไม่ได้กู้เงิน จำนวน 55 คน และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15 คน

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 15 คน มีดังต่อไปนี้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ประสบการณ์และ ความสามารถพิเศษ
1. นายจักรพล ดีสันเทียะ	ประธานกองทุน	พิมพ์ดีด, บัญชี, ช่างซ่อมรถ
2. นายสมภพ หิงสันเทียะ	รองประธานกองทุน	ผู้ใหญ่บ้าน
3. นายทองหล่อ จันทร์เหล่า	ประชาสัมพันธ์	จดบันทึก, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
4. นายสนรยา ชดกลาง	เหรัญญิก	พิมพ์ดีด, บัญชี
5. นายเลิศ แบนขุนทด	ผู้ช่วยเลขานุการ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
6. นายทองอยู่ จิมสันเทียะ	กรรมการ	ด้านศาสนาบาลี
7. นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	ผู้ช่วยตรวจสอบ	ช่างก่อสร้าง, คำนวณ
8. นายนิพนธ์ แก่ค้างพลู	ผู้ช่วยตรวจสอบ	การค้า, การตลาด

ชื่อ-สกุล (ต่อ)	ตำแหน่ง	ประสบการณ์และความสามารถพิเศษ
9. นางเฉลิมรักษณ์ รักษาวงศ์	เลขานุการ	บัญชี
10.นางสมมาต ขอดสันเทียะ	ผู้ช่วยเลขานุการ	การเกษตร
11.นางจวน วุ่นสันเทียะ	กรรมการ	การตลาด,การเกษตร
12.นางสมพอ เทียงตรง	กรรมการ	การเกษตร
13.นางสมหมาย เทียงผดุง	กรรมการ	การเกษตร
14.น.ส.สำเนียง ชงสันเทียะ	ประชาสัมพันธ์	การค้า,การตลาด
15.น.ส.ทิพย์สุคนธ์ เรียมสันเทียะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก	พิมพ์คิด,บัญชี

ตารางที่ 3.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

(ที่มา : ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน.2544 ; บร.4 .หน้า 1 ; รายงานการศึกษาชุมชน . 2545 : 30)

- ผู้ให้ข้อมูลระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มีจำนวน 58 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

ผู้ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน 30 ราย	รวมเป็นเงินกู้ 500,000 บาท
ผู้เลี้ยงสัตว์ (สุกร, โค, กระบือ)	จำนวน 23 ราย	รวมเป็นเงินกู้ 397,000 บาท
ผู้ค้าขาย	จำนวน 3 ราย	รวมเป็นเงินกู้ 40,000 บาท
ผู้ทำเฟอร์นิเจอร์	จำนวน 2 ราย	รวมเป็นเงินกู้ 30,000 บาท
รวมผู้กู้	จำนวน 58 ราย	รวมเป็นเงินกู้ทั้งสิ้น 967,000 บาท

(ที่มา : บร.4 . 2545:3 ; รายงานการศึกษาชุมชน . 2545 : 28)

- ผู้ให้ข้อมูลระบบ C คือ บริบทชุมชน ได้แก่ ประชากรทั้งหมดในหมู่บ้านหนองหัวแหวน จำนวน 87 ครัวเรือน มีประชากร 423 คน อยู่ในหมู่บ้านจริง 349 คน ออกไปทำงานนอกบ้าน 74 คน เป็นชาย 173 คน หญิง 176 คน เด็กและเยาวชน 111 คน คนชรา 42 คน คนพิการ 2 คน และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของหมู่บ้าน จำนวน 9 คน อบต. 2 คน

รายชื่อคณะกรรมการบ้านหนองหัวแหวน

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	การศึกษาสูงสุด
1. ผู้ใหญ่บ้านสมภพ หิงสันเทียะ	ปกครอง	ม.3
2. ผู้ช่วยฯทองหล่อ จันทร์เหล่า	ปกครอง	ป.6
3. ผู้ช่วยฯเลิศ แบนขุนทด	ปกครอง	ป.6
4. นายระลอก คีสันเทียะ	การคลัง	ป.4
5. นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	สวัสดิการสังคม	ป.6
6. นายขอนแก่น ธงสันเทียะ	เกษตร	ป.4
7. นายยัน จิมสันเทียะ	สุขศึกษาวัฒนธรรม	ป.4
8. นางวันลา คุณกลางดอน	สาธารณสุข	ป.7
9. นางวิไลย์ คุณันดุง	แม่บ้านสิทธิเด็ก	ป.4

รายชื่อสมาชิก อบต.ในหมู่บ้านหนองหัวแหวน

1. นายจักรพล คีสันเทียะ	ประธานสภา อบต.พันดุง	ปวช.
2. นายธง คุณันดุง	กรรมการบริหาร อบต. พันดุง	ป.6

(ที่มา : รายงานการศึกษาชุมชน. 2545 :20 ; บร.1. 2544-2545)

- กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการนำมาทำวิจัยนี้ ได้แบ่งเป็น 3 ระบบย่อยเช่นเดียวกับประชากร โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ข้อมูลจากระบบ A คือ สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวน โดยแบ่งเป็นสมาชิกที่มีได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวน จำนวน 40 คน “สมาชิกทั้งหมด 113 – กรรมการ 15 – ผู้กู้ 58 ” และกรรมการของกองทุนจำนวน 15 คน การเลือกตัวอย่างจากระบบ A นี้ โดยการคิดอัตราส่วนเต็ม 100 % หรือทุกคน เพราะจำนวนประชากรที่นำมาทำเป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย

2. ข้อมูลจากระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนจำนวน 58 คน เก็บข้อมูลโดยการเริ่มเก็บข้อมูลที่กลุ่มอาชีพ โดยทุกคนในกลุ่มอาชีพเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือการคิดอัตราส่วนเต็ม 100% เพราะประชากรที่นำมาทำกลุ่มตัวอย่างมีน้อย

3. ข้อมูลจากระบบ C คือบริบทชุมชน ได้แก่ชาวบ้านทุกคนใช้อัตรา 100% จากจำนวนชาวบ้าน 423 คนเป็นผู้ให้ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเปรียบเทียบ ปัญหาและอื่นๆ ในกรณีที่ต้องใช้ข้อมูลเฉพาะ

เจาะจง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการคิดอัตราร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมดหรือถ้าเป็นข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวก็ใช้ การคิดเป็นครัวเรือนละ 1 คน ทั้ง 100% = 87 คน หรือ 87 ครัวเรือน

แต่อย่างไรก็ดีวิธีการระบุจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ได้ระบุไว้ข้างต้นนั้นเป็นเพียงหลักตายตัวที่ระบุไว้ให้เห็นภาพของความชัดเจนส่วนใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติแล้วชาวบ้าน สมาชิกกองทุนหรือกรรมการหรือสมาชิกบุคคลใดๆ ก็แล้วแต่ 1 คน หรือ 1 ตัวอย่าง หรือ 1 ภาวะอาจให้ข้อมูลได้มากกว่า 1 อย่าง หรือมากกว่า 1 ด้านหรืออาจให้ข้อมูลได้มากกว่า 1 ระบบก็มีแต่เป็นการยากที่จะระบุไว้ในทางทฤษฎีแต่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติและที่ไม่ระบุลงไปก็เพื่อไม่ให้ระบบเลอะเลือนจนการบรรยายหรืออธิบายดูเข้าใจยากและสับสน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัด

ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวนในครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิฟฟ์โมเดล (CIPP Model) ในการวิเคราะห์เป็นหลักดังนี้

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน

		<u>บ้านหนองหัวแหวน</u>	
		<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
ระบบ C	บริบทชุมชน	-ระดับหมู่บ้าน	1.สมาชิกในชุมชนทราบประวัติศาสตร์ความเป็นอยู่สังคม วัฒนธรรมประเพณีและอื่นๆตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2.สมาชิกมีสำนึกในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3.ผู้นำชุมชนมีภาวะความเป็นผู้นำเข้มแข็งซื่อสัตย์เป็นที่พึ่งของสมาชิกในชุมชน เป็น ศูนย์รวมใจ และดูแลชุมชนได้ 4.สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี

ตัวแปร

-ระดับบุคคล (ผู้กู้)

ตัวชี้วัด

5.ชาวบ้านสืบสาน พัฒนาและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.สมาชิกในชุมชนทุกคนร่วมกันส่งเสริมโครงการพัฒนาต่างๆ ของหมู่บ้าน

7.สมาชิกในชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเองได้

1.ชาวบ้านพัฒนาอาชีพเดิมของตน พร้อมทั้งยอมรับอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่ให้ดีขึ้น

2.สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา มีความรักสามัคคีและความอบอุ่นในครอบครัว

3.สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้นมากกว่า 70%

4.รายได้ต่อหัวต่อคนหรือต่อครัวเรือนดีขึ้นมากกว่าร้อยละ 50

5.ชาวบ้านมีหนี้สินลดน้อยลงมากกว่า 20%และ ไม่เป็นหนี้รายทุนเอกชนหรือเป็นหนี้รายทุนเอกชนไม่ถึง 5%

6. ผู้กู้มีทรัพย์สินของตนเองหรือมีทรัพย์สินพอที่จะประกอบอาชีพได้

7.ผู้กู้มีหนี้สินนอกระบบไม่มากเกินไป หรือผู้กู้สามารถลดการกู้เงินรายทุนนอกระบบได้โดยหันมากู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพได้

ตัวแปร

ระบบ A

11.

นโยบายรัฐบาล ระเบียบ
แนวทางปฏิบัติ

ตัวชี้วัด

8. ผู้กู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ หรือพยายามหาประสบการณ์และความรู้ใหม่ๆ มาทำกิจกรรมของตน

9. ผู้กู้อบรมผลการดำเนินงานกิจกรรมว่าประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว และทราบสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว

1. กองทุนปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลได้ดี

2. สมาชิกกองทุนเข้าใจระเบียบข้อบังคับของกองทุน

3. สมาชิกมีความรู้ในระเบียบและหลักการกู้เงินดี

4. สมาชิกปฏิบัติตามได้ตามนโยบายระเบียบข้อบังคับของกองทุนได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์

12.

การประชาสัมพันธ์

1. สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพ

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เหมาะสม

3. สถานที่ในการประชาสัมพันธ์เหมาะสม

4. ระดับภาษา และข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เหมาะสมกับชาวบ้าน

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
I3.	คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1.คณะอนุกรรมการระดับอำเภอมีการสนับสนุนและให้ความสนในกองทุนอย่างจริงจัง 2.การเข้ามาช่วยเหลือ อบรม แนะนำกองทุนอย่างสม่ำเสมอ 3.คณะกรรมการหมู่บ้านมีความรู้และมีส่วนช่วยในการจัดตั้ง และดูแลกองทุน
I4.	คณะกรรมการกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.การเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนมีความโปร่งใส 2.กรรมการกองทุนปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและเสียสละ 3.กรรมการมีความเป็นกลาง รับผิดชอบและสำนึกในหน้าที่ 4.กรรมการมีความสามัคคี ไม่แตกแยก ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก 5.ปฏิบัติงานด้วยความ โปร่งใสตรวจสอบได้ 6.กรรมการเข้าใจระเบียบ แนวทางปฏิบัติหน้าที่ของตนดี 7.ชาวบ้านเข้าใจและยอมรับกรรมการกองทุน
I5.	เงินกองทุน 1 ล้านบาท	<ol style="list-style-type: none"> 1.ชาวบ้านมีความเข้าใจในเงินล้านที่อยู่ในกองทุนหมู่บ้าน 2.การรู้จัก จัดสรรและการใช้ประโยชน์จาก เงิน 1 ล้านบาท 3.เงิน 1 ล้านบาทยังอยู่ครบหรือเพิ่มขึ้นเมื่อถึงกำหนดส่งคืนเงินกู้

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
16.	เงินออมทรัพย์หรือเงินทุนสะสมอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1.มีเงินออมทรัพย์ในหมู่บ้านจริง 2.เงินออมทรัพย์และเงินทุนสะสมอื่นๆ ยังอยู่และเพิ่มขึ้น 3.มีการจัดการ จัดสรรเงินออมและเงินทุนสะสมไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง และเหมาะสม
17.	บัณฑิตกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.จำนวนบัณฑิตมีครบทุกหมู่บ้าน 2.บัณฑิตตั้งใจจะทำงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน 3.การศึกษาและความรู้ของบัณฑิตมีความเหมาะสมกับงาน 4.ความต้องการหรือเสียงตอบรับ บัณฑิตของชาวบ้าน 5.จำนวนบัณฑิตที่จบหลักสูตรการจัดการและการประเมิน โครงการฯ 6.ความตั้งใจทำงานวิจัย การประเมิน หรือสารนิพนธ์ของบัณฑิตกองทุน
ระบบ B		
18.	จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1.เงินกู้ที่ได้ผู้ที่มีความพอใจในระดับหนึ่ง 2.การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 3.มีความสามารถในการจัดสรร การใช้เงินที่กู้มาอย่างเป็นระบบ
19.	จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.มีทุนสำรองหรือเงินทุนเพื่อนำมารวมกับเงินกู้เพื่อประกอบอาชีพ 2.เงินสำรองที่มีต้องเป็นเงินของตนเองโดยสุจริต

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
		3.เงินลงทุนเพิ่มเป็นเงินของการกู้เงินจากรัฐบาลแต่ไม่ใช่เงินกู้จากนายทุนเอกชน
I10.	การขอู้หรือวัตถุประสงค์ในการกู้เงินตาม โครงการ	1.คำขอู้ต้องเป็นไปตามระเบียบของกองทุน 2.วัตถุประสงค์โครงการขอู้ต้องปฏิบัติได้จริง 3.นำเงินกู้ไปปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้จริง
I11.	สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1.มีสถานที่หรือที่ดินในการประกอบอาชีพไม่ว่าจะเป็นของตนเอง ของญาติหรือการเช่า 2.วัสดุอุปกรณ์ มีอยู่แล้ว หรือไม่มีแต่มีความสามารถหรือกำลังทรัพย์ในการจัดหาหรือจัดซื้อได้ 3.มีวัตถุดิบอยู่ในพื้นที่หรือหาได้ง่ายในพื้นที่ใกล้เคียง
I12.	มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ	1.มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในอาชีพของตน 2.มีความรู้ทักษะหรือประสบการณ์ในอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่ของตน 3.สามารถนำความรู้ทักษะหรือประสบการณ์มาพัฒนาการประกอบอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้าได้
I13.	แรงงาน	1.มีแรงงานในท้องถิ่น 2.แรงงานมีพอในการประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรม 3.การรู้จักใช้แรงงานให้เหมาะสมกับงาน

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
ระบบ A (PC)		
P1.	การจัดทำระเบียบกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ประชาชนทุกคนหรือส่วนใหญ่ 3 ใน 4 ของชาวบ้านทั้งหมดมีส่วนร่วมในการทำระเบียบกองทุน 2.ประชาชนรับรู้และเข้าใจยอมรับระเบียบของกองทุน 3.ระเบียบของกองทุนเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนฯ แห่งชาติ
P2.	การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	<ol style="list-style-type: none"> 1.การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนได้ทันตามกำหนดเวลา 2.เอกสารขอขึ้นทะเบียนถูกต้องและไม่ขัดต่อระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
P3.	ระบบบัญชีกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.กรรมการกองทุนหรือสมาชิกมีความเข้าใจในระบบบัญชีและการจัดทำบัญชีของกองทุน 2.สามารถจัดทำบัญชีของกองทุนได้ 3.การจัดทำบัญชีถูกต้องเหมาะสม 4.การจัดทำบัญชีด้วยความโปร่งใส ไม่บิดเบือนความจริง 5.ระบบบัญชีของกองทุนต้องตรวจสอบได้ไม่ว่าจะ โดยสมาชิกกองทุนหรือบุคคลทั่วไป
P4.	กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.การรับสมัครสมาชิกต้องมีความโปร่งใสถูกต้องเหมาะสม 2.สมาชิกจะหมดสภาพการเป็นสมาชิกตามระเบียบของกองทุน

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
P5.	กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน	<p>3.ประเภทของสมาชิกเป็นไปตามระเบียบของกองทุน</p> <p>4.การทำทะเบียนสมาชิกถูกต้อง เหมาะสม มีความรอบคอบและรับผิดชอบ พร้อมทั้งสำนึกในหน้าที่</p> <p>1.การขอู้เงินเป็นไปตามขั้นตอน วิธีการและระเบียบที่กำหนดไว้ในกองทุน</p> <p>2.การพิจารณาให้เงินกู้ต้องมีความเป็นกลาง สะอาด โปร่งใส และเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ โดยอิงและอ้างอิงระเบียบของกองทุน</p> <p>3.การ โอนเงินให้ผู้กู้ตามกำหนด ครบตามจำนวน และ โปร่งใส</p> <p>4.การติดตาม แนะนำ ให้คำปรึกษาผู้กู้เงิน เพื่อให้การกู้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง</p> <p>5.การรับชำระหนี้และการติดตามทวงถามหนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบของกองทุน โดยอนุ โสม</p>
P6.	การส่งเสริมการใช้เงินกู้	<p>1.มีการแนะนำวิธีประกอบธุรกิจทั้งธุรกิจเดิมและธุรกิจใหม่</p> <p>2.มีการช่วยเหลือตลาดสำหรับผลผลิตของสมาชิกในชุมชน(ผู้กู้)</p> <p>3.มีการแนะนำการใช้จ่ายเงินและการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของผู้กู้เงิน</p>
P7.	การตรวจสอบการใช้เงินกู้	<p>1.มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจนถูกต้องเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง</p> <p>2.มีการติดตามตรวจสอบผู้กู้เงินเป็น</p>

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
		<p>ระยะๆ ตามความเหมาะสม</p> <p>3.มีการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบโดยตรง</p> <p>4.ปฏิบัติงานการตรวจสอบด้วยใจเป็นกลาง</p>
P8.	การจัดทำรายงานและเผยแพร่การดำเนินงาน	<p>1.มีการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานกิจกรรมของกองทุนเป็นระยะๆ ตามกำหนดเวลา</p> <p>2.มีการจัดทำรายงานและเผยแพร่ความรู้อย่างถูกต้อง และ โปร่งใส</p> <p>3.มีการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนและต่อสมาชิก</p>
P9.	การจัดสรรผลประโยชน์	<p>1.การจัดสรรผลประโยชน์หรือดอกเบี้ยจากเงินกองทุนต้องทำด้วยใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ซื่อสัตย์ สุจริต และ โปร่งใส</p> <p>2.การจัดสรรผลประโยชน์เป็นไปตามระเบียบของกองทุน</p> <p>3.การจัดสรรผลประโยชน์ตรวจสอบได้รวมทั้งมีการชี้แจงต่อสาธารณชนในพื้นที่</p>
P10.	การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	<p>1.บัณฑิตกองทุนมีการเปิดประชาคมหมู่บ้านขึ้น</p> <p>2.การแนะนำสมาชิกในหมู่บ้านด้านต่างๆ</p> <p>3.การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนแก่ชาวบ้าน</p>

ตัวแปรตัวชี้วัด

ระบบ B

P11.	การใช้จ่ายเงินกู้	4.การแนะนำการบันทึกบัญชีแก่กองทุน 5.การแนะนำให้ความรู้และให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่กองทุนและหมู่บ้าน
P12.	การหาความรู้เพิ่มเติม	1.สมาชิกผู้กู้ใช้จ่ายเงินกู้อย่างประหยัด ถูกต้องเป็นระบบและตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุน 1.สมาชิกทุกคนมีใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอทั้งในด้านทั่วไปและในด้านการประกอบอาชีพของตน เช่น การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมประชุม การอ่านหนังสือดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และสื่อต่างๆ
P13.	การหาตลาด	1.สมาชิกกองทุนรู้จักเลือกและหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตนเองอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
P14.	การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1.สมาชิกกองทุนมีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินของตนเองอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเหมาะสมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
P15	การจัดหาวัตถุดิบ	1.มีความสามารถในการจัดหาวัตถุดิบได้ ทันท่วงที ดำเนินกิจกรรม และวัตถุดิบหาได้ง่าย ราคาถูก และมีคุณภาพ
ระบบ A (PD)		
P1.	จำนวนสมาชิกกองทุน	1.จำนวนสมาชิกกองทุนมีจำนวน 1 ใน 3 ของประชากรในหมู่บ้านหรือไม่น้อยเกินไป

ตัวแปร	ตัวชี้วัด
P2.	จำนวนผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้
P3.	ยอดเงินกู้
P4.	จำนวนผู้ชำระเงินคืนตามกำหนด
P5.	ยอดเงินที่มีการชำระคืน

2.สมาชิกกองทุนทุกคนมีคุณสมบัติและไม่ขาดคุณสมบัติตามระเบียบกองทุน
1.ผู้ได้รับเงินกู้มีคุณสมบัติทั้งตัวบุคคลและโครงการขอกู้ตามระเบียบกองทุน 2.จำนวนผู้ได้รับเงินกู้มีจำนวนร้อยละ 100 ของผู้ที่ขอกู้ทั้งหมด 3.สมาชิกทุกคนเต็มใจและยอมรับผู้ที่ได้รับการกู้เงิน
1.ยอดเงินที่ให้กู้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อคน 2.ยอดเงินกู้ที่เกิน 20,000 บาทขึ้นไปต้องมีหนังสือสัญญาค้ำประกัน(ตามระเบียบกองทุนกำหนดไว้) 3.ผู้ขอกู้พอใจในยอดเงินกู้ที่ได้รับในระดับหนึ่ง
1.ผู้กู้ชำระคืนเงินกู้มากกว่าร้อยละ 95 2.ผู้กู้ชำระเงินกู้ครบทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยตามกำหนดเวลามากกว่าร้อยละ 70 3.ผู้กู้ชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงตามกำหนดเวลาหรือผ่อนชำระไม่เกินร้อยละ 30
1.จำนวนเงินคืนที่ได้รับชำระคืนมากกว่าร้อยละ 95 2.ดอกเบี้ยที่มีการชำระคืนมากกว่าร้อยละ 90 3.จำนวนเงินต้นและดอกเบี้ยที่มีการชำระ

	<u>ตัวชี้วัด</u>	<u>ตัวแปร</u>
P6.	กองทุนสะสม	ไม่ตรงตามกำหนดเวลาหรือผ่อนผัน การชำระไม่เกินร้อยละ 30 1.มีเงินกองทุนสะสมในหมู่บ้าน 2.มีเงินออมทรัพย์หมู่บ้าน 3.เงินกองทุนสะสมยังคงอยู่ และมีแนว ทางที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดไป 4.มีการบันทึกบัญชีและจัดระบบการ ใช้จ่ายเงินกองทุนสะสมได้อย่างถูก ต้องและ โปร่งใส
P7.	การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1.กองทุนใช้เงินได้ตามวัตถุประสงค์ ของกองทุน
P8.	ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน	1.ประชาชนทุกคนยอมรับและเข้าใจ กองทุนดี 2.ชาวบ้านช่วยกันส่งเสริมกิจการและ การปฏิบัติงานของกองทุน 3.ชาวบ้านทุกคนเห็นความสำคัญของ กองทุน
P9.	การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้	1.การมีประชาคมเพื่อร่วมคิดร่วม วิจาร์ณเพื่อแก้ปัญหาหรือเรื่องอื่นๆ ของหมู่บ้าน 2.การรู้จักร่วมกันคิดพิจารณาแก้ปัญหา ของหมู่บ้านโดยชาวบ้าน 3.การรู้จักศึกษาหาข้อมูล คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจด้วยตนเอง 4.รู้จักพัฒนาในด้านต่างๆ ของตนและหมู่บ้าน
P10.	การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1.มีประสบการณ์รู้ความสามารถ ในการพัฒนาตน

ตัวแปรตัวชี้วัด

P11.

ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิด
จากกองทุนหมู่บ้าน

2. มีความคิดวิเคราะห์พิจารณาเพื่อแก้
ปัญหาของตน

3. สร้างขีดความสามารถให้ตนเองโดย
เข้าใจว่าปัญหาไม่ว่างใจ มิได้มีไว้หนี
หรือมีไว้ทุกข์

4. รู้รักสามัคคี มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์

5. พัฒนาตนเองทุกๆด้านพร้อมกับ
พัฒนาส่วนรวมด้วย

1. มีการพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น

2. ความเป็นอยู่ดีขึ้น “อยู่ดี กินดี”

3. มีภาระหนี้สินน้อยลงหรือน้อยที่สุด

4. ชุมชนมีเงินออมดูแลตนเองได้

5. สุขภาพของชาวบ้านดีขึ้น

6. รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาโดย

ชุมชน

7. มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างเป็น
ระบบ

8. รู้จักเก็บออม

9. มีความซื่อสัตย์ สามัคคีในชุมชน

10. ไม่ต้องกู้เงินจากนายทุนเอกชน

11.พึ่งพาตนเองได้จนไม่เป็นภาระของ
ประเทศชาติ

ระบบ B

P12.

ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของ
เงินกองทุน

1. ผลโดยตรง คือ ชาวบ้านมีเงินเพื่อนำ
มาพัฒนาอาชีพของตน กิจการหรือ
อาชีพดีขึ้น พัฒนาขึ้น มีความก้าวหน้า
รวมทั้งการได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาการ
ทำธุรกิจของตนให้ดีขึ้นได้ จนมี
ความเป็นอยู่ที่มีความเข้มแข็ง

	<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
		2.ผล โดยอ้อม คือ ชุมชนไม่เป็นภาระของประเทศชาติสร้างรัฐรักสามัคคีให้แก่ชุมชน ผู้ที่ทำงานนอกหมู่บ้านก็กลับมาทำงานยังหมู่บ้านรวมทั้งการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ด้วย
P13.	รายได้เป็นเงินและสิ่งของ	1.ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น กินคืออยู่ดี มีเครื่องอุปโภคบริโภคพอกินพอใช้
P14.	ชื่อเสียงที่ดี และความพอใจ	1.เมื่อกินคืออยู่ดีไม่เป็นภาระใครกองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองหน้าก็เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป 2.ชาวบ้านมีความพอใจในความสำเร็จของตนเองและหมู่บ้าน
P15.	นักศึกษากองทุน	1.บัณฑิตกองทุน มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเองในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านภูมิปัญญาชาวบ้านการประมง การวิจัยการบัญชี การทำธุรกิจ เป็นต้น รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง ดังเช่นคำว่า “สำนึกรักบ้านเกิด”

4.ตัวแปรและตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่

การทดลองวิธีการใหม่ในที่นี้หมายถึง การนำวิธีปฏิบัติงาน (Process) แบบใหม่ ๆ การหาตลาด (Market) ใหม่ ไปใช้กับระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้และระบบการดำเนินงานของผู้กู้และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ดังนี้

<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
1.การทำบัญชีแบบใหม่	1.1 มีการจัดทำบัญชีแบบใหม่ที่ดีกว่าระบบดั้งเดิม

ตัวแปรตัวชี้วัด

	1.2 มีการพัฒนาระบบบัญชีแบบเดิมสู่ระบบใหม่
2.การหาตลาดใหม่เพื่อขยายผลผลิต	2.1 มีการหาตลาดใหม่ให้กับการขายผลผลิต
	2.2 ตลาดใหม่ที่หาได้มีจุดคิมากว่าจุดค้อย และดีกว่าตลาดเดิม
3.การเชื่อมโยงตลาดในหมู่บ้านสู่การพึ่งพาและตลาดระหว่างหมู่บ้าน	3.1 มีการเชื่อมโยงตลาดอย่างเกื้อกูลกันในหมู่บ้าน
	3.2 มีการเชื่อมโยงตลาดระหว่างหมู่บ้านอย่างได้ผล
4.การใส่ปุ๋ยแบบลดต้นทุน	4.1 มีการใส่ปุ๋ยพืชโดยวิธีการที่ลดต้นทุนได้และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5.การใช้วิธีการผลิตพันธุ์สัตว์(สุกร)ใหม่	5.1 มีการผลิตพันธุ์สัตว์แบบใหม่ที่ดีกว่าวิธีเดิม
6.การเลี้ยงสัตว์(โค)วิธีใหม่	6.1 มีการเลี้ยงโคด้วยวิธีใหม่ที่ดีกว่าเดิม
7.การทดลองปลูกมันสำปะหลังแบบใหม่	7.1 การทดลองปลูกมันสำปะหลังแบบใหม่ที่ให้ผลผลิตมากกว่าวิธีเดิม

5.ตัวแปรและตัวชี้วัดการประมวลผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้(B)

ในการพิจารณาตัวแปรและตัวชี้วัดการประมวลผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ได้มีการพิจารณาโดยการจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำการเดียวกันให้คิดกระบวนการวิธีทำงาน(Work Procedure) ที่ดีในแนวคิดเชิงระบบ ได้แก่

1.กลุ่มอาชีพผู้ปลูกมันสำปะหลังของผู้กู้จำนวน 30 ราย ดังนี้

1.) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่

ตัวแปรตัวชี้วัด

II.เงินกู้จากกองทุน

1.เงินกู้ที่ได้มีความพอใจในระดับหนึ่ง

และเงินสมทบอื่นๆ

2.จำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเหมาะสมกับการทำอาชีพปลูกมันฯ

3.เงินสมทบการทำธุรกิจเป็นเงินของตนเอง

ตัวแปร

I2.สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบ
ในการประกอบอาชีพ

I3.มีความรู้ทักษะ ในการประกอบอาชีพ

I4.แรงงาน

2) การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

ตัวแปร

P1.การวางแผน

P2.การใช้จ่ายเงิน

P3.การหาความรู้เพิ่มเติม

ตัวชี้วัด

- 1.มีที่ดินในการปลูกมัน
- 2.มีพื้นที่มันและเป็นพื้นที่ดี
- 3.มีอุปกรณ์ในการทำสวนมัน
- 4.มีปุ๋ยที่ลดต้นทุน และมีประสิทธิภาพ

1.มีประสบการณ์ความรู้ในการทำสวนมันฯ

2.นำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนาอาชีพทำสวนมันฯของตน

1.มีแรงงานในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง

2.มีแรงงานพอในการทำสวนมันของตน

ตัวชี้วัด

1.มีการวางแผนงานที่ดีเช่นการประมาณการใช้จ่ายการหาที่ดินระยะเวลาเริ่มดำเนินการประมาณแรงงานในการทำสวนมัน เป็นต้น

1.การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการทำสวนมันฯ

1.มีการหาความรู้ในด้านการทำสวนมันเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการทำสวนมันของตน เช่นการดูงานการศึกษาเอกสาร เป็นต้น

<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
P4.การหาตลาด	1.มีการหาถ่านมันใหม่ที่ดีกว่าเดิมมีความยุติธรรมไม่เอาเปรียบ
P5.การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1.มีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการทำสวนมัน
3.) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่	
<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
P1.ผลผลิตจากการทำสวนมันฯ	1.มันมีหัวมากใหญ่ และมีแป้งดี
P2.ผลพลอยได้	2.ราคามันฯดี(มากกว่า กิโลกรัม ละ 1 บาท) 3.มีรายได้หรือกำไรจากการขายมัน 4.มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
P2.ผลพลอยได้	1.มีชื่อเสียงได้รับการยกย่องด้านการทำสวนมันสำเร็จ 2.ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน
2. กลุ่มอาชีพผู้เลี้ยง โคกระบือ ของผู้กู จำนวน 21 ราย ดังนี้	
1.) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่	
<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
II.เงินกู้จากกองทุนและเงินสมทบอื่นๆ	1.เงินกู้ที่ได้มีความพอใจในระดับหนึ่ง 2.จำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเหมาะสมกับอาชีพเลี้ยงโค 3.เงินสมทบการทำธุรกิจเป็นเงินของตน

ตัวแปร

I2.สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบ
ในการประกอบอาชีพ

I3.มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ

I4.แรงงาน

2)การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

ตัวแปร

P1.การวางแผน

P2.การใช้จ่ายเงิน

P3.การหาความรู้เพิ่มเติม

P4.การหาตลาด

ตัวชี้วัด

1.มีพื้นที่ในการเลี้ยงโค

2.มีโคและเป็นโคพันธุ์ดี

3.มีวัสดุอุปกรณ์ในการทำคอกโค

1.มีประสบการณ์ความรู้ในการเลี้ยงโค

2.นำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนา
อาชีพเลี้ยงโคของตน

1.มีแรงงานในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง

2.มีแรงงานพอในการเลี้ยงโค ของกลุ่ม
และของตน

ตัวชี้วัด

1.มีการวางแผนงานที่ดีเช่น
การประมาณการใช้จ่าย การ
หาพันธุ์โคการรวมกลุ่ม ระยะ
เวลาเริ่มดำเนินการ เป็นต้น

1.การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด
ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเลี้ยง
โค

1.มีการหาความรู้ในด้านการ
เลี้ยงโคเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการ
เลี้ยงโคของตน เช่น การดูงาน
การศึกษาเอกสาร เป็นต้น

1.มีการติดต่อกับพ่อค้าที่รับ
ซื้อโค และการเลือกตลาดขาย
โคที่ดี

<p><u>ตัวแปร</u></p> <p>P5.การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน</p>	<p><u>ตัวชี้วัด</u></p> <p>1.มีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการเลี้ยงโค</p>
<p>3.) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่</p>	
<p><u>ตัวแปร</u></p> <p>P1.ผลผลิตจากการเลี้ยงโค</p>	<p><u>ตัวชี้วัด</u></p> <p>1.มีโคที่ใหญ่และอ้วน</p> <p>2.ราคาดี</p> <p>3.มีรายได้หรือกำไรจากการขายโค</p> <p>4.มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p>
<p>P2.ผลพลอยได้</p>	<p>1.มีชื่อเสียงได้รับการยกย่องด้านการเลี้ยงโคสำเร็จ</p> <p>2.ได้รับการยอมรับและเชื่อถือในกองทุนหมู่บ้าน</p>
<p>3. กลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงสุกร ของผู้กู จำนวน 2 ราย ดังนี้</p>	
<p>1.) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่</p>	
<p><u>ตัวแปร</u></p> <p>I1.เงินกู้จากกองทุนและเงินสมทบอื่นๆ</p>	<p><u>ตัวชี้วัด</u></p> <p>1.เงินกู้ที่ได้มีความพอใจในระดับหนึ่ง</p> <p>2.จำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเหมาะสมกับอาชีพเลี้ยงสุกร</p> <p>3.เงินสมทบการทำธุรกิจเป็นเงินของตน</p>
<p>I2.สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.มีพื้นที่ในการเลี้ยงสุกร</p> <p>2.มีสุกรและเป็นสุกรพันธุ์ดี</p> <p>3.มีวัสดุอุปกรณ์ในการทำคอกสุกร</p>
<p>I3.มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.มีประสบการณ์ความรู้ในการเลี้ยงสุกร</p>

ตัวแปร

I4.แรงงาน

2)การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

ตัวแปร

P1.การวางแผน

P2.การใช้จ่ายเงิน

P3.การหาความรู้เพิ่มเติม

P4.การหาตลาด

ตัวชี้วัด

2.นำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนาอาชีพเลี้ยงสุกรของคน

1.มีแรงงานในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง

2.มีแรงงานพอในการเลี้ยงสุกร ของกลุ่ม และของคน

ตัวชี้วัด

1.มีการวางแผนงานที่ดีเช่น การประมาณการใช้จ่าย การหาพันธุ์สุกรการรวมกลุ่ม ระยะเวลาเริ่มดำเนินการ เป็นต้น

1.การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร

1.มีการหาความรู้ในด้านการเลี้ยงสุกรเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการเลี้ยงสุกรของคน เช่น การดูงานการศึกษาเอกสาร เป็นต้น

1.มีการติดต่อกับพ่อค้าที่รับซื้อสุกรและการเลือกตลาดขายสุกรที่ดี

P5.การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1.มีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการเลี้ยงสุกร
3.) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่	
<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
P1.ผลผลิตจากการเลี้ยงสุกร	1.มีสุกรที่สมบูรณ์และอ้วน 2.ราคาดี 3.มีรายได้หรือกำไรจากการขายสุกร 4.มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
P2.ผลพลอยได้	1.มีชื่อเสียงได้รับการยกย่องด้านการเลี้ยงสุกรประสบความสำเร็จ 2.ได้รับการยอมรับและเชื่อถือในกองทุนหมู่บ้าน
4. กลุ่มอาชีพผู้ค้าขาย ของผู้กู จำนวน 3 ราย ดังนี้	
1.) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่	
<u>ตัวแปร</u>	<u>ตัวชี้วัด</u>
I1.เงินกู้จากกองทุนและเงินสมทบอื่นๆ	1.เงินกู้ที่ได้มีความพอใจในระดับหนึ่ง 2.จำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเหมาะสมกับอาชีพค้าขาย 3.เงินสมทบการทำธุรกิจเป็นเงินของตน
I2.สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1.มีพื้นที่ในการตั้งร้านค้า 2.มีวัสดุอุปกรณ์ในการตั้งร้านค้าและวางสินค้า
I3.มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ	1.มีประสบการณ์ความรู้ในการค้าขาย 2.นำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนาอาชีพค้าขายของตนได้

I4.แรงงานและลูกค้า

- 1.มีแรงงานและลูกค้าในหมู่บ้าน หมู่บ้านใกล้เคียง และบุคคลทั่วไป
- 2.มีแรงงาน และลูกค้าพอในทำการค้า

2)การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

ตัวแปร

P1.การวางแผน

ตัวชี้วัด

- 1.มีการวางแผนงานที่ดีเช่น การประมาณการใช้จ่าย การจัดพื้นที่การบริการลูกค้า ระยะเวลาเริ่มดำเนินการ เป็นต้น

ตัวแปร

P2.การใช้จ่ายเงิน

ตัวชี้วัด

- 1.การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพค้าขาย

P3.การหาความรู้เพิ่มเติม

- 1.มีการหาความรู้ในด้านการค้าขายเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการค้าขายของตน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น

P4.การหาตลาด

- 1.มีการติดต่อกับลูกค้า การบริการลูกค้า การพัฒนาสินค้า และการเลือกตลาดที่ดี

P5.การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน

- 1.มีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพื่อให้ทราบรายรับ รายจ่าย ในการทำงาน การค้า

3.) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่

ตัวแปร

P1.ผลผลิตจากการทำการค้า

ตัวชี้วัด

- 1.กิจการร้านค้ายังคงอยู่ หรือขยายใหญ่โตขึ้น กว่าเดิม
- 2.มีลูกค้ามาก

<p>ตัวแปร P2.ผลพลอยได้</p>	<p>3.มีรายได้หรือกำไรจากการ ทำกิจการค้าขาย 4.มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น <u>ตัวชี้วัด</u> 1.มีชื่อเสียงได้รับการยกย่อง ด้านการทำกิจการค้าขาย 2.ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ในกองทุนหมู่บ้าน</p>
<p>5. กลุ่มอาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์ ของผู้กู จำนวน 2 ราย ดังนี้ 1.) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่</p>	
<p><u>ตัวแปร</u> I1.เงินกู้จากกองทุน และเงินสมทบอื่นๆ</p>	<p><u>ตัวชี้วัด</u> 1.เงินกู้ที่ได้มีความพอใจในระดับหนึ่ง 2.จำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเหมาะสม กับอาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์ 3.เงินสมทบการทำธุรกิจเป็นเงินของ ตน</p>
<p>I2.สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบ ในการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.มีพื้นที่ในการประกอบกิจกรรม 2.มีวัสดุอุปกรณ์ในการตั้งร้าน วาง และเก็บสินค้า</p>
<p>I3.มีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ</p>	<p>1.มีประสบการณ์ความรู้ในการทำ เฟอร์นิเจอร์ 2.นำความรู้ประสบการณ์มาพัฒนา อาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์ของตนได้</p>
<p>I4.แรงงานและลูกค้า</p>	<p>1.มีแรงงานและลูกค้าในหมู่บ้าน หมู่ บ้านใกล้เคียง และบุคคลทั่วไป 2.มีแรงงาน และลูกค้าพอในการทำ เฟอร์นิเจอร์</p>

2) การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

ตัวแปร

P1. การวางแผน

P2. การใช้จ่ายเงิน

P3. การหาความรู้เพิ่มเติม

P4. การหาตลาด

P5. การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน

ตัวชี้วัด

1. มีการวางแผนงานที่ดีเช่น
ประมาณการใช้จ่าย การจัดการ
พื้นที่การบริการลูกค้า
ระยะเวลาเริ่มดำเนินการ
เป็นต้น

1. การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด
ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียง
พอต่อการประกอบอาชีพช่าง
เฟอร์นิเจอร์

1. มีการหาความรู้ในด้านการ
ทำเฟอร์นิเจอร์เพิ่มเติมเพื่อ
พัฒนาการทำเฟอร์นิเจอร์ของ
ตน เช่น การดูงานการ
ศึกษาเอกสาร เป็นต้น

1. มีการติดต่อกับลูกค้า การ
บริการลูกค้า การพัฒนาสินค้า
และการเลือกตลาดที่ดี

1. มีการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพื่อ
ให้ทราบรายรับ รายจ่าย ใน
การทำเฟอร์นิเจอร์

3.) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่

ตัวแปร

P1. ผลผลิตจากการทำเฟอร์นิเจอร์

ตัวชี้วัด

1. กิจการทำเฟอร์นิเจอร์ยังคง
อยู่ หรือขยายใหญ่โตขึ้น
2. มีลูกค้ามาก
3. มีรายได้หรือกำไรจากการ
ทำกิจการทำเฟอร์นิเจอร์
4. มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

P2.ผลพลอยได้

1. มีชื่อเสียงได้รับการยกย่อง
ในด้านการทำเฟอร์นิเจอร์
2. ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ
ในกองทุนหมู่บ้าน

6. ตัวแปรและตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวแปร

1. ความตื่นตัวในการให้ความร่วมมือ
ในการมีกองทุนหมู่บ้าน

2. ความสามัคคี

3. ความแตกแยก

ตัวชี้วัด

- การสนใจข้อมูลกองทุน
- การเข้าประชุมปรึกษาหารือ
- การสนใจให้ความช่วยเหลือกองทุน
- การให้ความร่วมมือ
- การร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ
- การส่งเสริมการทำงานของกลุ่ม
- การร่วมกันคิด ตัดสิน แก้ไขปัญหา
- การแบ่งพรรคแบ่งพวก
- การไม่ให้ความร่วมมือ
- การกีดกันการทำงานของกลุ่ม
- การแก่งแย่งทำลายกันและกัน

7. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่
แบบรายงานต่าง ๆ (บร.1-12) และแบบเก็บข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครง
การกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวนมีดังนี้

- แบบรายงาน บร. 1 คือ แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
- แบบรายงาน บร. 2 คือ แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
- แบบรายงาน บร. 3 คือ แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ ทักษะคหิที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านบ้าน

หนองหัวแหวน

- แบบรายงาน บร. 4 คือ แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
- แบบรายงาน บร. 5 คือ แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนอง

หัวแหวน

-แบบรายงาน บร. 6 คือ แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวน

-แบบรายงาน บร. 7 คือ แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน

-แบบรายงาน บร. 8 คือ โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

-แบบรายงาน บร. 9 คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์

-แบบรายงาน บร. 10 คือ แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน

-แบบรายงาน บร. 11 คือ แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

-แบบรายงาน บร. 12 คือ การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

-พรบ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

-ระเบียบกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวน

-นิตยสารต่างๆ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

-แผนที่ตำบล แผนที่หมู่บ้าน

-รายงานการศึกษาชุมชน เรื่องศักยภาพของชุมชนกับขนาดคองทุนเงินล้าน

-เครื่องมือต่างๆ เช่น สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

-การสนทนาแบบต่าง ๆ เช่น ระบบต่างๆ ในหมู่บ้าน การสัมภาษณ์ การสังเกต การพูดคุย

สนทนาธรรมดาแบบสอบถาม เป็นต้น

-แบบเก็บข้อมูลในลักษณะอื่นๆ ที่ระบุได้ยาก

8.เทคนิควิธี/วิธีการเก็บข้อมูล

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านครั้งนี้ใช้เทคนิค/วิธีการเก็บข้อมูลที่มุ่งเนื้อหาสาระหลักวิชาที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของหมู่บ้านโดยทั่วไป และข้อมูลเน้นเฉพาะหรือข้อมูลโดยละเอียด เพื่อนำมาในการวิเคราะห์ข้อมูล แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับแต่ละตัวชี้วัดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้นๆ

เทคนิค/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายๆ วิธีต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น บร. 1-12 , พรบ.กองทุน , ระเบียบกองทุน, นิตยสารต่างๆ หนังสือพิมพ์ , ข้อมูลมือสอง ได้แก่ กชช 2ค. จปฐ. เป็นต้นและข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเก็บข้อมูลต่อไป

2. การสัมภาษณ์ ใช้ในกรณีเป็นการเจาะลึก เรื่องที่ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถให้ข้อมูลได้โดยไม่อึดอัดใจหรือต้องให้ข้อมูลเป็นเท็จเป็นข้อมูลเฉพาะบุคคลที่สามารถบอกได้
3. การสังเกตใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องทั่วไปเรื่องที่ถามไม่ได้หรือใช้ในเวลามีนงานมีคนกลุ่มใหญ่ๆ
4. การพูดคุยซักถามธรรมดา เป็นการเก็บข้อมูลแบบง่ายๆ แต่ได้ข้อมูลที่ดีเพราะการพูดคุยจะทำให้อีกฝ่ายรู้สึกเป็นกันเองมากและไวใจที่จะพูดเรื่องที่เราอยากรู้ให้เราฟัง
5. แบบสอบถาม ใช้ถามในกรณีที่เราต้องการให้ผู้ให้ข้อมูลกรอกข้อมูลเองโดยที่เราไม่รู้ว่า เป็นของใคร หรือใช้ในกรณีต้องการมีข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้งานต่อไป
6. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน การจัดประชาคมหมู่บ้าน การเข้าร่วมรับฟัง การประชุมของหมู่บ้าน รวมทั้งรับฟังการประชุมต่างๆ ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

9.การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดระบบเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลของกรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน จัดระบบโดยยึดเอาจากคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ โดยดูจากโครงเรื่อง การจัดหมวดหมู่โดยการนำข้อมูลต่างๆ ที่เก็บมาได้มารวมกันไว้แล้วแยกข้อมูลว่าข้อมูลใดได้มาจากการเก็บข้อมูลวิธีใดหรือแบบใดหลังจากนั้นจัดแยกตามบทที่เรากำหนดไว้ เช่น บทที่ 1 ก็นำข้อมูลมารวมไว้ของที่ 1 แล้วแยกเป็นหัวข้อว่าข้อมูลใดเป็นต้น แยกอย่างนี้ไว้ทุกๆบท ทุกๆหัวข้อ ส่วนข้อมูลใดที่ใช้กันหลายบทเมื่อทำบทหนึ่งเสร็จหากข้อมูลนั้นต้องใช้ในบทอื่นก็นำมาวางไว้ต่างหากเพื่อนำมาใช้ในบทอื่นต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลก็ใช้เหตุใช้ผลในการวิเคราะห์, การเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูล เพราะต้องการให้ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์มีความชัดเจนเชื่อถือได้สูงและเป็นจริงให้มากที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล(Analysis Data)

ในการทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวนในครั้งนี้ได้ใช้กระบวนการในการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาจัดทำให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการทำความเข้าใจแปลความและสรุปความ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการจำแนกประเภทของข้อมูลแล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ โดยเลือกระบบการวิเคราะห์ให้เหมาะกับจุดประสงค์ระดับของข้อมูล แล้วนำข้อมูลนั้นมาคำนวณด้วยเครื่องมือ เครื่องคำนวณ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์และอื่นๆ โดยใช้ระบบการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

-การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประมาณ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในลักษณะของตัวเลข ค่าสถิติเชิงบรรยาย เช่นการแจกแจงความถี่ การสุ่มตัวอย่าง ค่าร้อยละ เป็นต้น เพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ

-การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ หรือความคิดเห็น ในประเด็นที่กำหนดอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นข้อความที่ได้จากแบบสอบถาม การบันทึกผลการสัมภาษณ์หรือจากการสังเกต และด้านอื่นๆ โดยการนำข้อมูลมาดำเนินการตามขั้นตอนโดยใช้หลักของตรรกะเพื่อหาข้อสรุปของข้อมูลที่สามารถนำไปอธิบาย ในประเด็นที่ต้องการคำตอบได้อย่างชัดเจน

แต่อย่างไรก็ดีการวิเคราะห์ข้างต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดวัตถุประสงค์ของการประเมินการยึดแบบของการประเมินเชิงระบบที่เรียกว่า ซิฟฟ์โมเดล โดยใช้ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และซิฟฟ์โมเดลที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1, 2 และ 3 ข้างต้น

3.การนำเสนอผลการวิเคราะห์และสรุปเหตุผล

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วก็เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มานำเสนอผลการวิเคราะห์พร้อมกับแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สื่อความหมายให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาและทำความเข้าใจ ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นข้อความและข้อมูลทางสถิติตามแบบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นในรูปแบบของการเขียนสารนิพนธ์

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เนื้อหาของบทที่ 4 เป็นการนำเสนอผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองหัวแหวน ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการทดลองวิธีการใหม่

ตอนที่ 4 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตอนที่ 5 ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ 6 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ 10 ประการ อันได้แก่

6.1 เพื่อให้ทราบว่ากระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ และบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

6.2 เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มผู้กู้และสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้จริง

6.3 เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชน มีกองทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิก ได้จริงตามที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายไว้

6.4 เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองได้แก้ปัญหาของตนเองได้ มีความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพของตนเองได้

6.5 เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง

6.6 เพื่อให้ทราบว่าเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้น

6.7 เพื่อให้ทราบว่าประชากรในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งด้าน

เศรษฐกิจและสังคม

6.8 เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

6.9 เพื่อศึกษาและส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการ เกิด การเชื่อมโยงระหว่างกันในพื้นที่

6.10 เพื่อให้ทราบว่าตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น
อันนำไปสู่การได้ทราบถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น

โดยที่จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) เป็นสำคัญ ดังนั้น
สำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า “ดี-เลว” ก็จะนำเสนอข้อมูล
สภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ ก็แสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจน
ควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินค่า

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน (C)

ในการนำเสนอผลการประเมินบริบทชุมชนของหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวนผู้วิจัยจะนำ
เสนอบริบท ในระดับท้องถิ่นดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวน

หมู่บ้านนี้ดั้งเดิมชื่อ บ้านหนองอ้ายตุ้ ตั้งมาตั้งแต่ในสมัยใดไม่ปรากฏได้เป็นที่ชัดเจน
แต่มีผู้เฒ่าเล่าว่าบ้านหนองอ้ายตุ้เกิดขึ้นเพราะมีคน 2 ตระกูลได้เลี้ยงควายคู่ ซึ่งเป็นควายตัวผู้คนละ
1 ตัว ควายทั้ง 2 ตัวนี้ ไม่เคยเลี้ยงในบริเวณที่ใกล้เคียงกันเลย บังเอิญวันหนึ่ง ควายทั้ง 2 ตัวเกิดมา
เจอกันขึ้นเพราะควายทั้ง 2 ตัวนี้เป็นควายที่กำลังหนุ่มทั้งคู่ จึงเกิดชนกันขึ้น เป็นวันเป็นคืนก็ไม่มี
ควายตัวไหนจะละถอยหนี จนในที่สุดควายทั้งสองได้สุด(หมด)แรงตายทั้งคู่ จึงตั้งชื่อหนองที่ควาย
ชนกันตายนั้นว่า หนองอ้ายตุ้ และตั้งชื่อบ้านตามหนองว่า บ้านหนองอ้ายตุ้ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา
ในสมัยนั้นบ้านหนองอ้ายตุ้ได้ขึ้นอยู่กับอำเภอ โนนลาว(อำเภอ โนนไทยในปัจจุบัน) หมู่ที่ 11 ตำบล
อะไรไม่ปรากฏ และต่อมาบ้านนี้ได้ยุบหมู่บ้านเพราะขาดผู้ปกครอง จึงขึ้นอยู่กับบ้านพันดุง อำเภอ
โนนไทย ในสมัยนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2508 บ้านพันดุงได้โอนย้ายจากอำเภอ โนนไทยมาขึ้นกับอำเภอยาง
ทะเลสาบ

ต่อมาปี พ.ศ. 2516 หมู่บ้านนี้ได้มีการตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ และเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจาก
บ้านหนองอ้ายตุ้ มาเป็นบ้านหนองหัวแหวน ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

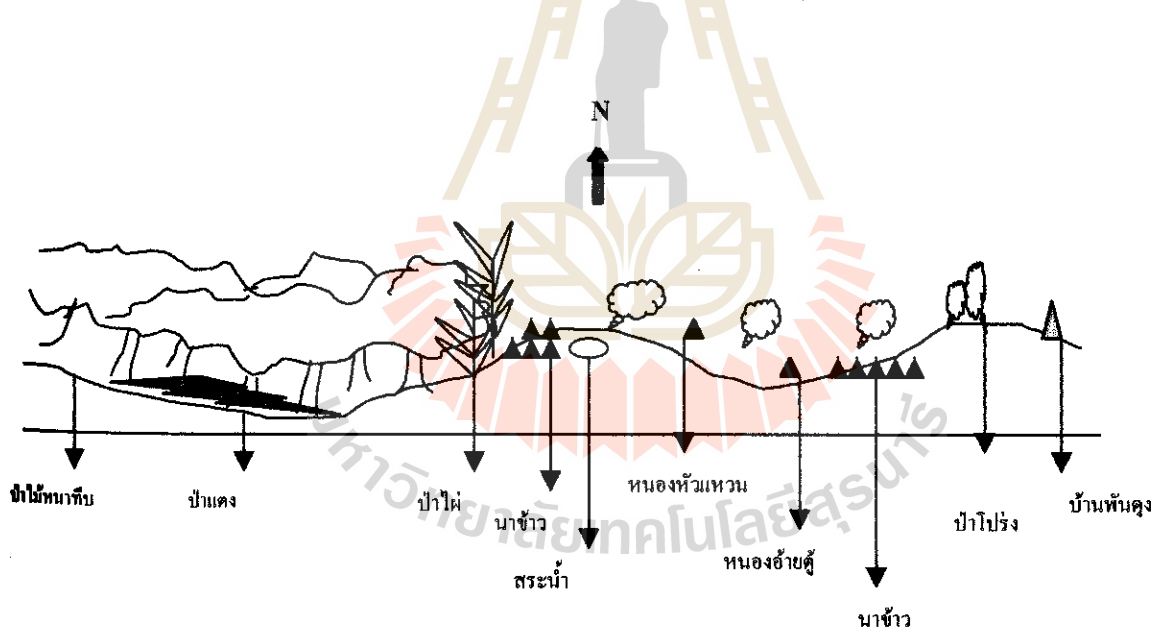
ส่วนประวัติบ้านหนองหัวแหวน ชื่อหนองหัวแหวนนี้ไม่ปรากฏเป็นที่แน่ชัดบ้างก็ว่า
เพราะน้ำใสจนเห็นแหวนที่ตกลงไปในน้ำ เพราะหนองน้ำกลางบ้านที่อยู่ปัจจุบันนี้ในอดีตเป็น
หนองน้ำเก่าขนาดใหญ่ที่ใสมาก จนมีคนเฒ่าคนแก่บอกว่า “ขนาดแหวนตกหายยังมองเห็นหัวพลอย
ของแหวนได้” จึงย้ายจากหนองอ้ายตุ้ที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกของหมู่บ้าน มาเป็นหนองหัวแหวนที่อยู่
ทิศหนองน้ำกลางบ้านแทน

ผู้เฒ่าผู้แก่หลายคนท่านเล่าว่าตั้งแต่มีบ้านหนองอ้ายตุ้มมานับจากอายุของผู้เฒ่าผู้แก่รุ่นแรกๆ บ้านหนองอ้ายตุ้มตั้งมาประมาณเกือบ 200 ปี แต่นับจากเปลี่ยนจากบ้านหนองอ้ายตุ้มมาเป็นบ้านหนองหัวแหวน พ.ศ. 2516 นั้นบ้านหนองหัวแหวนตั้งมาแล้ว 28 ปี

-การตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐานในสมัยแรก คนกลุ่มแรกที่มาอยู่ อพยพมาจากบ้านพันดุง ต.พันดุง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา และอีกหลายถิ่นที่ร่วมกันมาตั้งถิ่นที่อยู่เพื่อแสวงหาที่อยู่ใหม่แสวงหาแหล่งทำมาหากินใหม่ เพราะบ้านเดิมมีสภาพแออัดและต้องการความเจริญและความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะของการตั้งถิ่นฐานตั้งอยู่กันเป็นหย่อมๆ ทิศตะวันออก 1 หย่อม กลางหมู่บ้าน 3 หย่อม ทิศเหนือ 1 หย่อม

แผนผังบ้านหนองหัวแหวนในอดีต

แผนภาพที่ 4.1 แผนผังบ้านหนองหัวแหวนในอดีต

สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านหนองหัวแหวนเดิมเป็นป่า เป็นหนองน้ำ อาชีพเดิมของคนกลุ่มแรกก็คือ ทำนา ปลูกแดง เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย ทำถ่าน โดยหาอาหารในป่า เช่น หน่อไม้ คำลึง กระบุง ผักหวาน สามสิบ เห็ดป่า และอื่นๆ อีกมากมายเป็นอาหารเพราะสภาพป่าเมื่อก่อนเป็นป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารป่าและสัตว์ป่าเช่น ไก่ นก ลิงค่าง กระต่าย กระแต กบ อึ่งอ่าง เป็นต้น

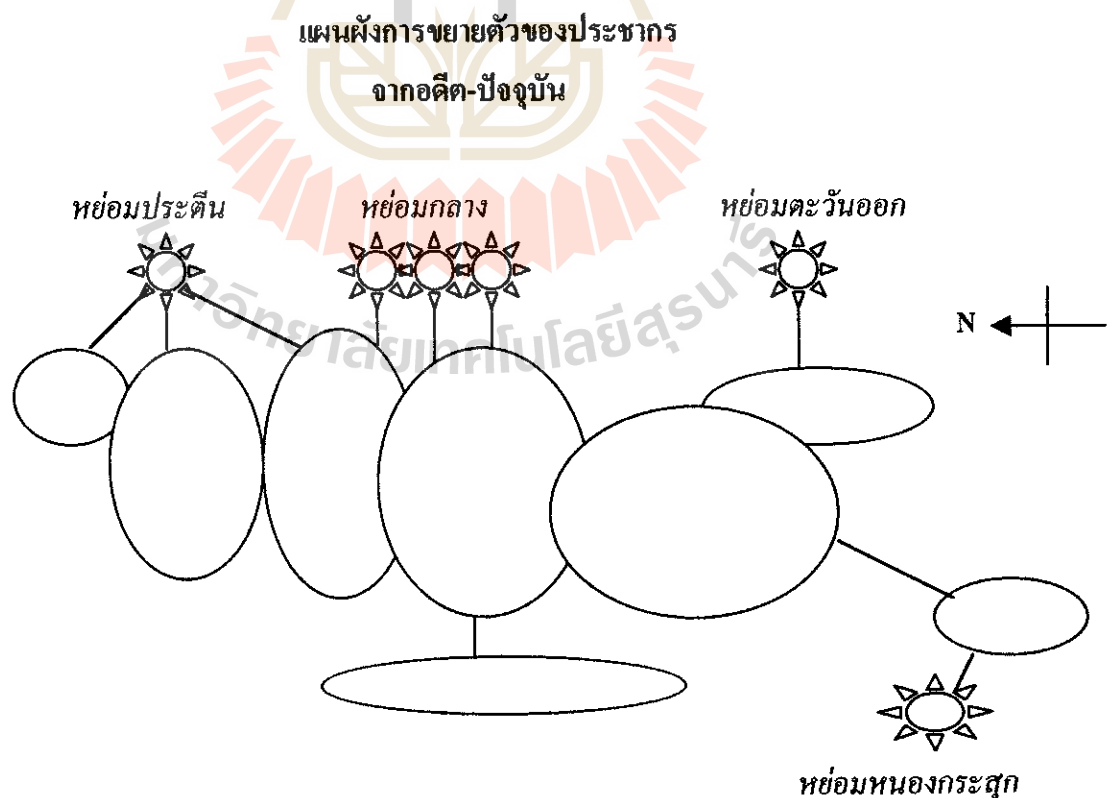
-การขยายตัวของประชากร

ในอดีตจำนวนประชากรของบ้านหนองหัวแหวนมีไม่มากนักรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มๆ เป็นหย่อมๆ แล้วจึงเริ่มขยายตัวจำนวนประชากรเรื่อยๆ การขยายตัวเป็นไปในลักษณะที่พอเหมาะพอดี คือ ไม่เร็วและไม่ช้าอยู่ในขนาดที่กลางๆ ประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นเชื้อสายของคนในหมู่บ้าน และในปัจจุบันนี้มีประชากรทั้งสิ้น 349 คน เป็นชาย 173 คน หญิง 176 คน

ประชากรวัย 1 วัน-6ปีเต็มมี 35 คน

- “ 6 ปี 1 วัน- 18 ปีเต็มมี 76 คน
- “ 18 ปี 1 วัน- 50 ปีเต็มมี 243 คน
- “ 50 ปี 1 วัน-60 ปีเต็มมี 30 คน
- “ 60 ปี 1 วันขึ้นไปมี 42 คน

ครอบครัวในสมัยก่อนเป็นครอบครัวแบบอยู่รวมกันในบ้านไม้หลังใหญ่หลายครอบครัว แล้วจึงขยายออกเป็นครอบครัวเดี่ยว

แผนภาพที่ 4.2 แผนผังการขยายตัวของประชากร

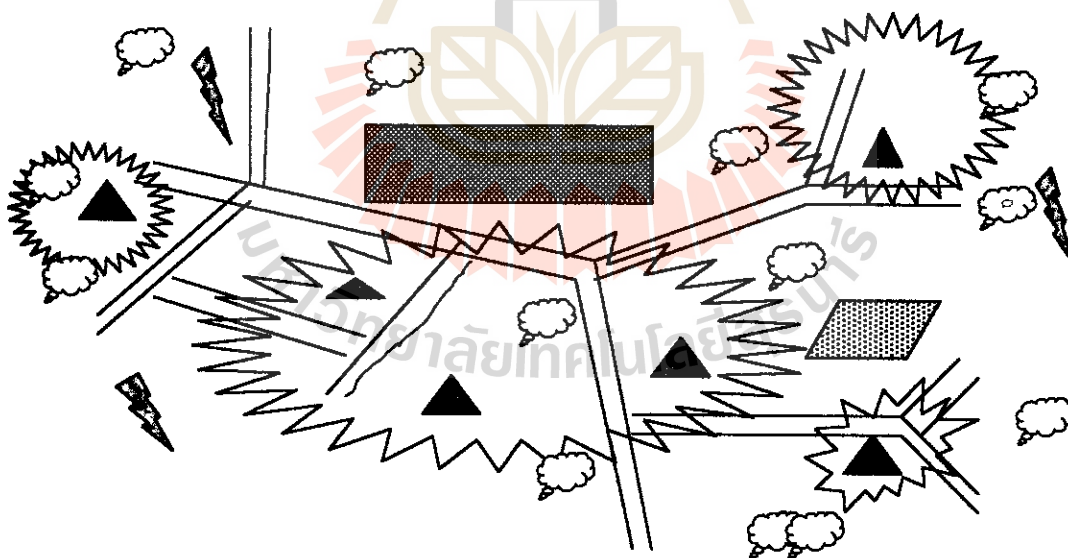
จะเห็นได้จากการแสดงข้อมูลแบบคร่าวๆ ในการขยายตัว O- แสดงว่ามีการขยายตัวมากน้อยเพียงใดและขยายตัวออกไปทางด้านไหน เช่น ถ้ามี O- มากในเขตใดก็แสดงว่ามีประชากรในเขตนั่นมาก ถ้า O- เอนไปทางใดมากก็แปลว่าประชากรขยายตัวจากกลุ่มเดิมไปทางกลุ่มอื่นนั้นมาก

จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจริง 349 คน ชาย 173 คน หญิง 176 คน จำนวนประชากรตามทะเบียนบ้าน 423 คน ชาย 201 คน หญิง 222 คน เพราะประชากรอีก 74 คนออกไปประกอบอาชีพรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด

- การขยายตัวของชุมชน

ในอดีตการขยายตัวของชุมชน หรือบ้านเรือนของบ้านหนองหัวแหวนนั้นตั้งบ้านเรือนกระจายกันอยู่ห่างๆกันมาก แล้วแต่ว่าใครมาจับจองสถานที่ใดเอาไว้ แล้วต่อมาได้ขยายตัวออกมาเป็น 5 หย่อม คือ หย่อมตะวันออก 1 หย่อม หย่อมทิศเหนือ 1 หย่อม (หย่อมประตืน) หย่อมกลางอีก 3 หย่อม คือ หย่อมกลาง หย่อมป่าตาล หย่อมหัวบ้าน และต่อมาก็มีการขยายบ้านมากขึ้นมีหย่อมเพิ่มขึ้นอีก 3 หย่อมคือ หย่อมหนองกระสุก หย่อมหนองขาวน้อย หย่อมหนองหัวแหวนใต้ ซึ่งในปัจจุบันเรียกกันเป็นคุ้มมีทั้งหมด 6 คุ้มและแบ่งเป็นละแวกได้ 10 ละแวกและในปัจจุบันบ้านหนองหัวแหวนมีบ้าน 87 หลังคาเรือน มีครอบครัวทั้งหมด 89 ครอบครัว

ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในอดีต

○ - ป่าไม้, ⚡ - ป่าไฟ, ▲ - หย่อมบ้าน, ⊙ - แบ่งหย่อม
 = - ทางเกวียน, ■ - บึงหนองหัวแหวน, ▨ - หนองอ้ายตุ้

แผนภาพที่ 4.3 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในอดีต

1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศน์ของหมู่บ้านจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

- ระบบนิเวศน์ของชุมชน

1.ทำเลที่ตั้ง

ทำเลที่ตั้งบ้านหนองหัวแหวนเดิมเป็นโนนสูง เป็นป่าไม้ มีแหล่งน้ำใหญ่ มีบ่อน้ำออกจากใต้ดินหรือที่เรียกว่าบ่อสร้าง เมื่อก่อนแม้สภาพจะแห้งแล้ง แต่ก็มีป่าธรรมชาติมากเพราะเมื่อก่อนผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่าในช่วงที่ฝนแล้งหลายครั้งที่น้ำแห้งขุดบึงอื่นๆ ใกล้เคียงก็แห้งหมดต้องเดินทางไปหาน้ำหลายสิบกิโลจากแหล่งน้ำอื่น แต่ก็ยังหาอาหารป่าได้ เพราะป่ายังอาหารก็อยู่ แต่ในปัจจุบันป่าแทบไม่มีอยู่ แต่ก็มีน้ำใช้ได้ทั้งปีในบึงหนองหัวแหวน พื้นที่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นพื้นที่ทำมาหากิน ทำการเกษตรประมาณ 1,930 ไร่ แบ่งเป็น นาหว่าน 272 ไร่ นาดำ 545 ไร่ นาธรรมชาติ 20 ไร่ และพื้นที่ในการปลูกป่าสัก 10 ไร่ ส่วนพื้นที่อื่นๆ ก็เป็นพื้นที่ว่างเปล่าใช้เป็นที่ในการเลี้ยงสัตว์ และปล่อยว่างร้างเนื่องจากสภาพดินและพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร

2.อาณาเขตติดต่อ

บ้านหนองหัวแหวนเป็นหมู่บ้านที่อยู่ทางด้านทิศเหนือของบ้านพันดุงเป็นหมู่บ้านท้ายตำบล บ้านหนองหัวแหวนมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

*ทิศเหนือ

- ทางตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับบ้านกระพี ตำบลค้ำพล อำเภอโนนไทย
- ทางตะวันตกเฉียงเหนือติดต่อกับบ้านหนองกกและบ้านโคกพัฒนา ตำบลหนองสรวง อำเภอขามทะเลสอ

*ทิศตะวันตก

- เป็นพื้นที่ไร่นาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอยู่ติดต่อกับบ้านหนองสรวง ตำบลหนองสรวง อำเภอขามทะเลสอ

*ทิศใต้

- ติดต่อกับทางบ้านพันดุง พันดุงพัฒนา และบ้านศิลาทอง ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ

*ทิศตะวันออก

- ติดต่อกับบ้านโตนด และบ้านพุนผล ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ

อาณาเขตรอบๆ ส่วนใหญ่ของบ้านหนองหัวแหวนเป็นไร่นาสำปะหลังและทุ่งนาแล้วจึงเป็นหมู่บ้านต่างๆ ที่เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดกับพื้นที่บ้านหนองหัวแหวน ซึ่งมีใช้หมู่บ้านที่ติดกันแบบบ้านชนบ้าน

3.สภาพที่ดิน

บ้านหนองหัวแหวนเป็นบ้านที่ตั้งอยู่บนเนิน ลักษณะของดินในอดีตเป็นดินร่วนซุยเหมาะแก่การเพาะปลูก แต่ในปัจจุบันดินเริ่มเสื่อมสภาพในเขตไร่นา ดินเป็นดินร่วนปนทรายเป็นส่วน ใหญ่จะมีดินแข็งหรือที่เรียกว่าดินปลวก ก็มีเพียงส่วนน้อยส่วนที่นานั้นมีทั้งนาดินเหนียวและนาดิน ทรายแต่ส่วนใหญ่จะเป็นนาดินทราย พื้นที่สำหรับตั้งบ้านเรือนเป็นดินร่วนปนทราย เช่นเดียวกับที่ สวน แต่ปัจจุบันพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นดินเหนียวแข็งเพราะซื้อดินจากการขุดสระมาถมเพื่อให้ที่ดินสูง ขึ้น

สภาพที่ดินของบ้านหนองหัวแหวนไม่ว่าจะเป็นดินร่วน ดินทราย หรือดินเหนียวแต่ก็ยังเป็นดินที่ ปรับปรุงคุณภาพได้เสมอ แต่ในปัจจุบันมีปัญหาใหญ่มาสำหรับพื้นที่เขตนี้อีกคือดินเป็นเกลือเพราะ ดินเกลือนี้ทำให้ที่ดินรกร้าง ดินเกลือไม่สามารถใช้ทำการเพราะปลูกได้ เมื่อก่อนดินเกลือในเขตนี้นี้มี เพียงเล็กน้อยแต่ในปัจจุบันดินเกลือหรือดินเค็มได้แพร่กระจายไปทั่วทุกพื้นที่บางที่ดินเค็มหรือดิน เป็นเกลือมากจนไม่สามารถเพาะปลูกได้ ผู้ใหญ่หลายคนบอกว่าสาเหตุหนึ่งมาจากการทำนาเกลือ ของนายทุนที่มาตั้งพื้นที่ทำนาเกลือขนาดใหญ่ ผลิตเกลือจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเพื่อที่จะเอาเกลือ ที่อยู่ในน้ำใต้ดินให้ขึ้นมาทับน้ำ ข้อเสียข้อแรกก็คือน้ำเกลือที่ถ่ายทิ้งสะสมมากๆ เมื่อถึงฤดูฝนน้ำก็ ไหลพาเอาน้ำเกลือมากระจายในนาข้าวของชาวบ้านจนเป็นพื้นที่กว้างแต่ปัญหาแรกนี้พอบรรเทาได้ ด้วยการทำทางน้ำให้ไหลอยู่เฉพาะในคลองไม่ให้กระจายไปทั่วจนเกลือชานมากเกินไป แต่ปัญหาที่ น่าจะใหญ่ในแบบน้ำขังบ่อทรายเพราะท่านบอกว่าเมื่อก่อนนาไม่ค่อยเป็นโคล่มแต่ปัจจุบันดินทรุด เพราะการคูดน้ำเกลือใต้ดินของนาเกลือทำให้ดินทรุดเป็นโคล่ม ดินแยก เกลือที่อยู่ข้างล่างก็ระเหย ขึ้นสู่อากาศจนดินเค็ม ผู้ใหญ่บอกว่าหากเกลือยังแผ่ขยายอยู่อย่างนี้ต่อไปอีกไม่กี่ปีคงทำนาข้าวไม่ได้ คงต้องซื้อข้าวกินเพราะไร่นากลายเป็นเกลือหมด

4.ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

บ้านหนองหัวแหวนมีพื้นที่สาธารณะ 2 แห่ง แห่งแรกก็คือ สระน้ำหนองหัวแหวนและพื้นที่ รอบๆ สระน้ำรวมทั้งศาลากลางบ้านหนองหัวแหวน และแห่งที่สองก็คือ พื้นที่ป่าสาธารณะ ประโยชน์บ้านหนองหัวแหวนอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่บ้านมีพื้นที่ติดกับป่าช้าของบ้าน พันคง ส่วนป่าไม้ธรรมชาตินั้นปัจจุบันมีเหลือน้อยส่วนมากจะเป็นป่าไม้หัวไร่ปลายนานาที่ชาวบ้าน บางคนถึงเห็นคุณค่าจึงหลงเหลือหรืออนุรักษ์เอาไว้ให้อยู่ถึงลูกหลาน ส่วนป่าที่ปลูกขึ้นมาใหม่ก็ เป็นป่าไม้สัก 1 แห่งมีพื้นที่ 10 ไร่ ส่วนป่าปลูกอื่นๆ ก็มีป่าไม้ที่ทางรัฐบาลให้ต้นกล้ามาปลูกก็มี เพียง 2-3 ไร่ ป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณเป็นพื้นที่ป่าแบบไม่สมบูรณ์ส่วนป่าที่สมบูรณ์ปัจจุบัน ไม่มีเลย

5.ระบบสาธารณูปโภค

ระบบสาธารณูปโภคของบ้านหนองหัวแหวนในปัจจุบันนี้ก็ยังมีพอสมควร ได้แก่ไฟฟ้า ไฟติดตามถนนก็มี 5 ดวงแต่ที่ใช้การได้มีเพียง 2 ดวง ถนนเป็นถนนลูกรังที่พอใช้การได้ดีบ้างบางช่วงไม่ดีบ้าง

ในส่วนที่ไม่มีก็คือ โทรศัพท์สาธารณะยังไม่มี ซึ่งโทรศัพท์สาธารณะนี้ขอไปแล้วหลายครั้งหรือทุกปีก็ว่าได้แต่ก็ไม่ได้ มีแต่สายมา 3-4 ปีแล้ว แต่ไม่มีตู้ ไม่มีเครื่องโทรศัพท์ โทรศัพท์ติดตามบ้านก็ไม่มี น้ำประปาของหมู่บ้านก็ยังไม่

6.แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแหล่งน้ำที่สำคัญของบ้านหนองหัวแหวนก็มีเพียงแห่งเดียวคือ สระน้ำหนองหัวแหวนที่อยู่กลางบ้าน เมื่อก่อนบึงนี้มีขนาดกว้างแต่ไม่ลึกมาก น้ำในสระจะใสมากเหมือนกับน้ำฝน มีบ่อน้ำซึมหรือบ่อสร้าง 2-3 บ่ออยู่รอบนอกของบึง ปัจจุบันบ่อสร้างไม่มี มีเพียงสระหนองหัวแหวนที่ขุดลอกใหม่ให้ลึกขึ้น สระนี้มีขนาดความจุ 164,991 ลูกบาศก์เมตร ขุดลอกโดยสำนักงาน รพช. กระทรวงมหาดไทย ในอดีตบึงหนองหัวแหวนมีพื้นที่ถึง 40 ไร่ แต่ปัจจุบันอาจเหลือไม่ถึงเพราะเล็กกว่าเดิมแต่สระน้ำบ้านหนองหัวแหวนในปัจจุบันนี้น้ำไม่ใสเหมือนเมื่อก่อนแต่อยู่ในเกณฑ์ที่เรียกได้ว่าใช้ได้มีน้ำให้ชาวบ้านได้ใช้ตลอดปีตั้งแต่หน้าเต็มสระมา 2-3 ปีนี้ในสระไม่เคยแห้งเลยสักปีชาวบ้านไม่เคยต้องเคี้ยวคร้อนน้ำใสเหมือนเมื่อก่อนน้ำในสระนี้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นน้ำจืด

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	30		/
บ่อน้ำบาดาล	-		
สระน้ำ	15	/	/
คลอง	2		/
ห้วย	-		
หนอง	4		/
บึง	1	/	
แม่น้ำ	-		
ฝายกั้นน้ำ	-		
เขื่อนกั้นน้ำ	-		
ทะเล	-		

7. สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านหนองหัวแหวน

รถยนต์	8	คัน
มอเตอร์ไซค์	46	เครื่อง
รถไถนาเดินตาม	27	คัน
เครื่องเกี่ยวข้าว นวดข้าว	1	คัน
มีไฟฟ้าใช้	87	ครัวเรือน
รถอีแต่น	15	คัน
รถไถใหญ่	1	คัน
มีปะปา	21	ครัวเรือน
ตู้เย็น	45	เครื่อง
พัดลม	178	เครื่อง
เครื่องปรับอากาศ	1	ครัวเรือน
หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	87	เครื่อง
ทีวีสี	74	เครื่อง
ทีวีขาวดำ	7	เครื่อง
โทรศัพท์ตั้งโต๊ะ	2	เครื่อง
โทรศัพท์เคลื่อนที่	10	เครื่อง
โทรศัพท์สาธารณะ	-	เครื่อง
หอกกระจายข้าว	1	แห่ง
ภาชนะเก็บน้ำฝน	89	ครัวเรือน
มีส่วนที่ถูกหลักสุขภาพีบาลจำนวน 89		ครัวเรือน

1.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน

-เศรษฐกิจ

ประชากรในหมู่บ้านหนองหัวแหวนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับจ้างกับผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมดั่งนั้นรายได้ของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตร เช่น จำนวนที่ทำกิน ราคาพืชผลทางการเกษตร ราคาปุ๋ย ราคาเครื่องจักร ค่าแรงงาน เป็นต้น ส่วนที่เป็นอาชีพอื่นก็มีบ้างแต่เป็นส่วนน้อย พอจะสรุปอาชีพของประชากรในบ้านหนองหัวแหวนได้ดังนี้

1. ประกอบอาชีพโรมันสำปะหลัง ในหมู่บ้านนี้เริ่มมีใน พ.ศ. 2508 ในปัจจุบันมีผู้ประกอบอาชีพทำมันสำปะหลังในหมู่บ้านนี้ 56 ครอบครัว
 2. ประกอบอาชีพทำนาข้าว มีมาตั้งแต่สมัยเริ่มแรกที่มีคนมาอยู่ในพื้นที่นี้ปัจจุบันมีผู้ประกอบอาชีพทำนาในหมู่บ้านนี้ 71 ครอบครัว
 3. ประกอบอาชีพค้าขาย ในหมู่บ้านนี้เริ่มมีเมื่อ พ.ศ. 2510 ปัจจุบันมีผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายของหมู่บ้านนี้จำนวน 6 ครอบครัว
 4. ประกอบอาชีพฟาร์มกระเช้ ในหมู่บ้านนี้มีเมื่อ พ.ศ. 2538 มีผู้ประกอบอาชีพนี้ในหมู่บ้านจำนวน 1 ครอบครัว
 5. ประกอบอาชีพฟาร์มโคนม ในหมู่บ้านนี้มีเมื่อ พ.ศ. 2537 มีผู้ประกอบอาชีพนี้ในหมู่บ้านนี้จำนวน 3 ครอบครัว
 6. ประกอบอาชีพฟาร์มไก่ ในหมู่บ้านนี้มีเมื่อ พ.ศ. 2537 มีผู้ประกอบอาชีพนี้ในหมู่บ้านนี้จำนวน 1 ครอบครัว
 7. ประกอบอาชีพรับราชการ มีผู้ประกอบอาชีพรับราชการจำนวน 1 ครอบครัว
 8. ประกอบอาชีพรับจ้าง มีผู้ประกอบอาชีพนี้จำนวน 13 ครอบครัว
 9. ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร มีผู้ประกอบอาชีพนี้จำนวน 10 ครอบครัว
 10. ประกอบอาชีพเลี้ยงโคเนื้อ มีผู้ประกอบอาชีพนี้จำนวน 11 ครอบครัว
 11. ประกอบอาชีพเลี้ยงกระบือ มีผู้ประกอบอาชีพนี้จำนวน 1 ครอบครัว
 12. ประกอบอาชีพเลี้ยงเป็ด ไข่ มีผู้ประกอบอาชีพนี้จำนวน 3 ครอบครัว
- รายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว(ข้อมูล เดือน ธ.ค. 2544-ส.ค. 2545)

รายได้	1,000 – 5,000	บาท	มี	16	ครอบครัว
	5,001 – 10,000	บาท	มี	32	ครอบครัว
	10,001 – 20,000	บาท	มี	26	ครอบครัว
	20,001 – 30,000	บาท	มี	5	ครอบครัว
	30,001 – 50,000	บาท	มี	5	ครอบครัว
	50,001 – 100,000	บาท	มี	1	ครอบครัว

เศรษฐกิจโดยรวมของหมู่บ้านหนองหัวแหวนอยู่ในระดับปานกลางก็ว่าได้ เพราะคนที่มีการทำมาหากินจะมีรายได้มาก แต่คนที่มีการทำมาหากินน้อยก็มีรายได้ตามสัดส่วน แต่คนที่ไม่มีที่ทำมาหากินมีอาชีพรับจ้างจะมีรายได้ต่ำมาก แต่คนที่มีการรับจ้างในห้วงมตะวันตกออกถือว่ากลุ่มนี้

ทำงานค่อนข้างดี จริงจังกับงาน มีสัจจะ มีความซื่อสัตย์ มีศักดิ์ศรี แม้มีรายได้น้อยแต่คนส่วนใหญ่ในหย่อมนี้มีความซื่อสัตย์ดีเยี่ยมเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ

จากระดับรายได้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเกณฑ์รายได้ในบ้านหนองหัวแหวนเป็นเกณฑ์ที่ไม่เกาะกลุ่มกันมากนักแต่เมื่อนับเฉลี่ยแล้วรายได้ของหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านสังคม วัฒนธรรม และประเพณี

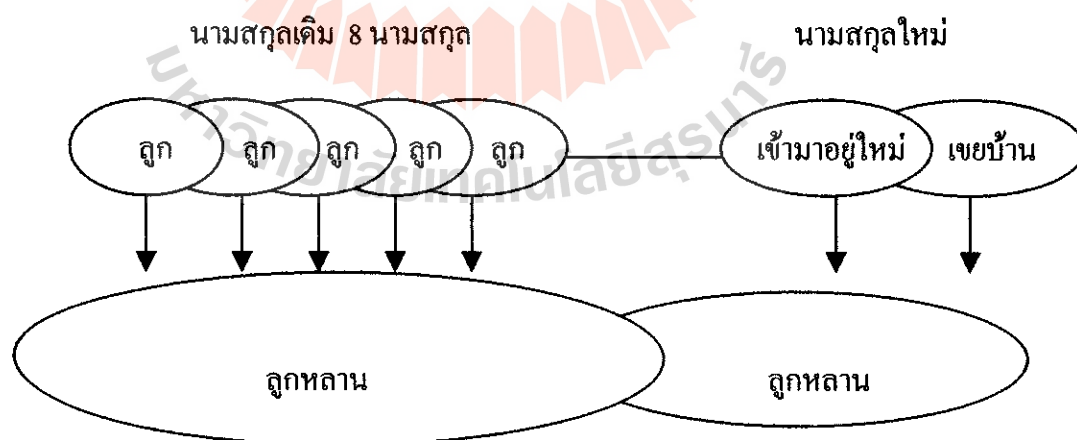
-เครือญาติ

ในอดีตกลุ่มที่มาตั้งถิ่นฐานแรกๆบางคนอยู่ที่บ้านนี้จนมีลูกหลานมากมายบางคนก็มาอยู่แล้วย้ายไปที่อื่น แต่ที่เป็นหมู่บ้านปัจจุบันนั้นมืทั้งเชื้อสายดั้งเดิมและเชื้อสายที่ย้ายมาอยู่ใหม่เรื่อยๆแต่ที่เป็นเชื้อสายดั้งเดิมผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่ามีหลักๆอยู่ 8 นามสกุล คือ

4. นามสกุล เคนสันเทียะ
5. นามสกุล อินสันเทียะ
6. นามสกุล โคพันดุง
7. นามสกุล เรียมสันเทียะ
8. นามสกุล ตีสันเทียะ

ทั้ง 8 สกุลนี้ปัจจุบันยังมีเชื้อสายลูกหลานอยู่ในบ้านหนองหัวแหวน

แผนภูมิระบบเครือญาติบ้านหนองหัวแหวน

แผนภาพที่ 4.4 แผนภูมิระบบเครือญาติบ้านหนองหัวแหวน

จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่ากลุ่มนามสกุลเดิมจะแพร่ขยายจากต้นตระกูลไปสู่ลูก ลูก ไปสู่หลานที่อยู่ในบ้านหนองหัวแหวนแต่ไม่รวมที่ย้ายไปอยู่บ้านอื่นเพราะนามสกุลยังคงอยู่แต่ไม่ได้อยู่ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนส่วนนามสกุลใหม่ที่มีขึ้นมาส่วนใหญ่มาจากการ

ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ใหม่และมาจากเขยบ้านเพราะหญิงเมื่อแต่งงานจดทะเบียนแล้วก็จะ
ต้องใช้นามสกุลของสามีหรือเขย

-วัดและประเพณี

หมู่บ้านหนองหัวแหวนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่มีวัดแต่ใช้วัดพันดุงเพื่อประกอบพิธี
กรรมทางศาสนาและด้านอื่นๆ ร่วมกับบ้านพันดุงตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ถึงวัดพันดุงจะอยู่ไกล
บ้านหนองหัวแหวนออกไปประมาณ 2 กิโลเมตร แต่ก็ไม่ใช่ปัญหาในการไปวัดเพื่อทำบุญ เพราะ
ทุกคนในหมู่บ้านเห็นว่าวัดถึงจะไม่อยู่ในหมู่บ้านแต่ก็ยินดีที่จะไปวัดเพราะผู้เฒ่าผู้แก่ในอดีตก็ทำ
เช่นนี้ก่อนมา

ในด้านประเพณีในอดีตมีพิธีกรรมและประเพณีต่างๆ หลายอย่างในบ้านหนองหัวแหวนแต่
ปัจจุบันลบเลือนไปบ้างแล้วเช่น

*ประเพณีบุญปีใหม่ในเดือนมกราคม เมื่อก่อนทำกันค่อนข้างใหญ่ครั้งหนึ่งครั้งมีชาวบ้านมา
ร่วมงานบุญมาก แต่ปัจจุบันจัดเล็กๆ นิมนต์พระมาสวดมีชาวบ้านมาร่วมงานเบาบางตากว่าเมื่อก่อน

*ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำคำหัวผู้ใหญ่อดีตจัดกันครั้งหนึ่งครั้งครั้งสนุกสนานแต่ปัจจุบันมีน้อยมาก

*ประเพณีตักบาตรเทโว ในเทศกาลออกพรรษา ไปร่วมงานที่วัดพันดุง

*ประเพณีเลี้ยงศาลตาปู่ เมื่อก่อนมีการเลี้ยงศาลแล้วก็ทรงเจ้าด้วยจัดกันใหญ่ลูกหลานดูแล
เป็นความรู้ แต่ปัจจุบันมีเพียงการเลี้ยงศาลตาปู่อย่างเดียวซึ่งจัดกันประมาณเดือนเมษายน หรือเดือน
พฤษภาคม ของทุกปี

*นอกจากนี้ก็มีการเวียนเทียนในวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนาและประเพณีอื่นๆ ซึ่งไปเวียน
เทียนที่วัดบ้านพันดุง

-โรงเรียนและการศึกษา

บ้านหนองหัวแหวนไม่มีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ในอดีตก็ใช้วัดพันดุงเป็นสถานที่ศึกษา
เล่าเรียนแต่เมื่อมีการตั้งโรงเรียนบ้านพันดุงคนในหมู่บ้านหนองหัวแหวนก็ไปศึกษาที่โรงเรียนบ้าน
พันดุง มีเด็กในหมู่บ้านไปศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนบ้านพันดุงจำนวน 60 คนและที่ไปศึกษาที่อื่น
อีกจำนวน 22 คน รวมแล้วมีเด็กในหมู่บ้านศึกษาเล่าเรียนจำนวน 82 คน และมีผู้ไปศึกษาศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนอีก 9 คน รวมทั้งสิ้นแล้วมีผู้ไปศึกษาของหมู่บ้านคือ 91 คน

ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนรู้หนังสืออ่านออก - เขียนได้ เด็กรุ่นใหม่ตั้ง
แต่อายุ 30 ปีลงมารู้หนังสือในเกณฑ์ดีทุกคน

โรงเรียนบ้านพันดุงตั้งเมื่อ พ.ศ. 2468 และได้มีการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาโดยมีตั้ง
สมัคร ม.1 - ม.3 เมื่อ พ.ศ. 2543 ปัจจุบัน โรงเรียนพันดุงมีครู 19 คน จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
2คน ปริญญาตรี 16 คนและปริญญาโท 1 คน ครุทุกคนมีอายุมากกว่า 30 ปีปัจจุบัน โรงเรียนพันดุงมี

นักเรียน 388 คนมีอาคารเรียน 4 อาคารเรียน มีสนามกีฬากว้าง มีโรงอาหาร 1 แห่งมีสระน้ำของโรงเรียนเรียกว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

-สุขภาพอนามัย

ประชากรบ้านหนองหัวแหวนมีสุขภาพแข็งแรงเป็นส่วนใหญ่เพราะประชากรส่วนใหญ่ใช้แรงงาน (ใช้เห็้อ) เพื่อประกอบอาชีพการเกษตรจะมีที่เจ็บป่วยและที่เป็นโรคประจำตัวบ้างก็ตามอัธยาศัย การดูแลทางสาธารณสุขก็ดีพอสมควรเมื่อมีการเจ็บป่วยก็ไปอนามัยถ้าไม่นั้นก็ไปโรงพยาบาลขามทะเลสอแต่ถ้าหนักมากก็ไปโรงพยาบาลมหาราชหรือไม่ก็ไปโรงพยาบาลเอกชน อย่างโรงพยาบาลเซ็นเมรี่ เป็นต้น

ในด้านกรบริโภคนด้านอาหารเมื่อเทียบกับปีก่อนๆ ประชากรในหมู่บ้านจะบริโภคอาหารจากธรรมชาติมากกว่าอาหารจากตลาดแต่ประชากรส่วนใหญ่ก็สุขภาพแข็งแรงดี

1.5 ผู้นำชุมชนการรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนตั้งแต่อดีต แรกๆอยู่แบบผู้เฒ่าผู้แก่ปกครองลูกหลาน และต่อมาในสมัยกำนันแพ เกิดสันเทียะ เป็นกำนันตำบลพันดุงหมู่บ้านหนองหัวแหวนในสมัยนั้นเรียกหนองชัยตั้งขึ้นอยู่บ้านเดียวกับบ้านพันดุงหมู่ 1 มีสารวัดกำนันแจ้ง เกิดสันเทียะ เป็นผู้ดูแลต่อมาใน พ.ศ. 2516 หนองชัยได้ก่อตั้งเป็นหมู่บ้าน โดยใช้ชื่อบ้านหนองหัวแหวน หมู่ 6 และได้เลือกผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาดูแลคือ ผู้ใหญ่ประดิษฐ์ ดีสันเทียะ และต่อมาใน พ.ศ. 2541 ได้มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาใหม่โดยได้ นายสมภพ หิงสันเทียะ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันนี้เป็นคนเถียงคัง ตรง กล้าพูด กล้าเถียง แต่บางทีก็มีกระแสว่าตรงตามใจตัวเองเกินไป แต่ก็ปกครองหมู่บ้านได้ดีพอสมควรส่วนผู้นำด้านอื่นก็เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้านผู้ที่คนส่วนใหญ่เกรงใจและให้การนับถืออีกหลายคนรวมทั้งผู้นำด้านศาสนาวัฒนธรรมด้วย

รายชื่อคณะกรรมการบ้านหนองหัวแหวน

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	การศึกษาสูงสุด
1. ผู้ใหญ่บ้านสมภพ หิงสันเทียะ	ปกครอง	ม.3
2. ผู้ช่วยฯทองหล่อ จันทร์เหล่า	ปกครอง	ป.6
3. ผู้ช่วยฯเลิศ แบนขุนทด	ปกครอง	ป.6
4. นายระลอก ดีสันเทียะ	การคลัง	ป.4
5. นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	สวัสดิการสังคม	ป.6
6. นายขอนแก่น รงสันเทียะ	เกษตร	ป.4

7. นายยัน จิมสันเทียะ	สุขศึกษาวัฒนธรรม	ป.4
8. นางวันลา คุมกลางคอน	สาธารณสุข	ป.7
9. นางวิไลย์ คุพันธ์	แม่บ้านสิทธิเด็ก	ป.4

รายชื่อสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านหนองหัวแหวน

<u>ชื่อ – สกุล</u>	<u>ตำแหน่ง</u>	<u>การศึกษาสูงสุด</u>
1. นายจักรพล ดีสันเทียะ	ประธานสภา อบต. *(ปัจจุบันเป็นกรรมการบริหาร อบต.)	ปวช.
2. นายธง คุพันธ์	กรรมการบริหาร อบต. *(ปัจจุบันเป็น อบต. ปกติ)	ป.6

* (หมายเหตุ เนื่องจากมีการล้มหรือปลดฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลพันดุงในเดือนสิงหาคม 2545 และได้มีการเลือกตั้งฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลพันดุงใหม่ ในวันที่ 23 สิงหาคม 2545)

กรรมการหมู่บ้าน

1 นายสมภพ หิงสันเทียะ	ปกครอง
2 นายทองหล่อ จันทร์เหล่า	ปกครอง
3 นายเลิศ แบนขุนทด	ปกครอง
4 นายชะลอ ดีสันเทียะ	การคลัง
5 นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	สวัสดิการสังคม
6 นายขอนแก่น หงสันเทียะ	เกษตร
7 นายยัน จิมสันเทียะ	สุขศึกษาวัฒนธรรม
8 นางวันลา คุมกลางคอน	สาธารณสุข
9 นางวิไลย์ คุพันธ์	แม่บ้านสิทธิเด็ก

คณะกรรมการการพัฒนาศรี

1 นางวิไลย์ คุพันธ์	ประธาน
2 นางวันลา คุมกลางคอน	รองประธาน
3 นางสมพอ เทียงตรง	
4 นางวาสนา แบนขุนทด	
5 นางประสิทธิ์ อินสันเทียะ	
6 นางพงษ์ณี คุพันธ์	

- 7 นางเพ็ญประภา ชมชื่นจิตร
- 8 นางเสียบ ประเสริฐผล
- 9 นางสมมาต ขอดสันเทียะ

อสม.

1 นางวันลา คูมกลางคอน	ประธาน
2 นางบุญช่วย จิมสันเทียะ	รองประธานที่ 1
3 นางวาสนา แบนขุนทด	รองประธานที่ 2
4 นางพรมมา เลือดสันเทียะ	เหรัญญิก
5 นางสาวเรียง รุ่งเรือง	เลขานุการ
6 นางสมพอ เที้ยวตรง	ประชาสัมพันธ์
7 นายจรัส เคนสันเทียะ	กรรมการ
8 นางทรัพย์ รุ่งกลาง	นายทะเบียน
9 นายทองหล่อ จันทร์เหล่า	กรรมการ
10 นายสุนทร คีอพันดุง	อ.พ.ปม.

กรรมการหมู่บ้านเงินสงเคราะห์หมู่บ้าน

- 1 นายสมภพ หิงสันเทียะ
- 2 นายเลิศ แบนขุนทด
- 3 นายทองหล่อ จันทร์เหล่า
- 4 นายสมาน แซ่เตียว
- 5 นายนิวัฒน์ แแดงสันเทียะ
- 6 นายหลวย แบนขุนทด
- 7 นายสุนทร คีอพันดุง
- 8 นายชัย จิมสันเทียะ
- 9 นายชะลอ คีสันเทียะ

คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.

1 นายสมภพ หิงสันเทียะ	ประธาน
2 นายนิวัฒน์ แแดงสันเทียะ	รองประธาน
3 นายทองหล่อ จันทร์เหล่า	เลขานุการ

4 นางวันลา คุงกลางคอน	เหรียญก
5 นายไต้ ปู้กตันเทียะ	กรรมการ
6 นางวิถึย คูพันคุง	กรรมการ
7 นายเลิศ แบนขุนทด	กรรมการ
8 นายนวล สุวรรณเป็กษ์	กรรมการ
9 นายสุนทร คี้อพันคุง	กรรมการ
10 นายสนธยา ชดกลาง	กรรมการ
11 นายบุญส่ง เงสันเทียะ	กรรมการ
12 นางสาวอ้าภา เทียงตรง	กรรมการ

*กลุ่มส่งเสริมอาชีพการปลูกมันสำปะหลัง ตั้งขึ้น พ.ศ. 2544 มีสมาชิก 49 คน ปัจจุบันมีเงิน
กลุ่ม 100,000 บาท

กลุ่มเกษตรกรคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพการปลูกมันสำปะหลัง

1 นายเลิศ แบนขุนทด	ประธาน
2 นายหัน อินสันเทียะ	รองประธาน
3 นายทองหลอด จันทร์เหลา	เหรียญก
4 นายจักพล คีสันเทียะ	เลขานุการ
5 นางสาวสำเนียง ชงสันเทียะ	ผู้ช่วยเหรียญก
6 นายไต้ ปู้กตันเทียะ	ประชาสัมพันธ์
7 นางวันลา คุงกลางคอน	กรรมการ
8 นางวิถึย คูพันคุง	กรรมการ
9 นายของ ชงสันเทียะ	กรรมการ
10 นางสมมาต ขอดสันเทียะ	กรรมการ
11 นางสมพอ เทียงตรง	กรรมการ
12 นางจวน วุ่นสันเทียะ	กรรมการ
13 นางพรมมา เลือคสันเทียะ	กรรมการ

อพม.

1 นางวันลา คุงกลางคอน
2 นางพรมมา เลือคสันเทียะ

อช.หมู่ 6

- 1 นางวิไลย์ กุพันธ์
- 2 นายนวล สุวรรณปักษ์
- 3 นายศักดิ์สิทธิ์ อินสันเทียะ
- 4 นางสาวอำภา เทียงตรง

*กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตั้งขึ้น พ.ศ. 2544 มีสมาชิก 152 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 62,377.45 บาท

คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1 นายสุนทร คีอพันธ์	ประธาน
2 นายวรวิทย์ บัวคำ	รองประธาน
3 นายทองหล่อ จันทร์เหล่า	เหรัญญิก
4 นางสาววาสนา แบนขุนทด	เลขานุการ
5 นางวิไลย์ กุพันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
6 นางวันลา คุณกลางคอน	ฝ่ายเงินกู้
7 นายจักพล คีสันเทียะ	ฝ่ายเงินกู้
8 นางสาวนายนาค อินสันเทียะ	ฝ่ายส่งเสริม
9 นางพรมา เลือดสันเทียะ	ฝ่ายส่งเสริม
10 นางจรัส เดินสันเทียะ	ฝ่ายส่งเสริม
11 นายไฉ่ ฐิ์สันเทียะ	ฝ่ายตรวจสอบ
12 นายสมภพ หิงสันเทียะ	ฝ่ายตรวจสอบ
13 นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	ฝ่ายตรวจสอบ

ผู้รับเบียดคนชรา

- 1 นายเทียน ไตรทิพย์
- 2 นางแตว ไตรทิพย์
- 3 นางเรียน คุณกลางคอน
- 4 นางบุ๋ม แบนขุนทด
- 5 นางพวง คำนสันเทียะ
- 6 นางทิม แซ่เตี่ยว

*กลุ่มแม่บ้านทำเหมม ตั้งขึ้น พ.ศ. 2544 มีสมาชิก 36 คน

คณะกรรมการกลุ่มผู้บริหาร โครงการกลุ่ม เหมม ใต้กรอก 22 คน

1.นางวันลา คุมกลางคอน	ประธาน
2.นางยุพา ศรีอินทร์	รองประธาน
3.นางเจียม ชมพู	รองประธาน
4.นางพะเยาว์ เติมขุนทด	เลขานุการ
5.นางบุญสม ดอกสันเทียะ	เหรัญญิก
6.นางยุพา กิสันเทียะ	ประชาสัมพันธ์
7.นางเสียบ ประเสริฐผล	“
8.นางสุวะดี ริมสันเทียะ	“
9.นางศิริรัตน์ ไปร้งสันเทียะ	“
10.นางวิสัย คูพันดุง	กรรมการ
11.นางวิสัย จำพันดุง	กรรมการ
12.นางสมมาต ขอดสันเทียะ	กรรมการ
13.นางกัญหา ราชภูมิ	กรรมการ
14.นางสีม่วง แจ็คสันเทียะ	กรรมการ
15.นางแต้ว บรรจงปรุ	กรรมการ
16.กำนันสังวาลย์ จำพันดุง	ที่ปรึกษา
17.นางจรวาย โพธิ์นอก	“
18.นายประยูร ศรีสันเทียะ	“
19.นางประนอม วุ่นสันเทียะ	“
20.นายทองคุณ ศรีอภัย	“
21.นางลำไย ดีสันเทียะ	“
22.นางสุนทรภรณ์ บันสันเทียะ	“

-ภูมิปัญญาชาวบ้าน

*ด้านเกษตรกรรม (เช่น การเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายสมชอบ ฎีกสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 35 ปี เชี่ยวชาญด้าน การเลี้ยงวัว ประสบ
การณ์ 6 ปี

2.นายไต้ ฎีกสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 62 ปี เชี่ยวชาญด้าน การเลี้ยงไก่ฟาร์ม ประสบ
การณ์ 7 ปี

3.นายขอนแก่น ธงสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 57 ปี เชี่ยวชาญด้านการตัดกิ่ง ค่อยอด ตอนต้นไม้
ทำมันสำปะหลัง ประสบการณ์ 32 ปี

*ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (เช่น การจักสาน (ทอเสื่อ/สานกระด้ง/กระติบข้าว/แห/อวน
 ฯลฯ) การแกะสลัก การตัดเย็บเสื้อผ้า อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายยัน จิมสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 50 ปี เชี่ยวชาญด้าน การจักสานตะแกรง/ตะกร้าและ
อื่นๆ ประสบการณ์ 30 ปี

2.นายท่า โคพันดุง เพศ ชาย อายุ 43 ปี เชี่ยวชาญด้าน การดักแห ประสบการณ์ 10 ปี

3.นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 43 ปี เชี่ยวชาญด้านการช่างก่อสร้างบ้านเรือน

*ด้านการแพทย์แผนไทย (เช่น หมอสมุนไพร หมอยากลางบ้าน หมอนวดแผนโบราณ หมอยา
หม้อ อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายทองอยู่ จิมสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 44 ปี เชี่ยวชาญด้าน หมอสมุนไพร/คาถาโบราณ
ประสบการณ์ 24 ปี

*ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การ
ทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดการป่าต้นน้ำและป่าชุมชน อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายพริ้ง นิมขุนทด เพศ ชาย อายุ 66 ปี เชี่ยวชาญด้าน ปลือกป่า ประสบการณ์ 3 ปี

2.นายสอง จิมสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 60 ปี เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์ป่าหัวไร่ปลายนา
ประสบการณ์ 40 ปี

3.นายมนตรี ดีสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 35 ปี เชี่ยวชาญด้าน ปลือกป่าสัก ประสบการณ์ 7 ปี

*ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (เช่น ผู้นำในการจัดการกองทุนของชุมชน ผู้นำในการจัดตั้งกอง
ทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน ผู้นำในการจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน อื่นๆ
เป็นต้น)

1.นายจักพล ดีสันเทียะ เพศ ชาย อายุ 38 ปี เชี่ยวชาญด้านประธานกองทุนหมู่บ้าน/
ประธานสภา อบต.(ปัจจุบันเป็นกรรมการบริหาร อบต.) ประสบการณ์ 1 ปี

2.นายสมภพ หิงส์นทียะ เพศชาย อายุ 35 ปี เชี่ยวชาญด้าน ผู้ใหญ่บ้าน ประสบการณ์ 3 ปี

3.นายเลิศ แบนขุนทด เพศชาย อายุ 37 ปี เชี่ยวชาญด้าน ประธานกองทุน กข.คจ. ประสบการณ์ 1 ปี

*ด้านศิลปกรรม (เช่น การวาดภาพ(จิตรกรรม) การปั้น(ประติมากรรม) นาฏศิลป์ ดนตรี การแสดง การละเล่นพื้นบ้าน นันทนาการ อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายหล่อ คือพันคง เพศชาย อายุ 61 ปี เชี่ยวชาญด้าน วงษ์มโหรี ปี่พาท ประสบการณ์ 46 ปี

2.นายเดช รังกลาง เพศชาย อายุ 44 ปี เชี่ยวชาญด้าน ระนาดคณะลิเก ประสบการณ์ 24 ปี

*ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี (เช่น ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ปรัชญาความเชื่อและประเพณีที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การถ่ายทอดวรรณกรรม คำสอน การประยุกต์ประเพณีบุญ อื่นๆ เป็นต้น)

1.นายหล่า เเดินสันทียะ เพศชาย อายุ 65 ปี เชี่ยวชาญด้าน มกทายก/เรียกขวัญนาค ประสบการณ์ 10 ปี

*ด้านโภชนาการ (เช่น ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์และปรับปรุงแต่งอาหารและยา ได้เหมาะสมตามความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่างๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้าและบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย อื่นๆ เป็นต้น)

2.นางทองม้วย หิงส์นทียะ เพศหญิง อายุ 68 ปี เชี่ยวชาญด้าน ทำขนมพื้นบ้าน ประสบการณ์ 48 ปี

3.นางแจ๊ด ปุกสันทียะ เพศหญิง อายุ 59 ปี เชี่ยวชาญด้าน ทำขนมพื้นบ้าน ประสบการณ์ 39ปี

1.6 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา

โครงการพัฒนาในหมู่บ้านหนองหัวแหวน ได้แก่ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) โดยหน่วยงานพัฒนาอำเภอ เข้ามา พ.ศ. 2544

โครงการก่อสร้างเสริมพัฒนาอาชีพ โดยหน่วยงาน อบต. เข้ามา พ.ศ. 2544

โครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โดยหน่วยงาน รัฐบาล เข้ามา พ.ศ. 2544

ในหมู่บ้าน/ชุมชนแต่ละปีสามารถเก็บภาษีต่างๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีร้านค้า ฯลฯ ได้ปีละ 10,432 บาท

โรคระบาดในพืชและสัตว์หรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่พบมากในรอบ 5 ปีมานี้ คือ

โรคพืชมีโรค ข้าวไหม้คอรวง ฝนแล้ง

โรคสัตว์มีโรค อหิวาตกโรคของไก่

-สรุป

บ้านหนองหัวแหวนมีการพัฒนาทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่อดีตถือว่าอยู่ในขั้นที่ติดตั้งแต่คนกลุ่มแรกผู้ก่อสร้าง ขยายเผ่าพันธุ์ใหม่และถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญารวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ มาสู่ลูกหลานรุ่นหลังจนมีการขยายประชากรพื้นที่อยู่อาศัยหรือการขยายตัวของชุมชนเป็นหมู่บ้านมีการขยายตัวจากเครือญาติจากกลุ่มรักกันอย่างเหนียวแน่นในกลุ่มของตน

ในด้านระบบนิเวศของชุมชนนั้น ตั้งแต่บ้านหนองหัวแหวนตั้งอยู่ในชัยภูมิที่เป็น โนนสูงมีแหล่งน้ำที่ใสสะอาดน้ำจืด มีป่าหัวไร่ปลายนามีอาณาเขตติดต่อบริเวณหมู่บ้านการคมนาคมค่อนข้างดี การติดต่อสื่อสารสมาคมพึ่งตนเองได้ดีไม่เป็นภาระของรัฐบาลมากนัก

ในด้านสังคมวัฒนธรรมของบ้านหนองหัวแหวนมีระบบเครือญาติที่รักกันเหนียวแน่นมีผู้ปกครองที่ดูแลหมู่บ้าน ได้ดีมีผู้หลักผู้ใหญ่ที่มีความคิดพัฒนาชุมชนประชากรในหมู่บ้านส่วนมากดูแลตัวเองเลี้ยงครอบครัวได้มีการสร้างงานสร้างรายได้ในหมู่บ้านตลอดปีมีประเพณีดั้งเดิมที่ยังไม่สูญหาย ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาเคี่กรุ่นหลังสนใจการศึกษาสุขภาพอนามัยของประชากรส่วนใหญ่แข็งแรงเป็นสุข

1.7 ข้อมูลด้านอื่นๆ

1.7.1 ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดีของหมู่บ้านหนองหัวแหวน ได้แก่

-ความสามัคคี ในกลุ่มชาวบ้าน มีการร่วมมือแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน โดยชาวบ้าน

-ความฉลาดและใฝ่รู้เป็นประจำ

-ความเข้มแข็งของผู้นำ

-มีแหล่งน้ำจืด ในการใช้อุปโภคบริโภค และทำการเกษตรย่อยๆ

1.7.2 ลักษณะที่ส่งถึงความไม่เข้มแข็งของหมู่บ้านหนองหัวแหวน ได้แก่

-ความไม่ซื่อสัตย์จะเห็นได้จากผู้ที่นิยมคิดหนีแต่ไม่ยอมใช้หนี้ แต่ก็เพียงบางส่วนหรือบางกลุ่มในหมู่บ้าน 1 ใน 3 ของชาวบ้านทั้งหมด

-การแก่งแย่งชิงดี แยกแยกสามัคคีในบางกลุ่ม

-ค่านิยมที่เห็นเงินมีค่า กว่าจิตใจของความเป็นคน

2.ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม (ระบบ A และ B)

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

2.1ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A ในที่นี้คือ สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า(1)ของหน่วยระบบ A โดยวัดกับตัวแปรและตัวชี้วัดในบทที่ 3 พบว่า

1)นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่าจากการที่รัฐบาล ได้มีนโยบายเร่งด่วนเรื่องการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท นั้นชาวบ้านต่างดีใจและตั้งหน้าตั้งตาตอบรับนโยบายนี้ทั้งๆ ที่ยังไม่รู้เรื่องคืนัก แต่เมื่อได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแล้วชักระยะและรวมถึงมีบัณฑิตกองทุนเข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงได้เข้าใจและรู้จักกองทุนหมู่บ้านดีและชัดมากขึ้น ซึ่งตอนนี้ชาวบ้านทุกคนเข้าใจดีว่าจุดประสงค์ของเงินกองทุนคืออะไรและชาวบ้านควรทำอย่างไร แต่ยังจัดการเรื่องเงินได้ไม่คืนัก ประมาณว่ารู้ทฤษฎี แต่นำไปปฏิบัติไม่เป็น เพราะการปฏิบัติต้องใช้เวลา และใช้เวลานานกว่าทฤษฎีมาก การศึกษาข้อมูลและการเรียนรู้การปฏิบัติก็ต้องใช้เวลานานเช่นกัน

2)การประชาสัมพันธ์ จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสอบถาม หรือสัมภาษณ์ชาวบ้าน พบว่า ระบบการประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้านไม่คืนัก เสียงตามสายหรือลำโพงเครื่องเสียงก็เสียงค่อย ได้ยินไม่ทั่วถึง ไม่ทั่วหมู่บ้าน การที่เมื่อตั้งกองทุนในระยะเริ่มแรกชาวบ้านไม่เข้าใจเรื่องกองทุนหมู่บ้านเพราะระบบการประชาสัมพันธ์ทั้งด้านเครื่องเสียง การกระจายข่าวของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องมีไม่ทั่วถึง และซ้ำ

3)คณะกรรมการหมู่บ้าน จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และเก็บข้อมูลพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องกองทุนหมู่บ้านมากพอที่จะบอกเล่าและให้ความรู้กับประชากรในหมู่บ้าน เป็นส่วนใหญ่ ในการจัดตั้งกองทุนและการกระจายข่าวคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมทุกคน

4)คณะกรรมการกองทุน จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า การเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนมีความถูกต้อง โปร่งใส กรรมการกองทุนปฏิบัติงานได้โดยไม่มีปัญหา กรรมการส่วนใหญ่มีความสามัคคี ที่แตกแยกก็เป็นเพียงส่วนน้อยหรือบางเรื่องเท่านั้น ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาไม่เป็นปัญหาต่อการบริหารกองทุน การปฏิบัติงานของกรรมการเป็นไปด้วยดี กรรมการทุกคนรู้หน้าที่ของตน ประชาชนทุกคนยอมรับและเข้าใจกรรมการกองทุน แต่

กระบวนการตรวจสอบกรรมการและการชี้แจงการปฏิบัติงานของกรรมการต่อสาธารณชน
ไม่คืนัก

5)เงินกองทุน 1 ล้านบาท จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ชาวบ้านมีความเข้าใจ
ในเงิน 1 ล้านบาทที่อยู่ในกองทุนหมู่บ้านว่ามายังไง มาจากไหน และจุดประสงค์เพื่ออะไร
รวมทั้ง การจัดสรรและการใช้ประโยชน์จากเงิน 1 ล้านบาท และจากการเก็บข้อมูลก็ได้ผลเป็น
เป็นส่วนใหญ่ว่าผู้กู้เงินมีทั้งคนที่ผู้กู้ไปแล้วทำตามวัตถุประสงค์และไม่ทำตามวัตถุประสงค์แต่
ผู้ที่ไม่ทำตามวัตถุประสงค์ก็ไม่ได้อยู่เฉยแต่ก็นำเงินไปใช้ประโยชน์เฉพาะก็มีการคาดว่าเงิน
กองทุน 1 ล้านบาท เมื่อถึงกำหนดชำระครบ 1 ปี ก็ยังอยู่ครบ

6)เงินออมทรัพย์หรือเงินทุนสะสมอื่นๆ จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร การเปิด
เวทีประชาคมหมู่บ้าน การสัมภาษณ์และอื่น ๆ พบว่าบ้านหนองหัวแหวนมีเงินออมทรัพย์เพื่อ
เป็นเงินออมเพื่อรองรับเงินกองทุน 1 ล้านบาท มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพิ่มเติม เงินออม
ทรัพย์ยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามปกติ แต่มีการใช้ประโยชน์จากเงินออมทรัพย์น้อยมาก

7)บัณฑิตกองทุน จากการประเมินและพิจารณา ก็พบว่า บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านไม่
ได้มีครบทุกหมู่บ้าน มีบัณฑิตที่ตั้งใจทำงานเพื่อหมู่บ้านอาจจะไม่ครบทุกคน บัณฑิตบางส่วน
ต้องการเงิน บางส่วนต้องการวุฒิการศึกษา ความรู้ บางส่วนต้องการพัฒนาหมู่บ้าน หรือบาง
ส่วนต้องการทั้ง 3 อย่างหรือทุกอย่าง คือ เงิน วุฒิการศึกษา ความรู้ และพัฒนาหมู่บ้าน แต่
อย่างไรก็ดีผู้วิจัยก็เป็นผู้หนึ่งที่ต้องการทั้ง 3 ด้าน รวมทั้งจากการเก็บข้อมูล ก็พบว่าชาวบ้านให้
การตอบรับกับบัณฑิตกองทุนเป็นอย่างดี ในการมาของบัณฑิต และยังคงต้องการบัณฑิตอยู่ นั้น
หมายถึงการตอบรับที่ดีของชาวบ้านที่มีต่อบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1)การจัดทำระเบียบกองทุน จากการศึกษาจากเอกสารและการเก็บข้อมูลอื่น ๆ พบ
ว่า การจัดทำระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ประชาชนส่วนใหญ่ 3 ใน 4 ของชาว
บ้านทั้งหมดมีส่วนร่วมในการทำระเบียบกองทุน ประชาชนยอมรับระเบียบของกองทุน และ
ระเบียบของกองทุนเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง
ชาติ

2)การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนจากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า การจัดทำ
เอกสารขอขึ้นทะเบียนกองทุนทำได้ทันตามกำหนดเวลา และเอกสารขอขึ้นทะเบียนถูกต้อง
และไม่ขัดต่อระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3)ระบบบัญชีกองทุน จากการศึกษาเอกสารและเก็บข้อมูลด้านต่างๆ พบว่า กรรมการกองทุนหรือสมาชิกกองทุนสามารถจัดทำบัญชีได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่การจัดทำบัญชีนั้นก็ถูกต้อง แต่ไม่มีการแจ้งหรือตรวจสอบโดยสาธารณะชน นั่นอาจเป็นเพราะไม่มีใครอยากยุ่งยากและก้าวล่วงงานของกองทุน (ให้เกียรติผู้รับผิดชอบงาน)

4)กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน จากการศึกษาข้อมูลในการทำวิจัย พบว่า การรับสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน มีความโปร่งใส ถูกต้องเหมาะสม สมาชิกทุกคนมีสภาพการเป็นสมาชิกและขาดสภาพการเป็นสมาชิกของกองทุน โดยเป็นไปตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน และการจัดทำทะเบียนสมาชิกถูกต้องเหมาะสม

5)กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จากการศึกษาข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การขอกู้เงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนเป็นไปตามขั้นตอน วิธีการ และระเบียบที่กำหนดไว้ในกองทุน การพิจารณาให้กู้เงินของคณะกรรมการผู้มีอำนาจพิจารณา ยังมีการลำเอียงบ้าง แต่ก็เป็นเรื่องธรรมดา ไม่เป็นปัญหาหนัก เพราะยังเป็นเพียงระยะเริ่มแรกที่ระบบเดิมๆของหมู่บ้านยังมีอิทธิพลอยู่มาก แต่การอนุมัติให้กู้เงินก็เป็นไปตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีการโอนเงินให้ผู้กู้ตามกำหนดเวลา ตรงตามจำนวน มีการติดตาม ถามไถ่ ให้คำปรึกษาแก่ผู้กู้เป็นระยะ ๆ

6)การส่งเสริมการใช้เงินกู้ จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีทั้งผู้ที่กู้เงินไปเพื่อประกอบธุรกิจเดิมและธุรกิจใหม่ เช่น ธุรกิจเดิมทำสวนมันสำปะหลัง ธุรกิจใหม่ก็คือการเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริม ตลาดของผลผลิตชาวบ้านก็ใช้ตลาดเดิมที่รู้จัก มีตลาดใหม่ ๆ เข้ามาบ้างแต่ก็ไม่มากนัก การทำบัญชีรับจ่ายผู้กู้มักไม่สนใจแต่บัญชีกองทุนและกรรมการกองทุนพยายามชี้ให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชีเงินในปัจจุบันก็มีผู้เริ่มสนใจทำบัญชีบ้างแล้ว ถึงจะไม่ทุกรายแต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี และพัฒนาต่อไป

7)การตรวจสอบการใช้เงินกู้ จากการศึกษาข้อมูลพบว่า กระบวนการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนยังไม่รัดกุมพอ ไม่มีความชัดเจน และที่มีก็ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง มีเพียงการถามไถ่ หรือเล่าสู่กันฟังปากต่อปากเท่านั้น

8)การจัดทำรายงานและเผยแพร่การดำเนินงาน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีการทำรายงานการปฏิบัติงาน กิจกรรมของกองทุนเป็นระยะบ้าง แต่การจัดทำรายงานนี้มิได้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะชนอย่างถูกต้องแต่ก็เป็นข้อบกพร่องที่แก้ไขได้ในอนาคต

9)การจัดสรรผลประโยชน์ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองหัวแหวนมีการกำหนดการจัดสรรผลประโยชน์ไว้แต่เนื่องจากการกู้เงินของ

ผู้กู้ทุกรายมีกำหนดส่งชำระคืนเป็นรายปี นั่นคือ(เงินที่ต้องชำระคืนกองทุนในงวดแรก คือ เดือน พฤศจิกายน 2545) เงินกองทุนขณะนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระจึงยังจำกัดไม่ได้ว่าการจัดสรรผลประโยชน์จะถูกต้องและตรวจสอบได้แค่ไหน โดยการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนเป็นดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้นเฉลี่ยคืน	20	เปอร์เซ็นต์
2. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน	10	เปอร์เซ็นต์
3. เป็นเงินเพื่อสมทบกองทุน	20	เปอร์เซ็นต์
4. เป็นทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	30	เปอร์เซ็นต์
5. อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร	20	เปอร์เซ็นต์

10)การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน จากการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุนและการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า บัณฑิตกองทุนมีการเปิดประชาคมหมู่บ้าน มีการแนะนำให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ การแนะนำการบันทึกบัญชี และเก็บเอกสารของกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งการแนะนำให้ความรู้ในด้านอื่นๆ เป็นต้น

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้านรวม ๆ ดังนี้

1) ผลโดยตรง จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า จำนวนสมาชิกกองทุนมีเท่ากับ 113 คน หรือจำนวน 1 ใน 3 ของประชากรในหมู่บ้านซึ่งก็มีมากพอในการจัดตั้งกองทุน สมาชิกทุกคนมีคุณสมบัติและไม่ขาดคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

- ยอดเงินกู้ที่ปล่อยให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านกู้ไม่เกินรายละ 20,000 บาททั้ง 58 ราย และผู้ขอกู้พอใจในยอดเงินกู้ที่ได้รับเป็นส่วนใหญ่

2)ผลกระทบโดยตรง จากการเก็บข้อมูลพบว่า

- จำนวนผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้มีคุณสมบัติทั้งตัวบุคคลและโครงการตรงตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ผู้ที่ยื่นคำขอกู้เงิน กู้ได้ทุกคนที่ขอยื่นโครงการ และสมาชิกทุกคนเต็มใจและยอมรับการตัดสินใจพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

- บ้านหนองหัวแหวนมีกองทุนเงินสะสมในหมู่บ้าน เช่น เงินออมทรัพย์ กลุ่มเงินออมเพื่อสมาชิกกองทุน เงินส่วนรวมของหมู่บ้าน และเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท เป็นต้น และปัจจุบันเงินเหล่านี้ ก็ยังมีอยู่และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ค่ะต่อไป มีการบันทึกการใช้เงินกองทุนสะสมอย่างเป็นระบบ

- กองทุนหมู่บ้าน ได้ใช้เงินในกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนค่อนข้างดี หรือเป็นส่วนใหญ่

3)ผลกระทบทางอ้อม จากการเก็บข้อมูลพบว่า

- ทศนคติของชุมชนต่อกองทุนนั้นประชาชนยอมรับและเข้าใจกองทุนดี ชาวบ้านช่วยกันส่งเสริมกิจการและการปฏิบัติงานของกองทุนดี นั้นแสดงว่าชาวบ้านทุกคนเห็นความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

- การเกิดเครือข่ายของกรการเรียนรู้และการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมการเปิดประชาคมเพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันศึกษา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ปัญหา เพื่อแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวม มีความสามัคคีพร้อมใจพึ่งพาอาศัยกันและกัน

- ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน โดยจะเห็นจากมีการพัฒนาอาชีพที่ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ภาระหนี้สินก็น้อยลงเป็นส่วนใหญ่ สุขภาพกายและจิตชาวบ้านก็ดีขึ้น ชุมชนมีเงินออมไว้ใช้จ่ายในชุมชนเอง รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาได้โดยชุมชนเอง

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

2.2.1 การประเมินตัวชี้วัดของบริบทของผู้กู้แต่ละรายแยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความ สามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ราคาโดย ประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้อื่นๆระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบการณ์
1	นางบุญช่วย โคพันดุง	5	เกษตรกรรวม ตัดผม	200,000	65,000	10,000	30,000	ล้มเหลวเพราะใช้จ่าย มากเกินไป
2	นายไพโร ลับสันเทียะ	7	เกษตรกรรวม ขับรถไถ	600,000	20,000	-	200,000	สำเร็จ
3	นายบุญส่ง เงสันเทียะ	3	เกษตรกรรวม ตัดผม	1,100,000	85,000	-	70,000	สำเร็จ
4	นายจลวย วุ่นสันเทียะ	5	เกษตรกรรวม ขับรถโดยสาร	700,000	200,000	-	120,000	สำเร็จ
5	นางสวิต จิมสันเทียะ	5	เกษตรกรรวม	900,000	48,000	-	200,000	สำเร็จ
6	น.ส.สวิง จิมสันเทียะ	2	เกษตรกรรวม	950,000	-	-	70,000	สำเร็จ
7	นายเลิศ แบนขุนทด	5	ผู้ช่วยผู้ใหญ่ บ้าน	350,000	45,000	-	65,000	ล้มเหลวเพราะไม่ตั้งใจ ทำจริง
8	นายจักรพล คีสันเทียะ	5	อบต.ช่างซ่อม รถ/บัญชี	2,000,000	45,000	-	100,000	สำเร็จ
9	นายสมภพ หิงสันเทียะ	5	เกษตรกรรวมผู้ ใหญ่บ้าน	1,900,000	90,000	-	120,000	สำเร็จ
10	นายสมชอบ โคสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม เลี้ยงวัว	80,000	45,000	-	50,000	สำเร็จ
11	นายหัน เลือดสันเทียะ	8	เกษตรกรรวม	1,000,000	70,000	-	70,000	สำเร็จ
12	นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม ช่างก่อสร้าง	300,000	56,000	-	60,000	สำเร็จ
13	นางสมพอ เทียงผดุง	4	เกษตรกรรวม	650,000	60,000	-	90,000	สำเร็จ
14	นายสมหมาย คูสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม จักรสาน	150,000	20,000	-	70,000	สำเร็จ
15	นายไกรศร ไครทิพย์	3	เกษตรกรรวม	50,000	-	-	30,000	ล้มเหลวเพราะขาด ความตั้งใจ
16	นางสมมาด ขอดสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม	200,000	20,000	-	40,000	สำเร็จ

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความสามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ราคาโดยประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้นอกระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบการณ์
1	นางบุญช่วย โภพันดุง	5	เกษตรกร ตัดผม	200,000	65,000	10,000	30,000	ล้มเหลวเพราะใช้จ่ายมากเกินไป
2	นายไพโร ลับสันเทียะ	7	เกษตรกร ขับรถโต	600,000	20,000	-	200,000	สำเร็จ
3	นายบุญส่ง เงสันเทียะ	3	เกษตรกร ตัดผม	1,100,000	85,000	-	70,000	สำเร็จ
4	นายถลวย รุ่งสันเทียะ	5	เกษตรกร ขับรถโดยสาร	700,000	200,000	-	120,000	สำเร็จ
5	นางสวิต จิมสันเทียะ	5	เกษตรกร	900,000	48,000	-	200,000	สำเร็จ
6	น.ส.สวิง จิมสันเทียะ	2	เกษตรกร	950,000	-	-	70,000	สำเร็จ
7	นายเลิศ แบนขุนทด	5	ผู้ช่วยผู้ใหญ่ บ้าน	350,000	45,000	-	65,000	ล้มเหลวเพราะไม่ตั้งใจทำจริง
8	นายจักรพล คีสันเทียะ	5	อบต.ช่างซ่อม รถ/บัญชี	2,000,000	45,000	-	100,000	สำเร็จ
9	นายสมภพ หิงสันเทียะ	5	เกษตรกรผู้ ใหญ่บ้าน	1,900,000	90,000	-	120,000	สำเร็จ
10	นายสมชอบ โคสันเทียะ	4	เกษตรกร เลี้ยงวัว	80,000	45,000	-	50,000	สำเร็จ
11	นายหัน เลือดสันเทียะ	8	เกษตรกร	1,000,000	70,000	-	70,000	สำเร็จ
12	นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	4	เกษตรกร ช่างก่อสร้าง	300,000	56,000	-	60,000	สำเร็จ
13	นางสมพอ เทียงคุดุง	4	เกษตรกร	650,000	60,000	-	90,000	สำเร็จ
14	นายสมหมาย คูสันเทียะ	4	เกษตรกร จักรสาน	150,000	20,000	-	70,000	สำเร็จ
15	นายไกรสร ไตรทิพย์	3	เกษตรกร	50,000	-	-	30,000	ล้มเหลวเพราะขาดความตั้งใจ
16	นางสมมาต ขอดสันเทียะ	4	เกษตรกร	200,000	20,000	-	40,000	สำเร็จ

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความสามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ราคาโดยประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้ในระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบการณ์
17	นางสมอ แซ่เตียว	6	เกษตรกร	550,000	40,000	-	70,000	สำเร็จ
18	นางทองแมน ปุ๊กสันเทียะ	6	เกษตรกร	800,000	240,000	-	250,000	สำเร็จ
19	นางจัต ชิมสันเทียะ	5	เกษตรกร	1,000,000	20,000	-	70,000	ล้มเหลวเพราะใช้จ่ายมากเกินไป
20	นายธง กุพันธ์	5	อบต.	900,000	200,000	-	200,000	สำเร็จ
21	นายวรวุฒิ บัวคำ	3	ค้าขาย	1,550,000	80,000	-	150,000	สำเร็จ
22	นายไล่ ปุ๊กสันเทียะ	6	เกษตรกร	800,000	240,000	-	250,000	สำเร็จ
23	นางปองฤทัย ปุ๊กสันเทียะ	6	เกษตรกร	800,000	240,000	-	250,000	สำเร็จ
24	นางหนู แบนขุนทด	5	เกษตรกร	620,000	90,000	-	60,000	สำเร็จ
25	นางวันดี ไชสูงเนิน	3	ค้าขาย	100,000	15,000	-	36,000	สำเร็จ
26	นางสัมภาย มะเร็งศิริ	4	ค้าขาย	500,000	-	-	100,000	สำเร็จ
27	นายประดิษฐ์ คีตันเทียะ	3	เกษตรกร ยัดผู้ใหญ่บ้าน	1,520,000	240,000	200,000	200,000	สำเร็จ
28	นายเงิน กุมกลางคอน	5	เกษตรกร	1,050,000	45,000	110,000	110,000	สำเร็จ
29	นางวิไล กุพันธ์	7	ค้าขาย ทำอาหาร	600,000	20,000	200,000	200,000	สำเร็จ
30	น.ส.อนงค์นุช กุพันธ์	7	ค้าขาย	600,000	20,000	200,000	200,000	สำเร็จ

ตารางที่ 4.2 บริบทกลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง

กลุ่มอาชีพเลี้ยงโค กระบือ จำนวน 21 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความ สามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ราคาโดย ประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้อื่นๆระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบความสำเร็จ
1	นายพริ้ง นิมขุนทด	7	เกษตรกรรวม เลี้ยงกระบือ	400,000	20,000	-	70,000	สำเร็จ
2	นายนิพนธ์ แก่ค้างพลู	5	เลี้ยงวัวนม	300,000	-	-	200,000	สำเร็จ
3	นางสำรอง คุมกลางคอน	6	เกษตรกรรวม	1,500,000	90,400	-	140,000	สำเร็จ
4	น.ส.ทองดี อิมสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม	1,550,000	80,000	-	150,000	สำเร็จ
5	นายเตียง บุญเทียนทอง	5	เกษตรกรรวม	550,000	50,000	-	70,000	สำเร็จ
6	นางเฮีย ประเสริฐผล	5	เกษตรกรรวม	500,000	45,000	-	70,000	สำเร็จ
7	นายประสงค์ อิมสันเทียะ	7	เกษตรกรรวม	500,000	105,000	-	100,000	สำเร็จ
8	นายโสภณ แบนขุนทด	6	เกษตรกรรวม	620,000	90,000	-	70,000	สำเร็จ
9	นางพงนิย์ คี้อพันธุ	5	เกษตรกรรวม	900,000	20,000	-	100,000	สำเร็จ
10	นายล้วน คำนสันเทียะ	7	เกษตรกรรวม	1,800,000	45,000	-	150,000	สำเร็จ
11	นายระลอก ดีสันเทียะ	8	เกษตรกรรวม ฟาร์มจระเข้	2,500,000	90,000	-	100,000	สำเร็จ
12	นายหัน อิมสันเทียะ	8	เกษตรกรรวม	550,000	15,000	-	100,000	สำเร็จ
13	นางพรพมา เลือดสันเทียะ	4	เกษตรกรรวม	300,000	170,000	-	80,000*	สำเร็จ
14	นางวันลา คุมกลางคอน	5	เกษตรกรรวม	1,050,000	45,000	-	100,000	สำเร็จ

กลุ่มอาชีพเลี้ยง โค กระบือ จำนวน 21 ราย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความ สามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ตราโฉนด ประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้อื่นๆระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบความสำเร็จ
15	นายชั้น จิมสันเทียะ	6	เกษตรกรรวม กิจการ	700,000	45,000	-	70,000	สำเร็จ
16	นางสำริด สังเกตกิจ	7	เกษตรกรรวม	500,000	20,000	-	70,000	สำเร็จ
17	นายประเสริฐ ไครทิพย์	5	เกษตรกรรวม	70,000	40,000	-	45,000	สำเร็จ
18	นางทรัพย์ รุ่งกลาง	3	เกษตรกรรวม ลีก	90,000	15,000	-	50,000	สำเร็จ
19	นางยุพิน รอดสันเทียะ	5	เกษตรกรรวม	50,000	20,000	-	40,000	สำเร็จ
20	นางประยูร ไครทิพย์	4	เกษตรกรรวม	60,000	20,000	-	40,000	สำเร็จ
21	นางทวยหา แก้วค้างพลู	5	เกษตรกรรวม	300,000	-	-	200,000	สำเร็จ

ตารางที่ 4.3 บริบทกลุ่มอาชีพเลี้ยงโค กระบือ

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความ สามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (ตราโฉนด ประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้อื่นๆระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบความสำเร็จ
1	นายพูนทรัพย์ ไชสูงเนิน	3	ค้าขาย	100,000	15,000	-	36,000	สำเร็จ
2	นายสนธยา ชดกลาง	4	อดีต อบต. พิมพ์ดีด เลี้ยงสุกร	60,000	-	-	60,000	สำเร็จ

ตารางที่ 4.4 บริบทกลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร

กลุ่มอาชีพค้าขาย จำนวน 3 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความสามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (คิดค่าโดยประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้นอกระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบการ์ณ
1	นายศุภา มะเร็งสิทธิ์	4	ค้าขาย	500,000	-	-	120,000	สำเร็จ
2	นางสมบุญ สุวรรณปัทม์	4	เกษตรกรรม ค้าขาย	60,000	50,000	-	156,000	สำเร็จ
3	นางสงบ ทองเต็ม	5	เกษตรกรรม ค้าขาย ช่างซ่อม	2,000,000	45,000	-	100,000	สำเร็จ

ตารางที่ 4.5 บริบทกลุ่มอาชีพค้าขาย

กลุ่มอาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	สมาชิก(ในครอบครัว)	ความรู้ความสามารถ และอาชีพ	ทรัพย์สิน (คิดค่าโดยประมาณ)	หนี้ธนาคาร	หนี้นอกระบบ	รายได้(ทั้งครอบครัว)	ประสบการ์ณ
1	นายสาย คี้อพันดุง	4	เกษตรกรรม ช่างเหล็ก	980,000	20,000	-	90,000	สำเร็จ
2	น.ส.หลงมา จิมสันเทียะ	4	ค้าขาย ช่างทำทอง	800,000	-	-	200,000	สำเร็จ

ตารางที่ 4.6 บริบทกลุ่มอาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์

(ที่มา : สมุดรายชื่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน . 2544 –2545 ; บันทึกสถาม . 2544 –2545 ; บร.11 .2544-2545)

<u>หมายเหตุ</u> ดิราคาริมทรัพย์ที่ปลูกบ้าน 1 ไร่เท่ากับ 50,000 – 30,000 บาท	
ที่สวน 1 ไร่เท่ากับ 30,000 – 20,000 บาท	
ที่นา 1 ไร่เท่ากับ 20,000 – 5,000 บาท	
บ้านชั้นเดียว	50,000 – 30,000 บาท
บ้านสองชั้น	100,000 – 70,000 บาท
รถไถเล็ก	30,000 บาท
รถไถใหญ่	250,000 บาท
รถมอเตอร์ไซค์	40,000 – 30,000 บาท
รถกระบะ/เก๋ง	400,000 – 300,000 บาท
รถอีแต๋น	100,000 – 80,000 บาท

(ที่มา : บันทึกสนาม . 2545)

ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ผู้มีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจของตนเองมาแล้ว ส่วนที่ยังไม่มีประสบการณ์มาก่อนก็พยายามทำตามคนอื่น หรือถาม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผู้มีส่วนใหญ่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ที่สามารถตีค่าเป็นเงินได้ มีหนี้สินของธนาคารเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหนี้ในระบบ จากการสัมภาษณ์ และอื่นๆ ปรากฏว่าส่วนใหญ่จะมีหนี้ในระบบทุกคน (หนี้ในระบบส่วนใหญ่จะมีน้อยกว่าหนี้ธนาคารมาก เช่น หนี้ธนาคาร 20,000 หนี้ในระบบจะเพียง 5,000 โดยประมาณเท่านั้น) แต่ไม่มีใครกล้าบอก นั่นคงเป็นเพราะเป็นเรื่องส่วนตัวและผู้กู้ อาจไม่กล้าเปิดเผย อาชีพหลักของผู้กู้จะเป็นเกษตรกร เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย เป็นส่วนใหญ่ รายได้ของครอบครัวผู้กู้ทุกคนอยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ยปานกลาง จนถึงขั้นสูง “ในหมู่บ้านวัดระดับความมั่งมี โดยใช้เกณฑ์วัดจากเกณฑ์ที่มีรายได้ต่ำสุด คือ 20,000 บาท ถึง สูงสุด 300,000 ต่อครัวเรือน โดยการวัดรายได้ไม่ได้หักค่าใช้จ่าย และหนี้สิน ” (ที่มา : จากการสัมภาษณ์ คูเอกสาร และพูดคุยซักถาม . 2544-2545) ผู้ผู้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมและพยายามหาประสบการณ์หรือความรู้ในการทำกิจกรรมเสมอ และทุกคนทราบดีว่าตนประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการทำกิจกรรมเพราะเหตุใด แต่หาทางแก้ไขได้ช้าและใช้เวลานานเป็นปีกกว่าจะแก้ไขได้ แต่ปัญหาบางอย่างก็แก้ไขไม่ได้หรือแก้ไขได้ยาก เช่น ฝนแล้ง มั่นตกละ โลก เป็นต้น

2.2.2 การประเมินตัวชี้วัด ปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละราย แยกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินกู้ที่ได้	เงินอื่น ๆ (เงินทศพทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิคการทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของตนเอง	เช่าหรือ อื่นๆ			
1	นางบุญช่วย โภพันคง	10,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20
2	นายไพโร ลับสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
3	นายบุญส่ง งามสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
4	นายฉลวย วุ่นสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40
5	นางสวิต จิมสันเทียะ	17,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
6	น.ส.สวิง จิมสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	50
7	นายเลิศ แบนขุนทด	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20
8	นายจักรพล ดีสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20
9	นายสมภพ หิงสันเทียะ	19,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
10	นายสมชอบ ไร่สันเทียะ	20,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20
11	นายหัน เลือดสันเทียะ	13,000	/	/	/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินที่ได้รับ	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของตน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
12	นายนิวัฒน์ แดงสันเทียะ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	30
13	นางสมพอ เทียงผดุง	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40
14	นายสมหมาย คูสันเทียะ	20,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	30
15	นายไกรสร ไครทิพย์	10,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	10
16	นางสมมาต ขอดสันเทียะ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	30
17	นางเสมอ แซ่เตียว	20,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40
18	นางทองแก่น ปุ๊กสันเทียะ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
19	นางจัด ชิมสันเทียะ	10,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	50
20	นายธง คูพันดุง	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	38
21	นายวรวุฒิ บัวคำ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	46
22	นายไล่ ปุ๊กสันเทียะ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
23	นางปองฤทัย ปุ๊กสันเทียะ	15,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
24	นางหนู แบนขุนทด	13,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40
25	นางวันดี ไชสูงเนิน	13,000	/		/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20

กลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง จำนวน 30 ราย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินที่ได้รับ	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ คน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
26	นางสัมภษา มะเร็งสิทธิ์	13,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	20
27	นายประคิมฐ์ ดีสันเทียะ	19,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	50
28	นายเงิน คุมกลางคอน	14,000	/		/		พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	40
29	นางวิสัย กุพันธ์ง	14,000	/		/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60
30	น.ส.อนงค์นุช กุพันธ์ง	13,000	/		/	/	พันธมัน ปุ๋ย	ทำด้วยตนเอง จ้างแรงงาน	60

ตารางที่ 4.7 ปัจจุบันำเข้ากลุ่มอาชีพทำสวนมันสำปะหลัง

กลุ่มอาชีพเลี้ยงโค กระบือ จำนวน 21 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินที่ได้	เงินอื่น ๆ (เงินมอบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ คน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
1	นายพริ้ง นิมขุนทด	16,000		/	/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1
2	นายนิพนธ์ แก่ค้างพลู	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2
3	นางสำรอง กุมกลางคอน	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1
4	น.ส.ทองดี อินสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	3
5	นายเคียง บุญเทียนทอง	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	3
6	นางเฮีย ประเสริฐผล	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1
7	นายประสงค์ อินสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	3
8	นายโสภณ แบนขุนทด	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2
9	นางพจนีย์ คี้อพันธุ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	5
10	นายล้วน ดำนสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2
11	นายชะลอ ดีสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2
12	นายหัน อินสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	5
13	นางพรมมา เลือดสันเทียะ	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1
14	นางวันลา กุมกลางคอน	18,000	/		/		พันธุ์โค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2

กลุ่มอาชีพเลี้ยงโค กระบือ จำนวน 21 ราย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินที่ได้รับ	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ ตน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
			15	นายอิน จิมสันเทียะ	16,000	/			
16	นางสาริด สังเกตกิจ	16,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1	
17	นายประเสริฐ ไตรทิพย์	16,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1	
18	นางทรัพย์ รุ่งกลาง	16,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2	
19	นางยุพิน รอดสันเทียะ	16,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	1	
20	นางประยูร ไตรทิพย์	16,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2	
21	นางทะววย แก่ค้างพลู	18,000	/	/	/	พันธโค คอก,หญ้า	ทำด้วยตนเอง	2	

ตารางที่ 4.8 ปัจจุบันำเข้ากลุ่มอาชีพเลี้ยงโคกระบือ

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินที่ได้รับ	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ ตน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
			1	นายพูนทรัพย์ ไชสูงเนิน	15,000	/			
2	นายสนธยา ชคกลาง	18,000	/	/	/	พันธสุกร คอก,อาหาร	ทำด้วยตนเอง	2	

ตารางที่ 4.9 ปัจจุบันำเข้ากลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร

กลุ่มอาชีพค้าขาย จำนวน 3 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินกู้ที่ได้	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ ตน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
	นายตุลา มะเร็งสิทธิ์	19,000	/		/		โก่งโรงงาน ภาชนะใส่	ทำด้วยตนเอง	3
	นางสมบุญ สุวรรณปักษ์	10,000	/		/		เครื่อง ก๋วยเตี๋ยว ภาชนะใส่	ทำด้วยตนเอง	2
	นางสงบ ทองเดิม	11,000	/		/		อุปกรณ์	จ้างแรงงาน	3

ตารางที่ 4.10 ปีจจ่ายนำเข้ากลุ่มอาชีพค้าขาย

กลุ่มอาชีพช่างทำเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	เงินกู้ที่ได้	เงินอื่น ๆ (เงินสมทบทำธุรกิจ)		สถานที่		วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	แรงงาน (1 แรงต่อ 1 คน)
			มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	ของ ตน	เช่า หรือ อื่น ๆ			
1	นายสาย คีอพันดุง	14,000	/		/		เครื่องมือ กาว พลาสติก ฟองน้ำ	ทำด้วยตนเอง	2
2	น.ส.หลงมา จิมสันเทียะ	16,000	/		/		ไม้ เหล็ก ด้าย	จ้างแรงงาน	3

ตารางที่ 4.11 ปีจจ่ายนำเข้ากลุ่มอาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์

(ที่มา : สมุครายชื่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวเหวน . 2544-2545 ; บันทึกสนาม . 2544-2545 ; บร.11 .2544-2545)

สรุปภาพรวม

รายการ	เงินสมทบ(บาท)		เงินกู้ (บาท)					แรงงาน (คน) / สถานที่ (ไร่)				
	มากกว่า 10,000	น้อยกว่า 10,000	20,000 ถึง 19,000	18,000 ถึง 17,000	16,000 ถึง 15,000	14,000 ถึง 13,000	12,000 ถึง 10,000	น้อยกว่า 10	10 ถึง 20	21 ถึง 30	31 ถึง 50	51 ถึง 80
เงินกู้	58	-	19	16	10	8	5					
เงินสมทบ	58	-										
แรงงาน(คน)								28	7	3	11	9
สถานที่(ไร่)								4	20	24	10	-
รวม		-	19	16	10	8	5					

ตารางที่ 4.12 สรุปภาพรวมของกลุ่มผู้กู้

(ที่มา : สมุคชายชื้อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน . 2544 –2545 ; บ้านที่กสนาม . 2544 –2545 ; บร.11 .2544-2545)

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1)จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติให้กู้ จากการศึกษาและเก็บข้อมูล พบว่า เงินกู้ที่ผู้กู้ได้รับอนุมัติให้กู้ผู้กู้ส่วนใหญ่มีความพอใจ และที่ไม่พอใจส่วนน้อย ก็ไม่มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น มีเพียงเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันในวงนอกแต่ก็อยู่ในระดับที่ผู้กู้ กรรมการ และสมาชิกกองทุน ขอมรับได้ ผู้กู้ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 80 สามารถนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่เขียนไว้ในโครงการ การทำกิจกรรมอื่น ที่สามารถก่อให้เกิดรายได้พอที่จะมีเงินมาส่งคืนให้กับกองทุนได้ สาเหตุที่ผู้กู้บางรายไม่สามารถทำตามวัตถุประสงค์ได้ก็เพราะมีปัญหาและเล็งเห็นแล้วว่า ทำอย่างอื่นดีกว่า สาเหตุดังเช่นผู้เงินไปแล้วจากการลองทำหรือหาข้อมูลใหม่แล้วเห็นว่าอาจขาดทุน จึงหันไปทำอย่างอื่น หรือเพราะผู้กู้บางคนไม่ถนัด และไม่พร้อมจริง เป็นต้น ผู้กู้เงินกองทุนส่วนมากมีความสามารถในการจัดสรรการใช้เงินกู้ได้ แต่เป็นวิธีการเดิมที่ชาวบ้านเคยใช้ คือ “ต้องคิดเมื่อจะทำ ต้องเตรียมเมื่อจะใช้” การบันทึกบัญชีและการจัดระบบยังไม่ดีนักแต่คาดว่าในอนาคตเมื่อผู้กู้ ขอมรับ และเข้าใจมากกว่านี้ อาจทำได้จนถึงทำได้ดี

2)จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ จากการศึกษาและเก็บข้อมูล พบว่า ผู้กู้มีทุนสำรองหรือเงินทุนเพื่อนำมารวมกับเงินกู้เพื่อประกอบอาชีพทุกราย โดยเงินสำรองของผู้กู้นั้นเป็นเงินของผู้

คู่เองโดยสุจริต ผู้ที่มีเงินไม่พอ อีกทั้งมีการขอกู้เงินจาก ธกส. ธนาคารพาณิชย์ และกองทุนสะสมในหมู่บ้าน โดยมิได้กู้เงินจากนายทุนเอกชน หรือผู้ปล่อยเงินกู้ทั่วไป

3) การขอกู้หรือวัตถุประสงค์ในการกู้เงินตามโครงการ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ค่าขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนของผู้กู้เป็นไปตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน วัตถุประสงค์ของโครงการขอกู้เป็นโครงการที่ปฏิบัติได้จริงตามที่เขียนไว้ แต่การนำเงินกู้ออกไปปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอกู้ส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติได้จริง แต่ก็มีเพียงส่วนน้อยหรือประมาณ 20 % ของผู้กู้ทั้งหมด 58 คน ที่ไม่สามารถนำเงินกู้ออกไปปฏิบัติตามโครงการได้ แต่ผู้กู้ส่วนนี้ก็ได้นำเงินไปทำกิจกรรมอื่นที่ก่อให้เกิดรายได้ เช่นกัน

4) สถานที่ วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ผู้กู้ทุกคนมี และ/หรือจัดหาสถานที่หรือที่ดิน และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพได้ทุกคน จะเห็นได้จากทุกคน “ผู้กู้ 58 ราย” มีที่ดินเป็นของตนเองทุกคน และที่จัดหาก็คือจัดหาเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ วัตถุประสงค์ทุกคนมีอยู่แล้ว บางคนก็จัดหาเพิ่มเติม เช่น รถไถ จอบ เสียม ก็ขอยืมเพื่อนบ้านสำหรับคนที่ไม่มี เป็นต้น วัตถุประสงค์มีอยู่ในพื้นที่หรือถ้าไม่พอก็จัดหาได้ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ดันพืชร่มันสำปะหลัง โคนือ จัดหาได้ในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง เป็นต้น

5) มีความรู้ ทักษะ ในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่าผู้กู้เงินกองทุนทุกรายมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเดิม และผู้กู้เงินกองทุนจำนวนมากกว่า 90% มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่ ส่วนผู้ที่ไม่มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในอาชีพใหม่ ก็ได้การแนะนำ ให้ความรู้ คำปรึกษาและช่วยเหลือจากผู้รู้ และชาวบ้านด้วยกันจนสามารถประกอบอาชีพได้ ผู้กู้ทุกคนสามารถใช้ความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์มาพัฒนาการประกอบอาชีพของตนได้ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลที่ผ่านมาก็พบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี หรือพูดได้ว่าพัฒนาอาชีพได้ดีขึ้นมาก

6) แรงงาน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่าจำนวนแรงงานที่จะใช้ในการทำกิจกรรมมีเพียงพอในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง การใช้แรงงานบางกิจกรรมก็เหมาะสมกับงานแต่บางกิจกรรมก็ไม่เหมาะสมกับงาน เช่น การปลูกมันมักนิยมปลูกกันเพียงครึ่งวัน แต่จ่ายเงินเต็มวัน หรือการกู้มันมักทำเต็มวันถ้าเสร็จเร็วก็ไม่เต็มวัน ถ้ากู้เสร็จช้าก็อาจกินเวลาเลิกงานถึง 1 ชั่วโมง เป็นต้น

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1) การใช้จ่ายเงินกู้ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนใช้จ่ายเงินกู้ อย่างประหยัด ถูกต้อง ถูกวิธี แต่เรื่องระบบผู้กู้ทุกคนยังใช้ระบบเดิมแต่ก็อยู่ในข่ายถูกวัตถุประสงค์ การใช้จ่ายเงินกู้ เพราะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มพูนขึ้นมา

2) การหาความรู้เพิ่มเติม จากการศึกษาและการเก็บข้อมูล โดยรวมผู้กู้แต่ละรายและผู้กู้แต่ละกลุ่มอาชีพพบว่า ผู้กู้เงินกองทุนทุกคนมีใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งในด้านทั่วไป และด้านการประกอบอาชีพของตน เช่น การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมประชุม การอ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ การดูงาน การฟังวิทยุ เป็นต้น

3) การหาตลาด จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า สมาชิกกองทุนรู้จักเลือกและหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตของตนได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า เพราะการเปรียบเทียบข้อมูลจากใน "อดีต" ชาวบ้านมักใช้ตลาดเดิมๆ ในการจำหน่ายผลผลิตของตนซึ่งเสียเปรียบผู้รับซื้อ หรือพ่อค้าอย่างมาก เช่น โกงตาชั่ง กดราคา เป็นต้น แต่ปัจจุบัน(ณ ปี พ.ศ. 2545) ชาวบ้านและกลุ่มผู้กู้ส่วนใหญ่ได้รู้จักเลือกหาตลาดที่ดีกว่าเดิม ซึ่งเป็นตลาดผู้รับซื้อรายใหญ่ เช่น มันสำปะหลังก็ไปส่งโรงแป้งถึงจะเสียเวลาและค่าน้ำมันเพิ่มเพราะไกลกว่าเดิม แต่เมื่อเปรียบเทียบราคา มันสำปะหลัง ต้นคอตัน รถคอร์ด ตลาดใหม่นี้ดีกว่าตลาดเดิมในอดีตมาก และกลุ่มผู้เลี้ยงโค เลี้ยงสุกร รู้จักเลือกตลาดใหญ่ในการซื้อแม่พันธุ์หรือลูกพันธุ์ที่ดีกว่าตลาดเดิมที่ต้องซื้อกับนายทุนที่ผู้ซื้อไม่มีสิทธิ์เลือกแม่พันธุ์หรือลูกพันธุ์ และไม่มีสิทธิ์ต่อรองราคา การจำหน่ายก็รู้จักเลือกตลาดที่มีสิทธิ์ต่อรองกว่าตลาดเดิม เป็นต้น

4) การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่าสมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนไม่มีการจัดทำบัญชีใช้จ่ายเงินเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ใช้การจัดทำบัญชีในระบบเดิมที่ใช้ในอดีต คือเป็นการใช้ความจำไว้ในสมองและจดบันทึกบ้างบางส่วนเท่านั้น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลก็พบว่ามีผู้กู้เพียงรายเดียวที่จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายไว้โดยตลอด แต่ผู้กู้นี้ก็บอกว่าเพิ่งคิดจะทำเมื่อปี 2545 นี้ เป็นปีแรก แต่ก็ยังเป็นเพียงบัญชีรายรับรายจ่ายในการประกอบอาชีพเท่านั้น ไม่มีการจัดระบบ และลงบัญชีอย่างถูกวิธี แต่นี่ก็อาจเป็นจุดเริ่มต้นในอนาคต หรือ อาจเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับความรอบคอบในการทำบัญชีของชาวบ้านที่จบเพียง ป.4

5) การหาวัตถุดิบ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่าสมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีความสามารถในการหาวัตถุดิบได้ทำการดำเนินกิจกรรมของตน วัตถุดิบหาง่าย ราคาพอรับได้(รับได้ หมายถึง พอใจในราคานั่น) และเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพดี

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้านรวมๆกันดังนี้

1) ผลโดยตรง จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า จากการศึกษาที่ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อไปลงทุน และ/หรือเพิ่มทุนในการประกอบอาชีพของคนนั้น ชาวบ้านมีรายได้ “เป็นเงิน” มากขึ้นในระดับหนึ่งมีเครื่องอุปโภคบริโภค “รายได้เป็นสิ่งของ” วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีสัปดาห์ละ เช่น โคเพิ่มเป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน ซึ่งในอดีตมีเพียง (ปี 2544) บ้านหนองหัวแหวนมีโคเพียง 44 ตัว แต่ปัจจุบัน (ปี 2545) บ้านหนองหัวแหวนมีโคถึง 147 ตัว ซึ่งในหนึ่งปีโคเพิ่มขึ้นถึง 3.34 เท่า ซึ่งโคที่เพิ่มมานี้ส่วนใหญ่มาจากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปซื้อ เป็นต้น จากผลดังกล่าวทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้นมีเงินพอกินพอใช้ เมื่อชาวบ้านเริ่มจะมีชีวิตที่ดีขึ้น กินดีอยู่ดี ไม่เป็นภาระของเพื่อนบ้าน และคนอื่น มากนักเพราะเริ่มดูแลตัวเองได้ ซึ่งเป็นการต่อเติมของความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนชาวบ้านก็มีหน้ามีตา เป็นที่ชื่นชมของท้องถิ่นหรือบุคคลทั่วไป (ผล ได้เป็นชื่อเสียงที่ดี) ชาวบ้านเริ่มให้ความร่วมมือกับระบบกองทุนเริ่มเห็นความสำคัญของการออมเงิน เพราะชาวบ้านมีความพอใจในความสำเร็จของตนเองและหมู่บ้าน (ผล ได้เป็นความพอใจ)

2) ผลกระทบโดยตรง จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า จากผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของเงินกองทุน จากการปล่อยให้กู้เงินกองทุนนั้น ชาวบ้านมีเงินเพื่อนำมาลงทุนประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพของตน กิจการหรืออาชีพดีขึ้น พัฒนาขึ้น มีความก้าวหน้า รวมทั้งได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาการทำธุรกิจของตนให้ดีขึ้นมีรายได้เพิ่มขึ้น จนปัจจุบันมีความเป็นอยู่ดีขึ้น หมู่บ้านเข้มแข็ง แต่นั่นเป็นเพียงจุดเริ่มต้น หรือเงินกึ่งงวดแรกของกองทุน หรือปีแรก อาจต้องดูต่อไปในวันข้างหน้า แต่ ณ วันนี้ ผู้กู้เงินกองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโค ซึ่งดีขึ้นอย่างเห็นได้ก่อนข้างชัดเจน

3) ผลกระทบทางอ้อม จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า หมู่บ้านหนองหัวแหวนมีการพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้น จะเห็นได้จากการสนใจเข้าร่วมประชุมมากขึ้น เริ่มรู้จักรักสามัคคีกันและกัน ผู้ที่เคยทำงานนอกหมู่บ้านบางส่วนก็กลับมาทำงานอยู่ในหมู่บ้าน การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมั่นสนใจข่าวคราวเหตุการณ์บ้านเมือง มีความตื่นตัวอยู่เสมอมีการรวมกลุ่มก่อความเข้มแข็งในหมู่บ้าน นั่นอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ดียิ่งในการพัฒนา การสร้างความเข้มแข็งอย่างแท้จริง ไปจนถึงการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน นั่นย่อมหมายถึงต่อไปชุมชนไม่เป็นภาระของประเทศ รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศอาจดีขึ้นอย่างแท้จริง

- ในด้านนักศึกษากองทุนหรือบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก็มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเอง ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การประเมิน การวิจัย การบัญชี การทำธุรกิจ เป็นต้น รวมทั้งบัณฑิตที่รักบ้านเกิดของตน ยังมีโอกาสได้พัฒนาหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง ดังเช่นคำว่า “สำนึกรักบ้านเกิด”

3. ผลการทดลองวิธีการใหม่

ผลการทดลองวิธีการใหม่นี้เกิดจากการที่ผู้รู้ได้ศึกษาเอง หรือทดลองเอง ศึกษาและขอคำแนะนำจากผู้รู้ ผู้มีความชำนาญในหมู่บ้าน จากกองทุน และจากผู้ที่ทำสารนิพนธ์ได้แนะนำโดยมีการทดลองวิธีการใหม่ ดังนี้

1) การทำบัญชีแบบใหม่ โดยส่วนหนึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้แนะนำให้ผู้รู้จักและเห็นความสำคัญของการทำบัญชีวิธีการใหม่ที่ดีกว่าวิธีดั้งเดิม ควบคู่กับความต้องการ รู้ค่าใช้จ่ายของผู้รู้ โดยเริ่มต้นง่าย ๆ จากการพัฒนาวิธีการบัญชีดั้งเดิมสู่ระบบบัญชีใหม่ เช่น จากที่เคยใช้เงินซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตามที่ต้องการใช้ในช่วงนั้นๆ แล้วก็ใช้เพียงการจดจำ โดยไม่มีการจดบันทึก ก็เปลี่ยนมาเป็นการคำนวณการซื้อล่วงหน้า โดยคำนวณจากประสบการณ์และความจำเป็นต้องใช้จริง ระยะเวลาที่พอเหมาะ ในการซื้อเพื่อเก็บไว้ใช้จริง ซึ่งจะได้ราคาวัตถุดิบในราคาที่ถูกลง ที่พอใช้ในยามที่ใช้ แล้วก็มีการจดบันทึกรายรับรายจ่ายนั้นๆ แต่ดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องยากเพราะมีผู้ที่ทำจริงๆ เพียงหนึ่งรายเท่านั้น ส่วนคนอื่นๆ ก็ทำบ้างไม่ทำบ้างเนื่องจากผู้รู้เห็นว่า ถึงจะดีแต่ก็เป็นเรื่องยุ่งยากและเป็นเรื่องใหม่อยู่

2) การหาตลาดใหม่เพื่อขยายผลผลิต โดยเกิดจากความร่วมมือของผู้มีความรู้และประสบการณ์ในหมู่บ้าน ผู้รู้และผู้ทำสารนิพนธ์ ได้ทดลองหาตลาดใหม่เพื่อขยายผลผลิตซึ่งก็พบว่าตลาดใหม่ที่มินั้นดีกว่าตลาดเดิมมาก ตัวอย่างเช่น จากตลาดเดิมที่เคยไปส่งมันสำปะหลังที่ลานที่ตั้งอยู่ในตำบลข้างเคียง ซึ่งมีระยะทางประมาณ 10-18 กิโลเมตร แต่ตราซังไม่ตรง มีการหักข้าว หักดิน จากหัวมัน ก็ลองเปลี่ยนไปส่งตลาดโรงแปงในอำเภอซึ่งมีระยะทางประมาณ 22-28 กิโลเมตร แล้วพบว่าสวนใครจะอยู่ใกล้หรือไกล ผลปรากฏว่าตราซังตรงกว่า ไม่มีการหักข้าว หักดิน ถึงระยะทางจะไกลกว่ากันเป็น 1 เท่าตัว แต่เมื่อหักค่าน้ำมันและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แล้วตลาดใหม่ก็ดีกว่าตลาดเดิม แต่ติดที่ว่า ตลาดใหม่ มันสำปะหลังต้องมีคุณภาพดี(มีแป้งดี) จึงจะได้ราคาดี เพราะมีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้ง และอีกอย่างผู้รู้บางรายก็ไม่อยากขับรถไกลแต่ก็เป็นผู้รู้ส่วนน้อยที่ไม่ไปตลาดใหม่ ส่วนใหญ่ก็ไปตลาดใหม่กัน

3) การเชื่อมโยงตลาดในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน โดยการแนะนำของผู้รู้ ผู้รู้ กองทุน และบัณฑิตกองทุน โดยให้มีการเอื้ออำนวยรับผลผลิตในหมู่บ้านก็ซื้อของที่ตนผลิตไม่ได้จากผู้ค้า และให้ผู้ค้ารับผลผลิตในหมู่บ้านไปขายหรือฝากขายในหมู่บ้านใกล้เคียง แล้วก็รับผลผลิตของหมู่บ้านใกล้เคียงมาขายในหมู่บ้านด้วย ซึ่งจากการทดลองดำเนินการมาก็ปรากฏว่าได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ

4) การใส่ปุ๋ยแบบลดต้นทุน โดยการแนะนำของทางอำเภอ สถาบันราชภัฏ และกองทุนให้ชาวบ้านรู้จักผลิตปุ๋ยชีวภาพที่เรียกว่า EM มาผสมกับปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก จากผลการทดลองพบว่า

วิธีนี้สามารถลดต้นทุนได้จริง เช่น ปุ๋ยคอก 1 รถเคยใส่สวนได้ 2 ไร่เมื่อผสม EM แล้วสามารถให้ประสิทธิภาพสูงกว่าปุ๋ยคอก 1 รถที่ไม่ผสม EM จึงใส่สวนได้มากกว่าเดิมมากตั้งแต่ 2 ไร่ขึ้นไป และลดการใส่ปุ๋ยเคมีลงได้ ผลผลิตก็เพิ่มขึ้นหรือถ้าใส่ปุ๋ยคอกผสม EM ในอัตรา 1 รถ ต่อ 1 ไร่เท่าเดิม และใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราเท่าเดิมก็จะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมมาก

5) การใช้วิธีการผลิตพันธุ์สุกรใหม่ โดยการแนะนำของผู้รู้ และความตั้งใจของผู้ผู้ซึ่งจากเดิมเคยซื้อลูกพันธุ์สุกรมาเลี้ยงแล้วก็จำหน่ายเมื่อสุกรโต ก็เปลี่ยนมาลองซื้อแม่พันธุ์สุกรมาเลี้ยงเพื่อผลิตลูกสุกรเลี้ยงเองแทนผลการทดลองในระยะเริ่มแรกก็ปรากฏว่าวิธีนี้ถึงจะเสียค่าใช้จ่ายเริ่มแรกในการซื้อแม่สุกรมากกว่าเดิม แต่ก็ลดต้นทุนในการซื้อลูกสุกร และดีกว่าการซื้อลูกสุกรมาเลี้ยงแบบเดิม

6) การเลี้ยงโคด้วยวิธีใหม่ โดยการแนะนำของผู้รู้ในหมู่บ้านและการทดลองของกลุ่มผู้ผู้เอง ซึ่งการเลี้ยงโควิธีเดิม คือ การรวมกลุ่มกันเลี้ยงเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ซึ่งมักจะมีปัญหาในฤดูฝนคือ พื้นที่ในการเลี้ยงมีน้อยเกินไป ดูแลยากแต่ปัจจุบัน(ปีนี้) ได้มีการทดลองแบ่งกลุ่มเลี้ยงเป็นกลุ่มย่อยๆ 4-5 กลุ่ม ไปในเขตต่างๆ ซึ่งก็ไม่แออัดและมีพื้นที่ในการเลี้ยงโคมากพอ สำหรับแต่ละกลุ่ม เมื่อมีปัญหาหรือไม่วางก็ฝากกันเลี้ยงได้ เมื่อกลุ่มผู้ผู้มันสำปะหลังก็เอารถไปตัดใบมันมาให้โคกิน ในคอกมีการปลูกหญ้าในพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาปลูกหญ้า เพื่อใช้เลี้ยงโคของคนและกลุ่ม และเมื่อเทียบแล้ววิธีการใหม่นี้ดีกว่าวิธีการเดิมมาก

7) การทดลองปลูกมันสำปะหลังแบบใหม่ โดยการคิดริเริ่มของผู้ผู้เอง ซึ่งวิธีดั้งเดิมจะมีการปลูกมันสำปะหลังปีละครั้ง การปลูกมีความห่างระหว่างท่อนพันธุ์มันหรือต่อหลุม จะไม่ต่ำกว่า 2 ฟุต เพราะกลัวว่าหัวมัน(รากมัน)จะชนกัน และมันไม่มีหัว แต่ปัจจุบันมีการปลูกมันสำปะหลังปีละ 2 ครั้ง ระยะความห่างประมาณ 1 ฟุต ซึ่งผลที่ได้ก็นับว่าดีกว่าเดิม บางรายก็ว่าเหมือนวิธีเดิมซึ่งเมื่อสรุปแล้วก็ดีกว่าวิธีเดิมแต่ดีกว่าไม่มากนัก ความสำเร็จของวิธีการนี้อยู่ที่การดูแลเอาใจใส่ให้มากกว่าวิธีการเดิม

4. ผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้ผู้

จากผลการประมวลเทคนิควิธีการทำธุรกิจของผู้ผู้ อาชีพปลูกมันสำปะหลัง เลี้ยงโคกระบือ เลี้ยงสุกร ค้าขาย และช่างทำเฟอร์นิเจอร์ในหมู่บ้านหนองหัวแหวน โดยแบ่งเป็นแต่ละกลุ่มอาชีพสรุปได้ดังนี้

1) อาชีพปลูกมันสำปะหลัง ของผู้ผู้จำนวน 30 ราย

- ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การได้รับเงินกู้จากกองทุนมีความพอใจในเงินกู้ที่ได้รับนั้นและเงินกู้นี้มีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพปลูกมันสำปะหลังรวมทั้งการมีเงินสมทบธุรกิจของตนด้วย

มีที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง มีพันธุ์มันสำปะหลังที่ดี มีอุปกรณ์และมีปุ๋ยที่ลดต้นทุนพร้อมมีประสิทธิภาพในการปลูกมันสำปะหลัง การมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ดี พร้อมทั้งนำความรู้ ทักษะประสบการณ์นั้นมาพัฒนาอาชีพของคนได้ ตลอดจนมีแรงงานในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงพอที่จะประกอบอาชีพทำสวนมันสำปะหลังได้

-การมีกระบวนการที่ดีได้แก่มีการวางแผนงานที่ดี เช่น การประมาณการใช้จ่ายการหาที่ดิน ระยะเวลาเริ่มดำเนินการ การประมาณแรงงานในการทำสวนมันสำปะหลัง เป็นต้น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการทำสวนมันสำปะหลัง การใส่ใจหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของคน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น การรู้จักหาตลาด โดยการหาตลาดส่งมันใหม่ที่ดีกว่าเดิม ที่มีความยุติธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบเกษตรกร การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการทำสวนมันสำปะหลัง

-การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่เหมาะสมได้แก่ การได้ผลผลิตจากการทำสวนมันสำปะหลังคือมันมีหัวมาก หัวใหญ่และมีแป้งดี ราคามันสำปะหลังมีราคาดี (กิโลกรัมละ 1 บาทขึ้นไป) มีรายได้หรือผลกำไรจากการขายหัวมันสำปะหลังรวมทั้งการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นด้วย นั่นก็คือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องในด้านการทำสวนมันสำปะหลังสำเร็จ ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน

2)อาชีพผู้เลี้ยง โคกระบือ ของผู้ปฏิบัติงาน 21 ราย

-ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การได้รับเงินกู้จากกองทุนมีความพอใจในเงินกู้ที่ได้รับนั้นและเงินกู้นี้มีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพเลี้ยง โคกระบือ รวมทั้งการมีเงินสมทบธุรกิจของตนด้วย มีที่ดินสำหรับเลี้ยงโคกระบือ มีพันธุ์เลี้ยงโคกระบือ ที่ดี มีอุปกรณ์ ความพร้อมในการเลี้ยงโคกระบือ การมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ดี พร้อมทั้งนำความรู้ทักษะประสบการณ์นั้นมาพัฒนาอาชีพของคนได้ ตลอดจนมีแรงงานในหมู่บ้าน พอที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงโคกระบือ ได้

-การมีกระบวนการที่ดีได้แก่มีการวางแผนงานที่ดี เช่น การประมาณการใช้จ่าย การหาที่ดิน ระยะเวลาเริ่มดำเนินการ การประมาณแรงงานในการเลี้ยงโคกระบือ เป็นต้น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการเลี้ยงโคกระบือ การใส่ใจหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของคน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น การรู้จักหาตลาด โดยการหาตลาดซื้อ และขายโคใหม่ที่ดีกว่าเดิม ที่มีความยุติธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบเกษตรกร การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการเลี้ยงโคกระบือ

-การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่เหมาะสมได้แก่ การได้ผลผลิตจากการขายโคกระบือ คือโคตัวโต ใหญ่ และอ้วน ราคาโคมีราคาดี มีรายได้หรือผลกำไรจากการขายโครวมทั้ง

การมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นด้วย นั่นก็คือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องในด้านเทคนิคและวิธีการเลี้ยงโคสำเร็จ ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน

3)อาชีพผู้เลี้ยงสุกร ของผู้กู้จำนวน 2 ราย

-ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การได้รับเงินกู้จากกองทุนมีความพอใจในเงินกู้ที่ได้รับนั้นและเงินกู้มีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร รวมทั้งการมีเงินสมทบธุรกิจของตนด้วย มีที่ดินสำหรับเลี้ยงสุกรมีพันธุ์สุกรที่ดี มีอุปกรณ์ ความพร้อมในการเลี้ยงสุกรการมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ดี พร้อมทั้งนำความรู้ทักษะประสบการณ์นั้นมาพัฒนาอาชีพของตนได้ ตลอดจนมีแรงงานในหมู่บ้าน พอที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรได้

-การมีกระบวนการที่ดีได้แก่มีการวางแผนงานที่ดี เช่น การประมาณการใช้จ่าย การหาที่ดินระยะเวลาเริ่มดำเนินการ การประมาณแรงงานในการเลี้ยงสุกรเป็นต้น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการเลี้ยงสุกรการใส่ใจหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของตน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น การรู้จักหาตลาด โดยการหาตลาดซื้อ และขายสุกรใหม่ที่ดีกว่าเดิม ที่มีความยุติธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบเกษตรกร การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการเลี้ยงสุกร

-การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่เหมาะสมได้แก่ การได้ผลผลิตจากการขายสุกรคือสุกรตัวโต ใหญ่ และอ้วน ราคาสุกรมีราคาดี มีรายได้หรือผลกำไรจากการขายสุกรรวมทั้งการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นด้วย นั่นก็คือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องในด้านเทคนิคและวิธีการเลี้ยงสุกรสำเร็จ ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน

4)อาชีพค้าขาย ของผู้กู้จำนวน 3 ราย

-ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การได้รับเงินกู้จากกองทุนมีความพอใจในเงินกู้ที่ได้รับนั้นและเงินกู้มีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพค้าขาย รวมทั้งการมีเงินสมทบธุรกิจของตนด้วย มีที่ดินสำหรับค้าขาย ที่ดี มีอุปกรณ์ ความพร้อมในการค้าขาย การมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ดี พร้อมทั้งนำความรู้ทักษะประสบการณ์นั้นมาพัฒนาอาชีพของตนได้ ตลอดจนมีแรงงานในหมู่บ้าน พอที่จะประกอบอาชีพค้าขาย ได้

-การมีกระบวนการที่ดีได้แก่มีการวางแผนงานที่ดี เช่น การประมาณการใช้จ่าย การหาที่ดินระยะเวลาเริ่มดำเนินการ การประมาณแรงงานในการค้าขาย เป็นต้น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการค้าขาย การใส่ใจหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของตน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น การรู้จักหาตลาด โดยการหาตลาดซื้อ และขายใหม่

ที่ดีกว่าเดิม ที่มีความยุติธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบ การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่าย ในการค้าขาย

-การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่เหมาะสมได้แก่ การได้ผลผลิตจากการค้าขาย คือร้านขยายใหญ่ เจริญรุดหน้า ค่าขายดี มีรายได้หรือผลกำไรจากการค้าขาย รวมทั้งการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นด้วย นั่นก็คือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องในด้านการดำเนินธุรกิจค้าขายสำเร็จ ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน

5)อาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์ ของผู้กู้ จำนวน 2 ราย

-ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การได้รับเงินกู้จากกองทุนมีความพอใจในเงินกู้ที่ได้รับนั้นและเงินกู้มีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการมีเงินสมทบธุรกิจของคนด้วย มีที่ดินสำหรับช่างเฟอร์นิเจอร์ มีอุปกรณ์ ความพร้อมในการช่างเฟอร์นิเจอร์ การมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ดี พร้อมทั้งนำความรู้ทักษะประสบการณ์นั้นมาพัฒนาอาชีพของตนได้ ตลอดจนมีแรงงานในหมู่บ้าน พอที่จะประกอบอาชีพช่างเฟอร์นิเจอร์ ได้

-การมีกระบวนการที่ดีได้แก่มีการวางแผนงานที่ดี เช่น การประมาณการใช้จ่าย การหาที่ดินระยะเวลาเริ่มดำเนินการ การประมาณแรงงานในการช่างเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสมให้เพียงพอต่อการช่างเฟอร์นิเจอร์ การใส่ใจหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของตน เช่น การดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น การรู้จักตลาด โดยการตลาดซื้อและขายใหม่ที่ดีกว่าเดิม ที่มีความยุติธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบ การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่ายในการช่างเฟอร์นิเจอร์

-การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่เหมาะสมได้แก่ การได้ผลผลิตจากการช่างเฟอร์นิเจอร์ คือมีคุณภาพ ราคาดี มีรายได้หรือผลกำไรจากการขายเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นด้วย นั่นก็คือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องในด้านเทคนิคและวิธีการช่างเฟอร์นิเจอร์ สำเร็จ ได้รับการยอมรับและเชื่อใจในกองทุนหมู่บ้าน

5.ผลอื่นที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1)ความตื่นตัวในการให้ความร่วมมือในการมีกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ การสนใจข้อมูลของโครงการกองทุนหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือ และการสนใจให้ความช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้าน

2)ความสามัคคี ได้แก่ การให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ การร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ การส่งเสริมการทำงานของกลุ่มและการร่วมกันคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา

3)ความแตกแยก ได้แก่ การแบ่งพรรคแบ่งพวก การไม่ให้ความร่วมมือ การกีดกันการทำงานของกลุ่ม และการแก่งแย่งทำลายกันและกันเอง

6.สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1)การบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า กระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีการบริหารจัดการ โดยการแบ่งหน้าที่เป็นฝ่ายๆ ไปต่างคนต่างรับผิดชอบหน้าที่ของตน โดยผู้ทำงานด้านข้อมูลเป็นหลัก คือ ประธมนกองทุน นายจกพล คีตันเทียะ และเหรียญิก นายสนรยา ชดกลาง และกรรมการอื่นๆ ก็ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย จากการศึกษาที่กองทุนได้ปล่อยเงินกู้ไปแล้วจนถึงปัจจุบันจำนวน 3 งวด (นับจากเงินกู้งวดแรก) เป็นเวลา 10 เดือน ก็ยังอาจสรุปได้ไม่แน่นอนว่าจะสำเร็จเพียงใด เพราะเงินกู้ส่งเป็นรายปี แต่จากที่ได้ดำเนินการมาก็พอสรุปได้ว่าแนวโน้มของความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน เป็นไปได้มาก (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน; ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองหัวแหวน; บันทึกสนาม. 2544-2545) เพราะการส่งเงินกู้คืนเป็นระบบแบบสัญญาแห่งศักดิ์ศรี เพราะผู้กู้ค้ำประกันกันเองใน 3 คน เพราะถ้าหากคนใดคนหนึ่งไม่ส่งเงินกู้คืนก็จะทำให้ผู้กู้ อีก 2 คน ได้รับผลเสียไปด้วย และทุกคนที่กู้เงินกองทุนมีอาชีพประจำที่มีรายได้ทุกคน และจากที่ผ่านมากองทุนอื่นๆ ที่ปล่อยให้กู้ในหมู่บ้าน เช่น เงิน กข.คจ. เงินกองทุนพัฒนาอาชีพ เป็นต้น ก็เก็บได้ครบทุกงวดไม่มีปัญหา

2)การปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่วางไว้ของกลุ่มผู้กู้ยืมหรือสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า สมาชิกผู้กู้ยืมมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดี มีการให้ความร่วมมือกับกองทุนอยู่เสมอ สมาชิกกลุ่มผู้กู้ยืมปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนได้ดี จะมีการบิดเบือนบ้างก็เพียงกรณีการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ แต่ก็ได้นำเงินกู้ไปใช้ในกิจการอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งก็สามารถนำเงินมาคืนให้กับกองทุนได้เช่นกัน แต่สาเหตุมาจากทั้งกองทุนและผู้กู้เอง ซึ่งอาจเป็นเพราะยังเป็นการเริ่ม หรือระยะแรกที่มีกองทุน ระบบและความเข้าใจยังไม่เคร่งครัด แต่เมื่อดูจากการศึกษาและเก็บข้อมูลในระยะที่ผ่านมาก็มีการวางกฎระเบียบ วางแผนการบริหารกองทุน การประชาสัมพันธ์ที่ดีขึ้นมาก ซึ่งเป็นแนวโน้มของความเจริญก้าวหน้า ของกองทุนหมู่บ้าน ในอนาคตต่อไป

3)ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิกได้จริงตามที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายไว้ จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ในอดีตหมู่บ้านได้มีโครงการมาก่อนแล้วได้แก่ กองทุน กข.คจ. กองทุนพัฒนาอาชีพ แต่เป็นกองทุนที่มีเงิน

ทุนคงที่ และเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และกลุ่มออมทรัพย์ที่มีเพื่อรองรับกองทุนหมู่บ้าน แต่สำหรับชาวบ้าน ณ ปัจจุบันนี้ กองทุนที่ดีที่สุดสำหรับชาวบ้านก็คือ “กองทุนหมู่บ้าน” นั่นเพราะประการแรก จำนวนเงินที่มากกว่ากองทุนอื่นๆ ประการที่ 2 มีการบริหารจัดการที่ดี ประการที่ 3 เป็นกองทุนที่มีเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ และพัฒนาอาชีพ ที่ทำได้จริงและมีโอกาสเจริญรุ่งเรืองได้ดี เพราะรัฐบาลได้ดูแลโครงการนี้อย่างจริงจังและจริงใจ จากแนวระบบกองทุนหมู่บ้านที่เข้ามาในหมู่บ้านที่ชาวบ้านเห็นว่าดี และดีมากเป็นส่วนใหญ่ จากอดีตบ้านหนองหัวแหวนไม่เคยมีกองทุนใดที่ตั้งโดยชาวบ้านเอง โดยไม่มีเงินของรัฐสนับสนุนเลย แต่ปัจจุบันบ้านหนองหัวแหวนได้มีกองทุนที่ตั้งโดยชาวบ้านเอง โดยไม่มีเงินของรัฐบาลมาสนับสนุนด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านเอง

นั่นแสดงว่ากองทุนหมู่บ้านได้สร้างจิตสำนึกและชี้ให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการมีกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิกเพื่อการพึ่งพาตนเองของชาวบ้านอย่างแท้จริง

4)ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนโดยท้องถิ่นของชุมชนเอง จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปในทางที่ดีกว่าเดิมได้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านทุกคน ทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกของกองทุนและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกองทุน สมาชิกในกองทุนให้ความสนใจกับความสำเร็จของกองทุน การให้ความช่วยเหลือกับกองทุน ในด้านต่างๆ ตามที่กองทุนร้องขอ เช่น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคทรัพย์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของกองทุน เป็นต้น การหมั่นสนใจและศึกษาหาข้อมูลของกองทุน การร่วมกันประชุมพิจารณาแก้ไข ข้อผิดพลาด และใกล้เกลี้ยข้อพิพาทของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนนั้นย่อมแสดงว่าหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีความสามารถในการดูแลกองทุนของตนได้ในระดับหนึ่ง

5)ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองได้ แก้ไขปัญหาของตนเองได้มีความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพของตนเองได้ จากการศึกษาและเก็บข้อมูล พบว่าจากความพยายามของ รัฐบาลที่ต้องการให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยการมอบเงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านพร้อมกับการส่งเสริมให้คำแนะนำ ติดตาม ประเมินผล พร้อมกับการเร่งรัดพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ในระยะเวลาที่เร่งรัด ดูจากภายนอกเหมือนว่าจะเป็นการเร่งรัดเกินไป จนอาจไม่ได้ผล แต่ผลกลับออกมาในทางที่ดียิ่ง เพราะทำให้ประชาชนได้รู้จักคิดวางแผน รวมกลุ่ม ร่วมรักสามัคคี คิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาของหมู่บ้านเอง เริ่มเปลี่ยนแปลงจากระบบเดิมๆ เช่น การทำงาน 1 วันพอมีกินไป 2 วัน เปลี่ยนมาเป็นทำ 5 วันกิน 2 วัน จากเมื่อก่อนมีปัญหาต้องรอและ/หรือขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลก็เปลี่ยนมาเป็น คิดเองทำเอง แก้ไขปัญหาเอง เป็นต้น นั่นเป็นการเปลี่ยนแปลงไปทางที่ดีในอนาคต อันเป็นการแสดงว่าหมู่บ้านได้มีกระบวนการที่ดีพึ่งพาตนเองได้ แก้ไขปัญหาของ

ตนเองได้ มีความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพของตนเองได้ แม้จะเป็นเพียงขั้นเริ่มแรก แต่ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดี และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในอนาคต

6) เศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้น จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า เมื่อมีเงินกองทุนหมู่บ้าน ชาวบ้าน “สมาชิกผู้กู้เงิน” มีการกู้เงินจากนายทุนเอกชนน้อยลง มีอาชีพเพิ่มขึ้นจากทำนาทำไร่อย่างเดียวก็นำมาเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริม จากทำสวนมันสำปะหลังเพียง 10 ไร่ ก็มีการทำเพิ่มขึ้นหรือจากการใส่ปุ๋ยมันเพียงครั้งเดียวเพราะไม่มีทุน ก็ใส่ปุ๋ยมันถึง 2 ครั้ง เป็นต้น รายได้เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ดีขึ้น ถึงจะไม่มากนัก แต่นั่นก็เพราะเป็นระยะเริ่มแรก ซึ่งต่อไปต้องดีกว่านี้ นั่นก็หมายความว่าเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้นแล้วในระดับแรก

7) ประชากรในท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมจากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ประชากรในหมู่บ้านจากอดีต การดำเนินชีวิตเป็นไปตามที่คนยุคเก่าได้ทำมา แต่ปัจจุบันชาวบ้านรู้จักคิด แสดงความคิดเห็น อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม รู้จักคิดแก้ไขปัญหาของตนเองและหมู่บ้าน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังที่อธิบายไว้แล้วใน 6) ที่ผ่านมา รวมทั้งการพัฒนาความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของตนให้ดีขึ้น แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งสิ่งที่ดีที่เคยทำมาแต่ในอดีต ซึ่งดูเหมือนว่าเพียงระยะเวลาแค่ไม่ถึงปีที่กองทุนหมู่บ้านได้มีมา ทำให้หมู่บ้านได้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมาก มีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างเห็นได้ค่อนข้างชัดเจน

8) ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนจากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า

- ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีต่อกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบดังนี้

1. ผู้นำของหมู่บ้านมีภาวะความเป็นผู้นำ เข้มแข็งซื่อตรง เป็นที่พึ่งของสมาชิกในชุมชน และดูแลชุมชนได้
2. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
3. สมาชิกในชุมชนและอำเภอต่างมีส่วนร่วม ในการจัดตั้งกองทุน
4. สมาชิกในชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนเอง และร่วมกันส่งเสริมโครงการพัฒนาต่างๆ ของหมู่บ้าน
5. ในชุมชนมีกองทุนอื่นอยู่ก่อนแล้วซึ่งเป็นพื้นฐานหรือประสบการณ์ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน
6. การมีกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน จำนวน 13 กลุ่ม

7. ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและกองทุน เช่น การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ การปฏิบัติและเคารพกฎระเบียบของกองทุน

8. สมาชิกในชุมชนไม่หาความรู้ และพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ

9. การรู้จักคอย และฝากเงินออมทรัพย์เข้ากองทุน

10. กรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานของกองทุน

11. มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน

-ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อกองทุน

1. ความแตกแยกในชุมชนระหว่างผู้นำ และความแตกแยกในสมาชิกระหว่างชุมชน การแบ่งพรรคแบ่งพวก

2. การแก่งแย่งชิงดีกันระหว่างสมาชิกในชุมชน

3. ค่านิยมที่ยึดถือ เงินมีค่ากว่าศักดิ์ศรี (ความเป็นคน)

4. การไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านอย่างจริงจัง

5. การพนันและสิ่งเสพติดให้โทษ

9) การศึกษาและส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันในห้องถิ่น พบว่า ประชากรในหมู่บ้านหนองหัวแหวนเริ่มให้การสนใจการศึกษาหาความรู้ และสนใจการประชุม การมีประชาคม การติดต่อสื่อสาร ด้านต่างๆระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาอาชีพของตน การติดต่อสื่อสารหาข้อมูลของกองทุนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน และระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้าน การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมและต่อธุรกิจ การติดต่อซื้อขายระหว่างหมู่บ้าน และตำบล รวมทั้งมีการจัดตั้ง หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ด้วย

10) ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนในห้องถิ่นอันนำไปสู่การได้รับทราบระดับความเข้มแข็งของชุมชนในห้องถิ่น

-ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า จากการศึกษาและเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านหนองหัวแหวน ดังนี้

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด
1.สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
2.สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	() มาก (/) ปานกลาง () น้อย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	(/) ใช่ จำนวน..1...ครั้งต่อ..วัน... () ไม่ใช่
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อนมี.....87.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว () ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (/) เท่าเดิม
7.ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อนมี.....87.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว () ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (/) เท่าเดิม
8.ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี.....10.....กลุ่ม (/) เพิ่มขึ้นเป็น...14...กลุ่ม () ลดลงเหลือ.....กลุ่ม () เท่าเดิม
9.ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	(/) มาก () ปานกลาง () น้อย
10.ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี.....9.....คน () เพิ่มขึ้นเป็น.....คน () ลดลงเหลือ.....คน (/) เท่าเดิม
11.ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	(/) ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ
12.ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	(/) ใช่ () ไม่ใช่

ตารางที่ 4.13 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน บ้านหนองหัวแหวน ม.6 ต.พันดุง อ.ขามทะเลสอ
จ.นครราชสีมา

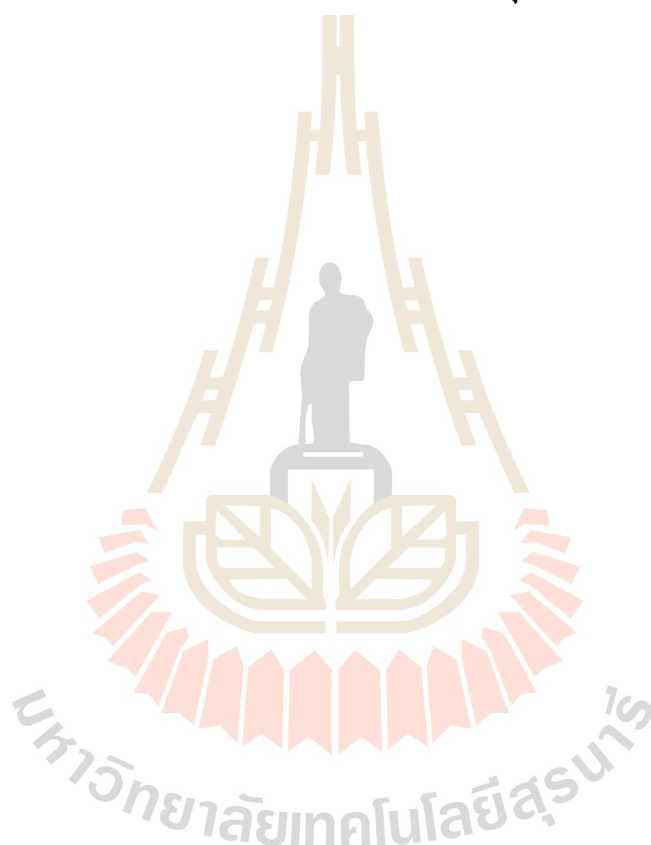
- สรุปแบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนจากจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์และจำนวนดังนี้

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด		
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	มาก 20.00%	ปานกลาง 74.29%	น้อย 05.71%
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์	มาก 08.57%	ปานกลาง 65.71%	น้อย 25.72%
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี	มาก 22.86%	ปานกลาง 62.86%	น้อย 14.28%
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	มาก 25.72%	ปานกลาง 65.71%	น้อย 08.57%
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่ม	ใช่ 100 %		จำนวน 1 ครั้ง ต่อวัน
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อน 87 ครัวเรือน		ปีนี้เท่าเดิม
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อน 87 ครัวเรือน		ปีนี้เท่าเดิม
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี 10 กลุ่ม		ปีนี้เพิ่มเป็น 14 กลุ่ม
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำโดยการประชุมหรือเสวนา	มาก 45.72%	ปานกลาง 37.14%	น้อย 17.14%
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี 9 คน		ปีนี้เท่าเดิม
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	ใช่ 51.43%	ไม่ใช่ 05.71%	ไม่แน่ 42.86%
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	ใช่ 88.57%		ไม่ใช่ 11.43%

-ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านหนองหัวแหวน พบว่า จากการศึกษาและเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านหนองหัวแหวน ดังนี้

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน บ้านหนองหัวแหวน หมู่. 6 ต.พันดุง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา ผลปรากฏว่า สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีและความซื่อสัตย์ สุจริตเมื่อเทียบแล้วอยู่ในขั้นปานกลาง ชุมชนยกย่องบุคคลที่ทำความดีและสมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปานกลาง และสมาชิกในชุมชนมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่มเติมจากสถานศึกษาใกล้บ้านและ

จากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น สมาชิกในชุมชนมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ทุกครัวเรือน และครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันรักใคร่ปรองดองกันดีทุกครัวเรือน ในชุมชนนั้นมีการรวมตัวกันตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนขึ้น 14 กลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นในชุมชนได้จากการประชุมหรือเสวนากันเป็นส่วนใหญ่ ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการและคนด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้เฉกเช่นคนปกติ และที่สำคัญผู้นำชุมชนมีความซื่อตรงยุติธรรม มีคุณธรรมดี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชุมชนสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ โดยมีการวางแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชนนั่นเอง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ทำสารนิพนธ์มาตั้งแต่แรกจนจบบทนี้ จะได้มีการนำเสนอ การสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาและผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสารนิพนธ์นี้ต่อไป ดังนี้

1. สรุป อภิปราย
 - 1.1 สรุป
 - 1.2 อภิปราย
2. ข้อเสนอแนะ
 - 2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน
 - 2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน
 - 2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพ
 - 2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

1. สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป

จากการติดตามผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1).เพื่อให้ทราบว่ากระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่และบรรลุวัตถุประสงค์มากหรือน้อยเพียงใด
- 2).เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มผู้กู้ยืมหรือสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้จริง
- 3).เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิกได้จริงตามที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายไว้
- 4).เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของ

คน

5).เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองได้ แก้ปัญหาของตนเองได้ มีความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพของตนเองได้

6).เพื่อให้ทราบว่าเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้น

7).เพื่อให้ทราบว่าประชากรในท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

8).เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

9).เพื่อศึกษาและส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันในพื้นที่

10).เพื่อให้ทราบว่าดัชนีวัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น อันนำไปสู่การได้ทราบถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น

2. วิธีการดำเนินงาน

ขั้นที่ 1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2. ศึกษาบริบทของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพและอื่นๆ ในหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นที่ 3. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น

ขั้นที่ 4. ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตัวแปร ตลอดจนตัวชี้วัด ที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 5. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. ข้อมูลบางส่วนทำการเก็บรวบรวมเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6. ประมวลผลข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 7. นำเสนอผลการศึกษา สารนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ ,บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง , บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ , บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ , บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นก็จัดทำบรรณานุกรม ภาคผนวก และอื่น ๆ จนสมบูรณ์

3. ผลการดำเนินการ

- 1) ผลการประเมินระบบ A
- 2) ผลการประเมินระบบ B
- 3) ผลการประเมินระบบ C

1.2 อภิปราย

จากข้อสรุปเบื้องต้นของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน อภิปรายได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1) เพื่อให้ทราบว่ากระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ และบรรลุวัตถุประสงค์มากหรือน้อยเพียงใด กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน มีการจัดตั้งโดยความร่วมมือจากชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐและมีกระบวนการบริหารจัดการกองทุน แบบแบ่งหน้าที่ให้กับกรรมการกองทุน และสมาชิกอย่างเหมาะสม คาดว่าในอนาคตกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน จะมีความเจริญรุดหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนได้เป็นอย่างดี

2) เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มผู้กู้ยืมหรือสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้จริง กลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านได้มีการรวมกลุ่มผู้กู้ยืมเดียวกันเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาอาชีพ การสร้างรายได้ และอำนาจต่อรองให้กับกลุ่มของตน อันเป็นเครื่องแสดงถึงการตั้งใจปฏิบัติตามเป้าหมายของกองทุน และการสร้างความเจริญ ความเข้มแข็งให้กับตนเองและหมู่บ้าน

3) เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิกได้จริงตามที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายไว้ บ้านหนองหัวแหวนมีการจัดตั้งกองทุน และตอบรับให้ความร่วมมือกับกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี ผลจากการตั้งกองทุนเพียงไม่นานทำให้ชาวบ้าน มีการรวมกลุ่มตั้งกลุ่มขึ้นได้ มีการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ รวมทั้งสวัสดิภาพของสมาชิกได้ดีในระดับหนึ่ง ถึงจะไม่มากนัก แต่ก็เริ่มแรก ซึ่งเป็นพื้นฐานของอนาคตต่อไป

4) เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของตน จากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนที่ผ่านมา แม้จะเป็นระยะเวลาไม่มากนักแต่ระบบต่าง ๆ และเสียงการตอบรับของชาวบ้านกลับเป็นไปอย่างรุดหน้า มีการพัฒนา การปฏิบัติ

หน้าที่ และมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับกองทุนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมือของชาวบ้าน กรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุนทุกคน

5) เพื่อให้ทราบว่าท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองได้ แก้ปัญหาของตนเองได้ มีความเข้มแข็ง และสร้างศักยภาพของตนเองได้ กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนมีการเปิดโอกาสให้คนในหมู่บ้านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอ และรวมกับการสนใจข่าวสารข้อมูลในการพัฒนาคนและอาชีพของคนอยู่เสมอ ตั้งแต่มีกองทุนหมู่บ้านชาวบ้านมีการแก้ปัญหาของตนเองได้พึ่งพาตนเองได้ ในบางส่วน และในบางส่วนก็ยังคงพึ่งพาจากภายนอก แต่นี่ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี มีแนวโน้มจะพัฒนาไปในทางที่ดีในอนาคต

6) เพื่อให้ทราบว่าเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นให้ดีขึ้น สมาชิกผู้กู้หรือครอบครัวของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนได้มีการพัฒนาอาชีพของคนให้ดีขึ้นรวมทั้งการมีอาชีพเสริมในครอบครัวจากการนำเงินกู้จากกองทุนมาลงทุน และ/หรือเพิ่มทุนของคน

7) เพื่อให้ทราบว่าประชากรในท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชากรในหมู่บ้านหนองหัวแหวน กองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน มีความซื่อสัตย์ร่วมมือร่วมกัน มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือพึ่งพากันและกันเป็นส่วนใหญ่

8) เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยด้านบวก และปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

- ปัจจัยด้านบวก ผู้นำของหมู่บ้านมีความซื่อตรง เข้มแข็ง มีจุดยืนที่ดี สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือกับกองทุนอย่างดี มีการร่วมมือกันแก้ปัญหาของหมู่บ้านอย่างจริงจัง มีการบริหารจัดการกองทุนโดยยึดจากประสบการณ์ของการบริหารกองทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้านก่อนแล้วตั้งแต่อดีต

- ปัจจัยด้านลบ ความแตกแยกในชุมชนที่เริ่มเห็นได้เด่นชัดขึ้นเนื่องจากการเมืองท้องถิ่น การแก่งแย่งชิงดีกัน ค่านิยมที่ยึดถือเงินมีค่ากว่าศักดิ์ศรี รวมทั้งการพนันและตั้งเสพติดให้โทษ ล้วนเป็นปัญหาต่อการพัฒนาทั้งสิ้น

9) เพื่อศึกษาและส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันในพื้นที่ ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนได้มีกลุ่มองค์กรต่างๆ อยู่แล้วในอดีต แต่การให้ความสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ มีน้อย แต่ปัจจุบันจากการเกิดกองทุนและการทำงานของบัณฑิตกองทุนได้ทำให้กลุ่มองค์กรต่าง ๆ มีความสำคัญเด่นชัดขึ้นและยังมีการเกิดกลุ่มองค์กรใหม่ ๆ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพมันสำปะหลัง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น การเกิดการเชื่อม

โยงระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มอาชีพ และการเชื่อมโยงกันต่างหมู่บ้าน ต่างตำบล ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด

10) เพื่อให้ทราบว่าตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนของประชาชนในท้องถิ่น อันนำไปสู่การได้ทราบถึงระดับความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่น สมาชิกในหมู่บ้านหนองหัวแหวนต่างรู้หน้าที่ของตนเอง มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การมีความซื่อตรงเป็นตัวของตัวเองของหมู่บ้าน การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยไม่ได้หยุดอยู่กับที่ การดำเนินชีวิตแบบใหม่ ที่ดีกว่าวิถีชีวิตเดิมโดยยังคงดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่ดีในแบบเดิม ๆ และเพิ่มเติมสิ่งดีในแบบใหม่ การใช้ประชาคมหรือกลุ่มเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกและตัดสินใจปัญหา

2.วิธีดำเนินการ

1)ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษาระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของกองทุน ศึกษาเอกสาร การพิจารณา หาข่าวสาร การทำความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ของกองทุน

2)ศึกษาบริบทของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ และอื่น ๆ ในหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานอยู่ การศึกษาข้อมูลของหมู่บ้านในทุก ๆ ด้าน การสร้างความคุ้นเคยในหมู่บ้าน และบุคลากรทุกฝ่ายของหมู่บ้าน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ต่อชาวบ้านและหมู่บ้าน

3)ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น การศึกษาเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียนรู้ การปฏิบัติงานของกองทุนด้านต่าง ๆ การรับผิดชอบต่อหมู่บ้านของกองทุน และเสียงตอบรับกองทุนจากหมู่บ้าน

4)ใช้ชีพีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวแปร ตลอดจนตัวชี้วัดที่จะทำการเก็บข้อมูล การนำความคิดเชิงระบบของชีพีโมเดลมาใช้ในการประเมินกองทุนหมู่บ้าน โดยการกำหนด ตัวแปร ตัวชี้วัด แล้วทำการวิเคราะห์ และประเมินจากตัวแปรและตัวชี้วัด ตามสภาพจริงของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

5)การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. ข้อมูลบางส่วนทำการเก็บรวบรวมเพิ่มเติม การศึกษาและเก็บข้อมูลจากเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ในทางทฤษฎี และปฏิบัติ

6)ประมวลผลทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4 การรวบรวมจัดลำดับ เรียงเรียงข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ พิจารณา ตัดสินใจโดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อใช้ในการบรรยาย

7) นำเสนอผลการศึกษา “สารนิพนธ์” บทที่ 1, 2,3,4 และ 5 บรรณานุกรม ภาคผนวก และส่วนอื่น ๆ จนเสร็จสมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์มาเขียนในรูปแบบของสารนิพนธ์ โดยประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ ,บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง , บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ , บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ , บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นก็จัดทำบรรณานุกรม ภาคผนวก และอื่น ๆ จนสมบูรณ์

3.ผลการดำเนินการ

1)ระบบ C บริบทชุมชนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ได้แก่ การศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ สภาพที่ดิน สังคมวัฒนธรรม จารีตประเพณี การตั้งถิ่นฐาน อาชีพ ผู้นำ ประชากร และด้านอื่นๆตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นความเป็นจริงให้มากที่สุด

การประเมินบริบทชุมชนเป็นการประเมินบริบทโดยภาพรวมและบริบทระดับบุคคล โดยใช้ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ดี มีความถูกต้อง เป็นไปได้ หรือทำได้จริงทันสมัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำมาประเมินตามสภาพจริงจากอดีต จนถึงปัจจุบัน การมองภาพในอนาคต โดยใช้อดีตและปัจจุบันเป็นฐานในการวัดผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งการกระตุ้นและสร้างความรู้ให้กับชุมชน เพื่อนำไปใช้และพัฒนาต่อไป

2)ระบบ A สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนทั้งหมด ได้แก่ การศึกษาถึงกองทุนในระดับโดยรวม โดยเน้นที่ตัวกองทุน สมาชิกกองทุน คณะกรรมการกองทุน ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน ความเห็น ความคิด การวิภาควิจารณ์ ตลอดจนทรัพย์สินและอาชีพ ของผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

การประเมินกองทุนในระดับสมาชิกกองทุนทั้งหมด เป็นการประเมินจากสภาพรวมของกองทุนเป็นระบบบริหารจัดการกองทุน การส่งเสริมกลุ่มผู้กู้ และการดูแลให้ความร่วมมือของสมาชิกกองทุน โดยการศึกษาและการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์กำหนดตัวแปรและตัวชี้วัดเพื่อวัดผลในการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

3)ระบบ B สมาชิกกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ได้แก่ การศึกษาถึงกองทุนในระดับกลุ่มสมาชิก ผู้กู้เงินจากกองทุน ทั้งในด้านส่วนบุคคล เช่น ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ รายได้ อาชีพ เป็นต้น และในระดับกองทุน เช่น วัตถุประสงค์ในการขอกู้การใช้จ่ายเงินกู้ ความพร้อมของผู้กู้ เป็นต้น

การประเมินกองทุนในระดับสมาชิกผู้ถือหุ้นเงินจากกองทุน เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นตัวผู้ถือหุ้นและกองทุนจากตัวแปรและตัวชี้วัดจะเน้นไปที่การใช้จ่ายเงินกู้ ประสบการณ์ อาชีพของผู้ถือหุ้น หรือโดยรวม ๆ ก็คือ การมุ่งเน้นว่าผู้ถือหุ้นเงินจากกองทุนมีการทำธุรกิจและการใช้จ่ายเงินกู้ยังงัย ตัวผู้ถือหุ้นและอาชีพที่ผู้ถือหุ้นทำมาด้วยศักยภาพ พอที่จะส่งเงินคืนให้แก่กองทุนได้หรือไม่ และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตัวผู้ถือหุ้น

แม้กองทุนหมู่บ้านจะมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ แต่ในระยะเวลาเพียงเล็กน้อยที่ผ่านมา กองทุนก็พิสูจน์แล้วว่ากองทุนหมู่บ้านมีความสำคัญต่อชาวบ้าน และกองทุนยังเป็นเครื่องมือ หรือสิ่งนำที่ดี ในการพัฒนา รุ่งเรือง เปลี่ยนแปลง และกระตุ้น ให้ชาวบ้านตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง พัฒนาหมู่บ้าน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศ นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้แข็งแกร่ง และยั่งยืน(เป็นที่กล่าวขานในนานาอารยประเทศในด้านนี้) และยั่งยืนต่อไปในอนาคตวันหน้า

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ข้อ 6.1 เป็นผู้ที่พำนักหรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน ตามความเห็น ควรจะเปลี่ยนเป็น “ 6.1 เป็นผู้พำนักหรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนมาแล้วเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า หกเดือน ” เหตุผลก็เพื่อ หกเดือนนี้จะ ได้ศึกษากองทุน และทำความรู้จักมักคุ้น สร้างความคุ้นเคยกับระบบ และด้านอื่นๆ ในหมู่บ้านหนองหัวแหวนก่อน และการจำกัดเวลา “ หกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน” เป็นข้อจำกัดที่แคบเกินไป

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ข้อ 6.5 ออกทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ ตามความเห็นควรจะเปลี่ยนเป็น “ ข้อ 6.5 มีความอดทน เสียสละ มีความซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนอย่างจริงใจเป็นสำคัญ” เพราะเพื่อเว้นช่องโหว่ของกฎระเบียบข้อนี้ที่อาจก่อให้เกิดข้อพิพาทได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ข้อ 34 วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 31 (1),(2),และ(3) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าเกินวงเงินสองหมื่นบาทขึ้นไป ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ควรเพิ่มเติมเป็น ข้อ 34 วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 31 (1),(2) และ(3) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาทขึ้นไป ถ้าเกินวงเงินสองหมื่นบาทขึ้นไป ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และต้องนำเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติเงินกู้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 4 ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน ข้อ 39.1 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาท ต่อปี (ขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจ) ควรเพิ่มเติมเป็น “ข้อ 39.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 6 บาท ต่อปี (ขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจและมติเห็นชอบของที่ประชุมกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน) เหตุผลก็เพื่อ การยอมรับ ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ความสามัคคี ป้องกันการแตกแยก และลดข้อพิพาทในหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 บัญชีรายรับ รายจ่าย ของกองทุน ควรมีการชี้แจงต่อสาธารณชน เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ความสามัคคี และการลดข้อพิพาทในหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรมีการติดตาม แนะนำ และส่งเสริมผู้กู้อย่างจริงจัง และจริงจัง เพื่อความเจริญก้าวหน้าต่อไปของกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 การทำบัญชีรายงานควรมีการทำบัญชีรายงาน และทำบัญชีรายงานอย่างถูกต้อง และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 การทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่ถูกต้องและเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมเพื่อที่จะได้ทราบผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปทบทวน ศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการเรื่องการเงิน และการดำเนินกิจกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาอาชีพอย่างจริงจังและถูกวิธี

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้องอย่างมีแบบแผน รอบคอบ โดยการประมวลข้อมูลจากอดีต (ประสบการณ์) ปัจจุบันเพื่อการวางแผนการเตรียมอุปกรณ์ วัสดุคิบ เงินทุน และแรงงาน เป็นต้น เพื่อพัฒนาและทำกิจกรรมในอนาคต ให้เจริญรุ่งเรือง และก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 การรวมกลุ่ม การให้ความร่วมมือ และการสร้างความสามัคคีอย่างจริงจัง เพื่อการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ และร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ลดค่านิยมระบบที่เห็นเงินมีค่ามากกว่าศักดิ์ศรี(ความเป็นคน)เพื่อลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเอง แก่กลุ่ม และแก่หมู่บ้าน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ความสำเร็จของกองทุน จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยไปนี้ เป็นเพียงการวิจัยเพื่อศึกษาหาคำตอบตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการ การก่อตั้งกองทุน การบริหารจัดการกองทุน ไปจนถึงแนวทางในการพัฒนา แต่บทสรุปของการประเมินกองทุนส่วนหนึ่งเป็นเพียงการคาดการณืจากข้อมูลต่างๆ ที่ได้ศึกษาและค้นคว้ามาเท่านั้น เพราะกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวนส่งเงินกู้เป็นรายปี และขณะนี้ยังไม่ถึงกำหนดส่งชำระเงินกู้คืนกองทุน และเพียงปีแรกยังอาจสรุปไม่ได้แน่ชัดเลยว่ากองทุนจะประสบความสำเร็จแค่ไหน เพียงใด จึงควรมีการวิจัยศึกษาความสำเร็จของกองทุนเพิ่มเติมต่อไป

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 กระบวนการพัฒนาระบบความคิด การทำกิจกรรมของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน เป็นสิ่งที่ผู้ที่จะศึกษาหรือค้นคว้าวิจัยต่อไป น่าจะหาคำตอบเพราะกระบวนการพัฒนา ระบบความคิด การทำกิจกรรม เป็นสิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าของผู้กู้และกองทุนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 การบริหารจัดการกองทุนอย่างเป็นระบบ เมื่อระบบกองทุนประสบความสำเร็จในระยะเริ่มแรก และทุกคนมีความเข้าใจระบบกองทุนดีขึ้น เพราะเมื่อกองทุนเริ่มมีแนวโน้มพัฒนาขึ้น กองทุนเจริญเติบโตขึ้น การบริหารกองทุนแบบเดิม ๆ ที่ทำกันในขณะที่เป็นระบบที่หละหลวม การเอาใจใส่ไม่มีพอ การทำบัญชีแบบหละหลวม และไม่รัดกุม จึงควรมีการแนะนำ พัฒนาและศึกษาดูต่อไปว่าเมื่อกองทุนพัฒนา เจริญเติบโตขึ้น การบริหารจัดการกองทุนที่เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกองทุนจะดีขึ้นหรือไม่ สมบูรณ์แค่ไหน

บรรณานุกรม

- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี , กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา , ทบวงมหาวิทยาลัย . ชุดวิชาการนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
การจัดการและการประเมินโครงการ . นนทบุรี : เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ .2545.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี , กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา , ทบวงมหาวิทยาลัย . ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา หลักสูตร
ประกาศนียบัตร บัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ : ทัดทองการพิมพ์ .
2545 .
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี , กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา , ทบวงมหาวิทยาลัย . ชุดวิชาการวิจัยชุมชน หลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ . นนทบุรี : เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์
. 2545 .
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี , กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา , ทบวงมหาวิทยาลัย . ชุดวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ หลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ . นนทบุรี : เอส. อาร์. พริน
ติ้ง แมสโปรดักส์ .2545 .
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี , กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา , ทบวงมหาวิทยาลัย . ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน หลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ . นนทบุรี : เอส. อาร์. พริน
ติ้ง แมสโปรดักส์ .2545 .
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี , ทบวงมหาวิทยาลัย . คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิต การจัดการและการประเมิน โครงการ . นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี . 2545.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี , สำนักเทคโนโลยีสังคม . เอกสารเพิ่มเติม . ชุดวิชาการนิพนธ์ .
นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี . 2545 .
- รายงานการศึกษาชุมชน , ศักยภาพของชุมชนกับอนาคตของกองทุนเงินล้าน . นครราชสีมา.
2545 .

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี .

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ . 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) . 2544 ; ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ .2544.

คณะกรรมการกองทุน . ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองหัวแหวน . นครราชสีมา : บ้านหนองหัวแหวน . 2544 .

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักงาน . คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง . 2544 .

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักงาน . คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว . 2544 .

สมุดรายงานการประชุม , บัญชีข้อมูลประชากรบ้านหนองหัวแหวน . 2544 – 2545 .

บันทึกสนาม , บ้านหนองหัวแหวน . 2544 –2545 .

ศิริ เจริญวัย . ภาวะผู้นำ (LEADERSHIP) . นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏ . 2543 .

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ .(บรรณาธิการ) . รวมบทความทาง การประเมิน โครงการ . พิมพ์ครั้งที่ 6 : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2544 .

มติชนรายวัน . แบบวันที่ 4 มกราคม 2545 , หน้า 18 .

มติชนรายวัน . ฉบับวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545 , หน้า 23 .

ท้องถิ่น โคราช.ฉบับวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2545 .

ประชาชาติธุรกิจ . ฉบับวันที่ 17 มิถุนายน 2545 .

ชีวิตชุมชน . ปีที่ 1 . ฉบับวันที่ 11 มีนาคม – มิถุนายน 2544 .

ข้อมูลมือสอง . จปฐ. 1, จปฐ.2 , กชช. 2ค. , ทะเบียนบ้าน . 2544 – 2545 .

แบบรายงาน บร.1 – บร.12 . 2544- 2545 .